

Beste collega's

Noteer alvast vrijblijvend deze downloadlink:

...

Deze link is slechts zeven dagen geldig.

Infosessie GOK

EEN GEÏNTEGREERD GELIJKE ONDERWIJSKANSENBELEID

woensdag 27 september 2023

10.00 uur - 12.00 uur

De vergaderhygiëne

- Zet je micro af.
- Zet je camera uit bij slecht ontvangst.
- Als je “wegvalt” gewoon weer inloggen met dezelfde link.
- Heb je een vraag of een opmerking? Plaats ze in de chat. Er worden vijf momenten van vraagstelling voorzien.
- Downloadlink: PPT + extra materiaal
- Deze webinar wordt opgenomen.

Doelstellingen

- Je weet waarom je in het basisonderwijs een geïntegreerd zorg- en kansenbeleid moet voeren.
- Je bent op de hoogte van de regelgeving en weet hoe de middelen worden toegekend.
- Je wordt uitgenodigd om naar je context te kijken vanuit een zorg- en kansenbril.
- Je weet welke stappen je moet ondernemen om een kwaliteitsvol zorg- en kansenbeleid vorm te geven.

<https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/gelijke-onderwijskansen>

GELIJKE ONDERWIJSKANSEN

Het doel van het gelijke onderwijskansenbeleid is verschillen in leerresultaten van leerlingen die verklaard worden door achtergrondkenmerken van die leerlingen (zoals hun socio-economische status (SES)) weg te werken. Op deze pagina lees je hoe je een GOK-beleid kunt voeren, hoe je SES-werkingsmiddelen en omkaderingsmiddelen kunt aanwenden, en welke aanpak leidt tot meer gelijke onderwijskansen voor leerlingen.

Werken aan gelijke onderwijskansen

Waarom, voor welke leerlingen en met welke middelen?

Regelgeving

Met welke regels en decreten moet je school rekening houden?

Kwaliteitsvol werken

Hoe stel je een kwaliteitsvol beleidsplan op?

Veelgestelde vragen

Je kan hier antwoorden vinden op veelgestelde vragen.

Professionalisering

Overzicht van nascholingen, vormingen, netwerken ...

GOK

?

<https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/gelijke-onderwijskansen>

GELIJKE ONDERWIJSKANSEN

Het doel van het gelijke onderwijskansenbeleid is verschillen in leerresultaten van leerlingen die verklaard worden door achtergrondkenmerken van die leerlingen (zoals hun socio-economische status (SES)) weg te werken. Op deze pagina lees je hoe je een GOK-beleid kunt voeren, hoe je SES-werkingsmiddelen en omkaderingsmiddelen kunt aanwenden, en welke aanpak leidt tot meer gelijke onderwijskansen voor leerlingen.

Werken aan gelijke onderwijskansen

Waarom, voor welke leerlingen en met welke middelen?

Regelgeving

Met welke regels en decreten moet je school rekening houden?

Kwaliteitsvol werken

Hoe stel je een kwaliteitsvol beleidsplan op?

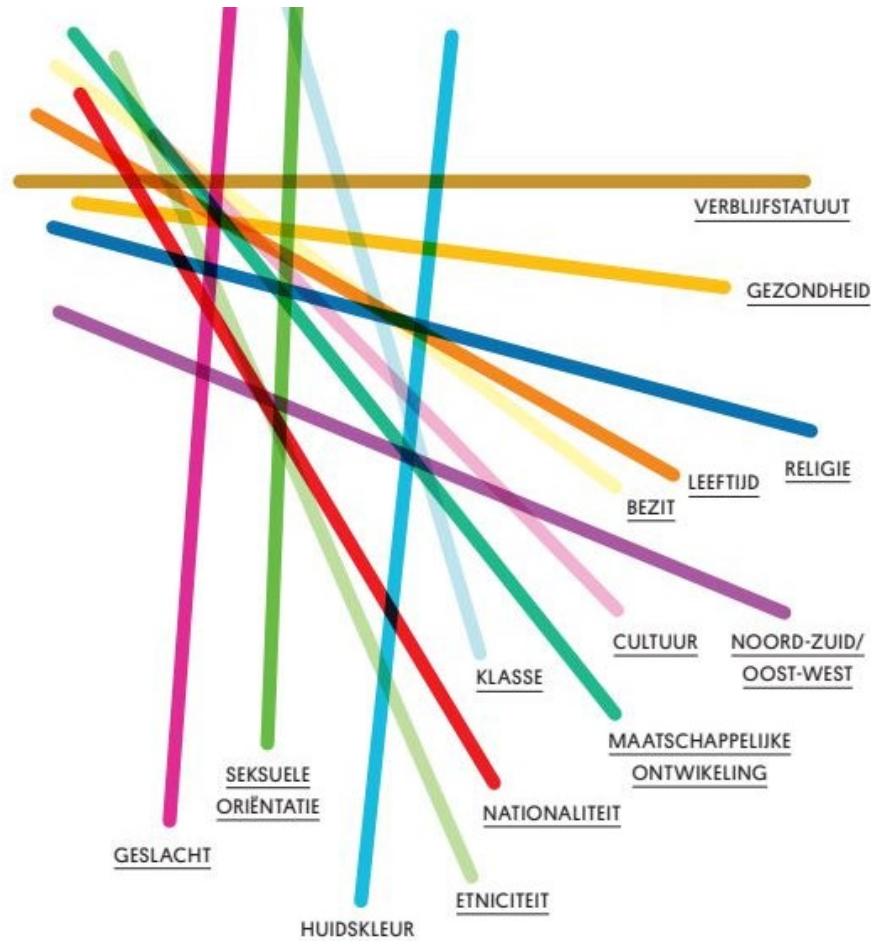
Veelgestelde vragen

Je kan hier antwoorden vinden op veelgestelde vragen.

Professionalisering

Overzicht van nascholingen, vormingen, netwerken ...

Wat bedoelen we met gelijke onderwijskansen?

Persoonlijke en sociale kenmerken zoals:

- talent of beperking,
- gender,
- geslacht,
- sociale-economische status,
- etniciteit en culturele identiteit
- ...

mogen geen barrières zijn die de volwaardige ontwikkeling van de leerlingen en het gelijkwaardig behalen van de leerplandoelen en leerresultaten in de weg staan. (OECD 2012)

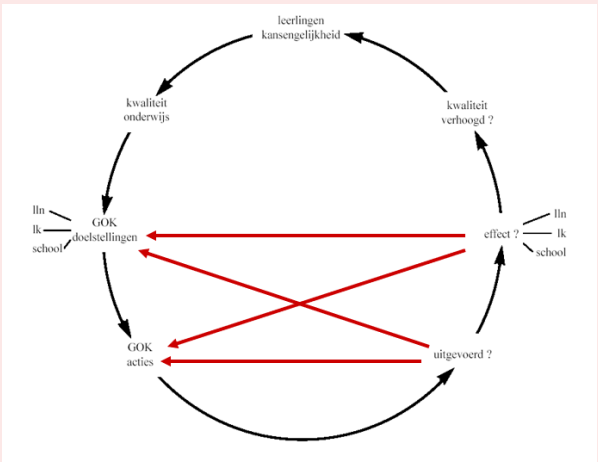

Werken aan gelijke onderwijskansen

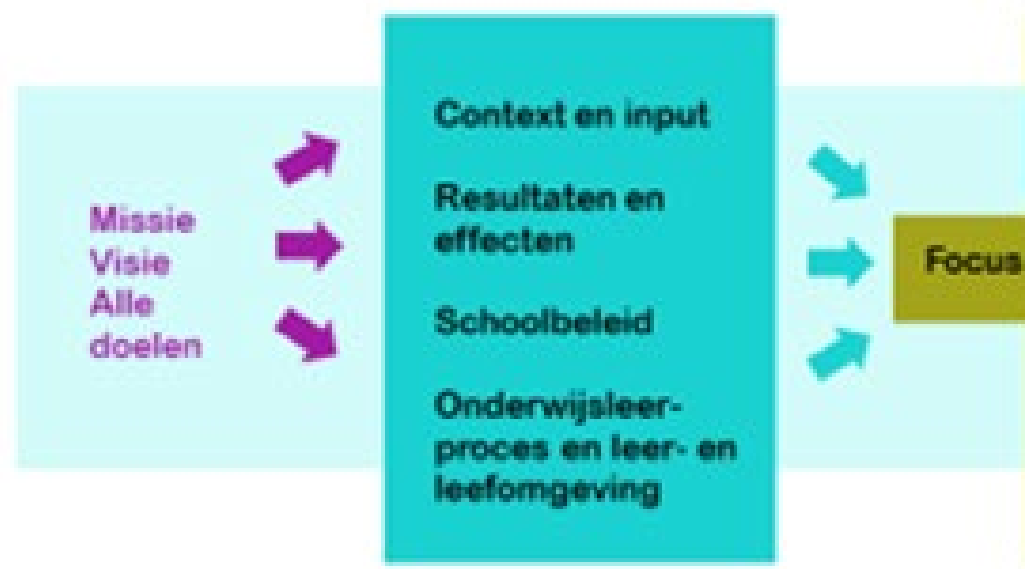
ZORG EN GOK !?

ZORG	GOK
LEERLINGKENMERKEN	CONTEXTKENMERKEN
	

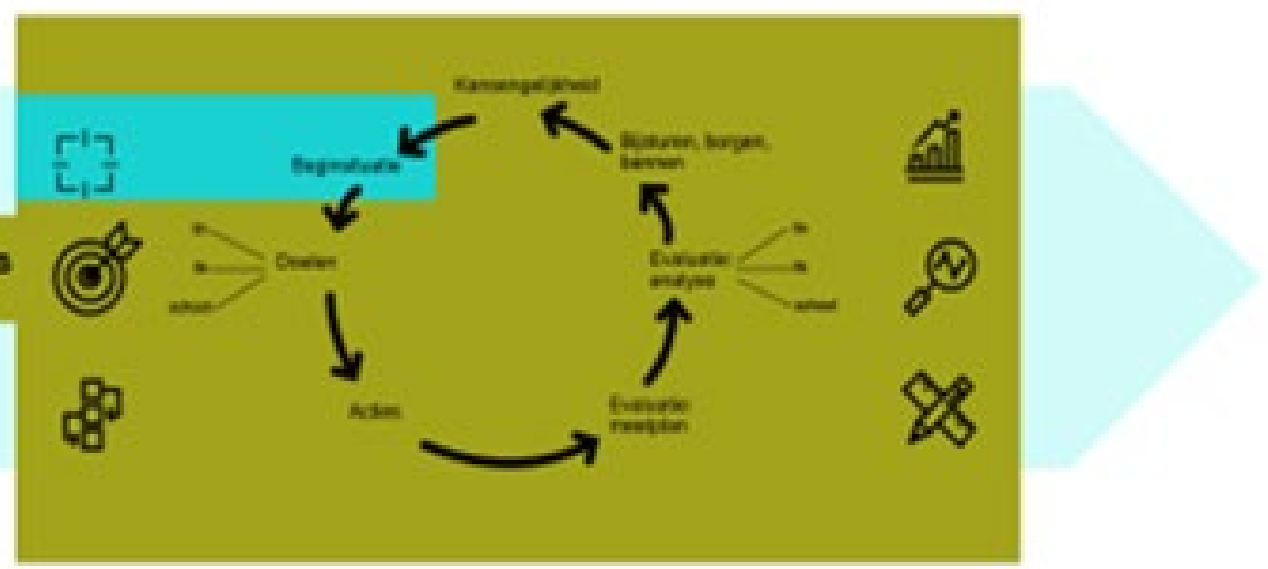
Monitoring

Globaal beeld van de school

Kwaliteitscirkel GOK

Onderzoek met focus op bepaalde GOK-doelen

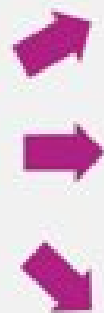

MONITORING

ONDERZOEK

Missie
Visie
Strategische
doelen

IDENTIFICATIE
Wat? Wie? Waar? Wanneer?

DIAGNOSE
Waarom?

ACTIE
Hoe kunnen we?

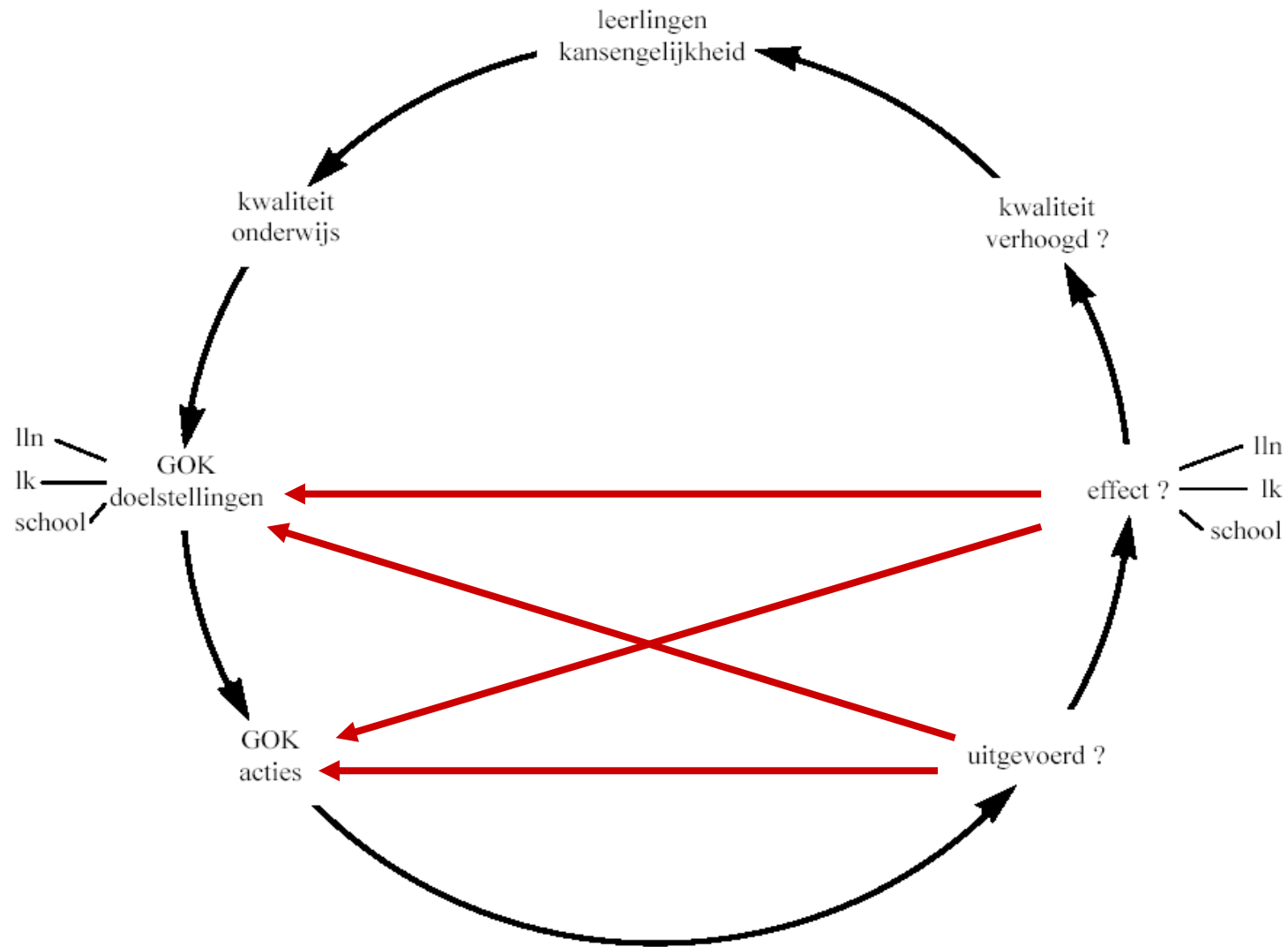
Focus

Acties

EVALUATIE
Wat was het resultaat van...?

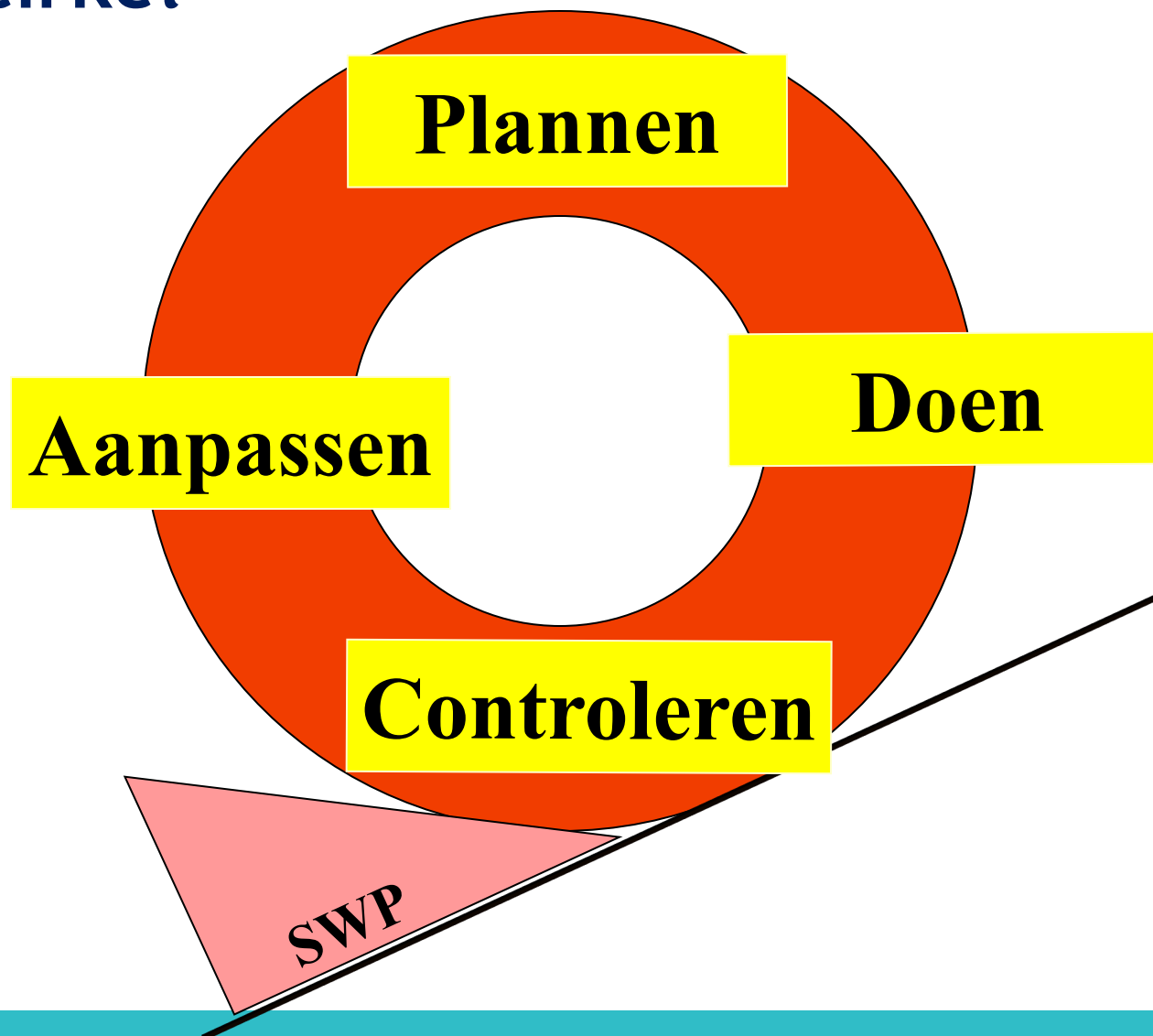

Kwaliteitscirkel GOK

PDCA - cirkel

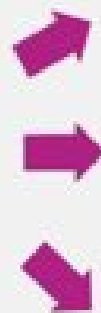

MONITORING

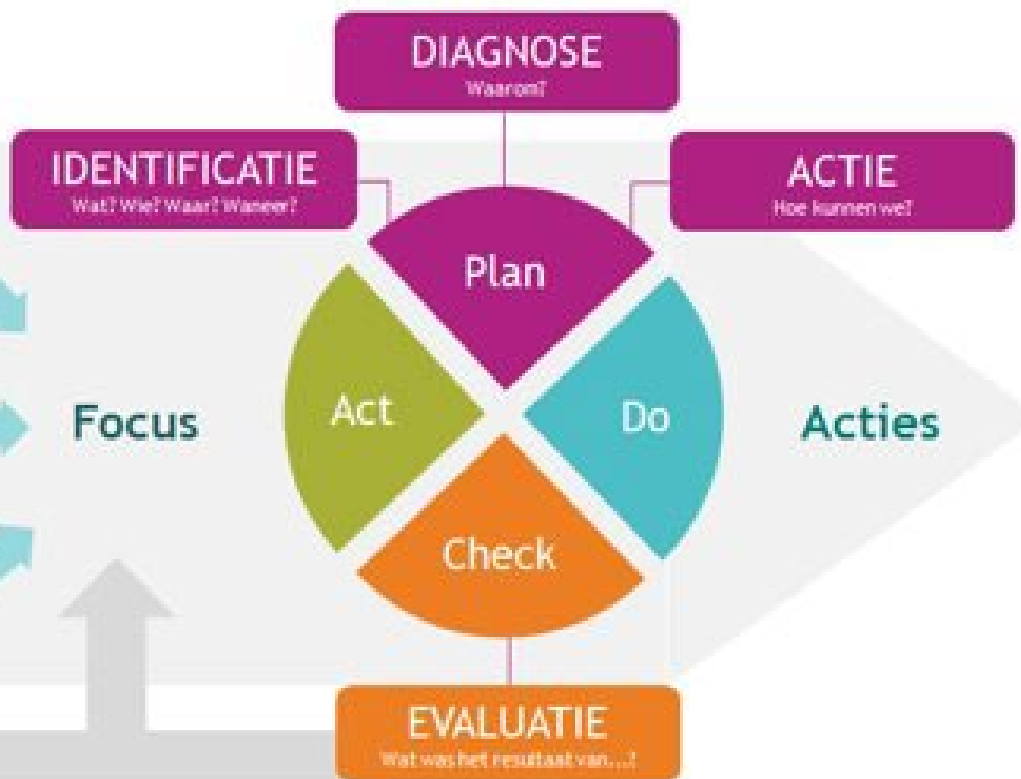
ONDERZOEK

Missie
Visie
Strategische
doelen

Focus

Acties

Kansarmoede als een ongelijke verdeling van 4 soorten kapitaal

MATERIEEL KAPITAAL

MENSELIJK KAPITAAL

SOCIAAL KAPITAAL

CULTUREEL KAPITAAL

Meer weten over armoede als ongelijke verdeling van kapitaal?

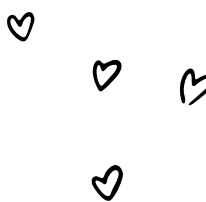
Wetenschappelijk onderzoek: GOK beleid is nodig!!

Het Rekenhof	Het SONO onderzoek
<p>GOK werk als de school zorgt voor</p> <ul style="list-style-type: none"> • specifieke aandacht voor GOK • groot intern draagvlak	<p>GOK werkt als het schoolbeleid</p> <ul style="list-style-type: none"> • duidelijke doelstellingen, indicatoren en een eigen tijdspad vooropstelt • het GOK-beleid integreert in de gehele schoolwerking. <p>En als er voldoende middelen zijn!</p>

Over welke kinderen gaat het?

WIE IS SAM?

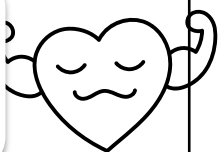
Ken jij een SAM?

MATERIEEL KAPITAAL

MENSELIJK KAPITAAL

SOCIAAL KAPITAAL

CULTUREEL KAPITAAL

SAM kan Samuel, Sammy, Samir, Samantha of Samira zijn. SAM is een leerling met een lage SES.

Welke noden heeft SAM?

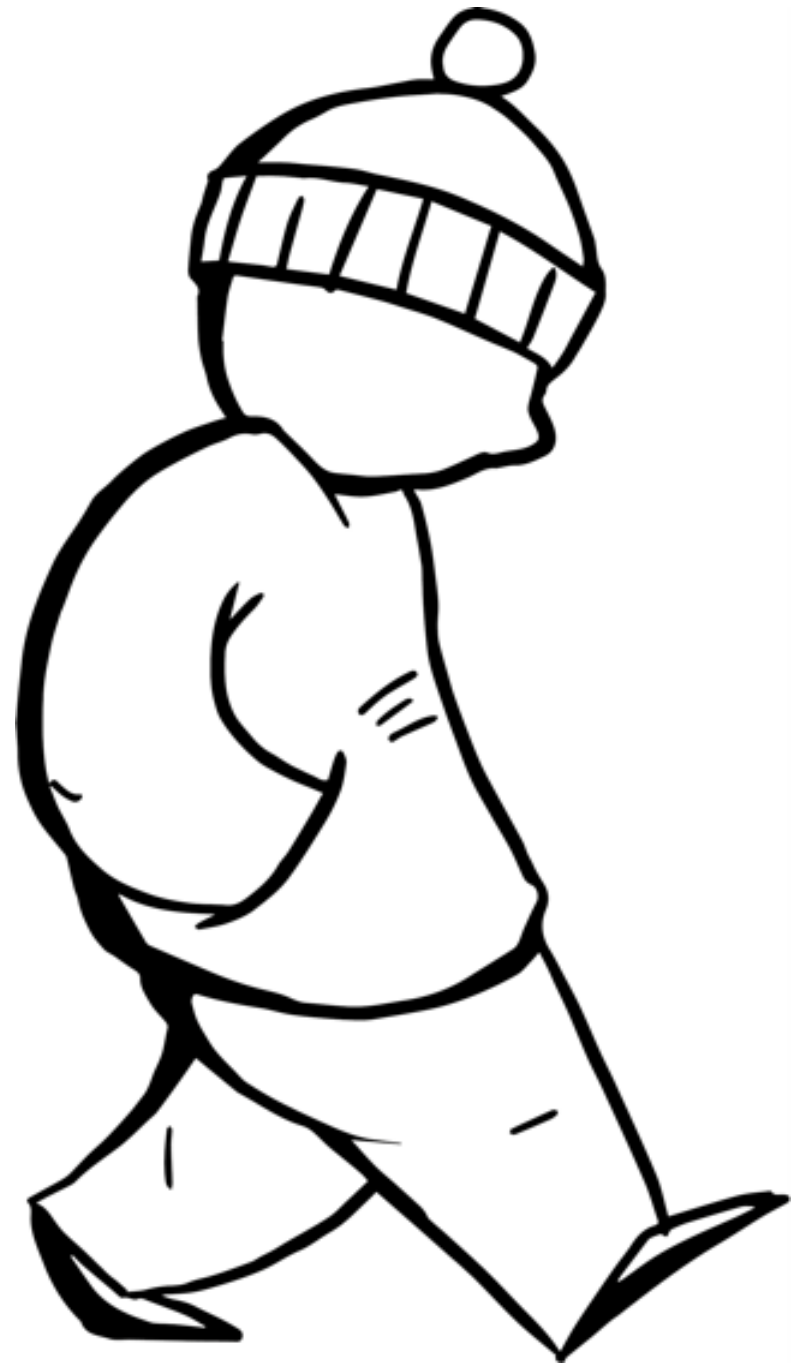
Welke drempels of barrières zijn er om optimaal tot leren te komen?

Hoe maak ik deze zichtbaar voor mezelf en het schoolteam?

1

Kopieer een sticky note en noteer

Oefening: drempels en barrières

Welke drempels of barrières heeft jouw Sam om tot leren te komen?

EEN GELIJK ONDERWIJSKANSENBELEID VOEREN MET SES-LESTIJDEN ...

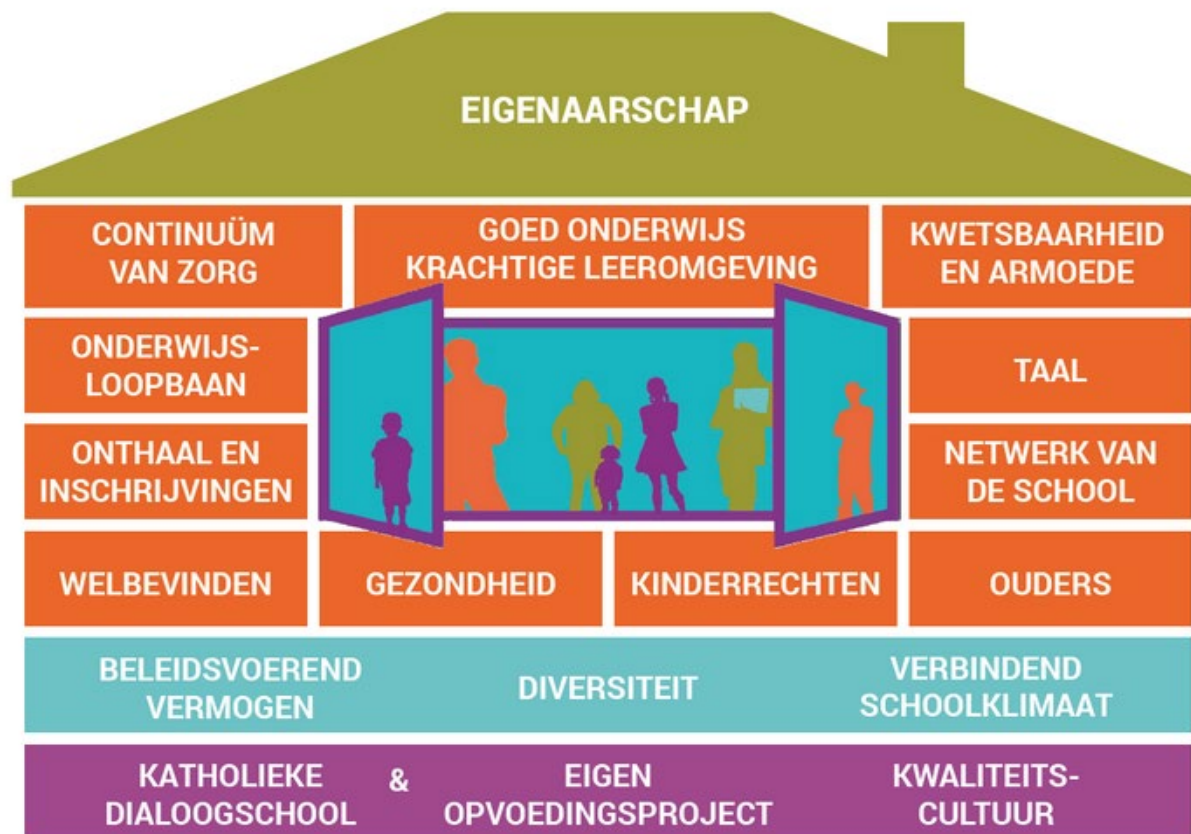

hangt af van .... beginsituatie van eigen school

- Schoolligging
- Schoolpopulatie
- Ervaringen van teamleden met problematiek
- Reeds doorlopen GOK stappen
- Omkadering, mogelijkheden, prioriteiten

Vademecum zorgbreed en kanserijk onderwijs

Kwetsbaarheid en armoede

Kwetsbaarheid en armoede heeft te maken met materieel, menselijk, sociaal en cultureel kapitaal.

Filmpje

Vragen?

<https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/gelijke-onderwijskansen>

GELIJKE ONDERWIJSKANSEN

Het doel van het gelijke onderwijskansenbeleid is verschillen in leerresultaten van leerlingen die verklaard worden door achtergrondkenmerken van die leerlingen (zoals hun socio-economische status (SES)) weg te werken. Op deze pagina lees je hoe je een GOK-beleidsplan opstellen, hoe je SES-werkingsmiddelen en omkaderingsmiddelen kunt aanwenden, en welke aanpak leidt tot het meest gelijke onderwijskansen voor leerlingen.

Werken aan gelijke onderwijskansen

Waarom, voor welke leerlingen en met welke middelen?

Regelgeving

Met welke regels en decreten moet je school rekening houden?

Kwaliteitsvol werken

Hoe stel je een kwaliteitsvol beleidsplan op?

Veelgestelde vragen

Je kan hier antwoorden vinden op veelgestelde vragen.

Professionalisering

Overzicht van nascholingen, vormingen, netwerken ...

BELEID VOEREN rond GOK (SWP)

Decreet BaO art.47

- 1° de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat door het schoolbestuur voor de school wordt vastgelegd;
- 2° de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen;
- 3° de wijze waarop het leerproces van de leerlingen wordt beoordeeld en hoe daarover wordt gerapporteerd;
- 4° de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leer bedreigd zijn, inclusief de samenwerkingsvormen met andere scholen van gewoon en/of buitengewoon onderwijs;
- 5° de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansen BELEID werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen.**

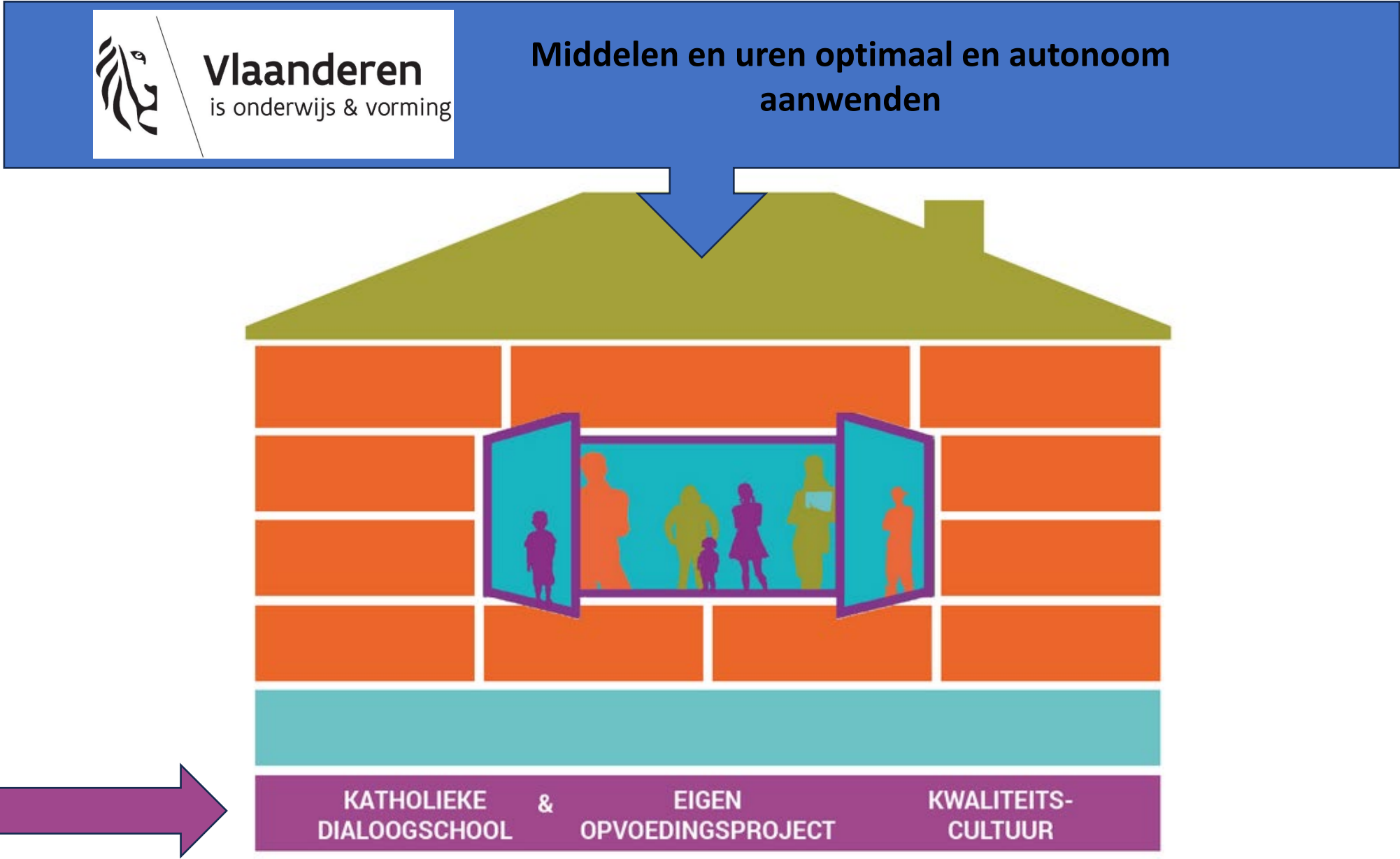

Nieuw voor het basisonderwijs vanaf 1 september 2021

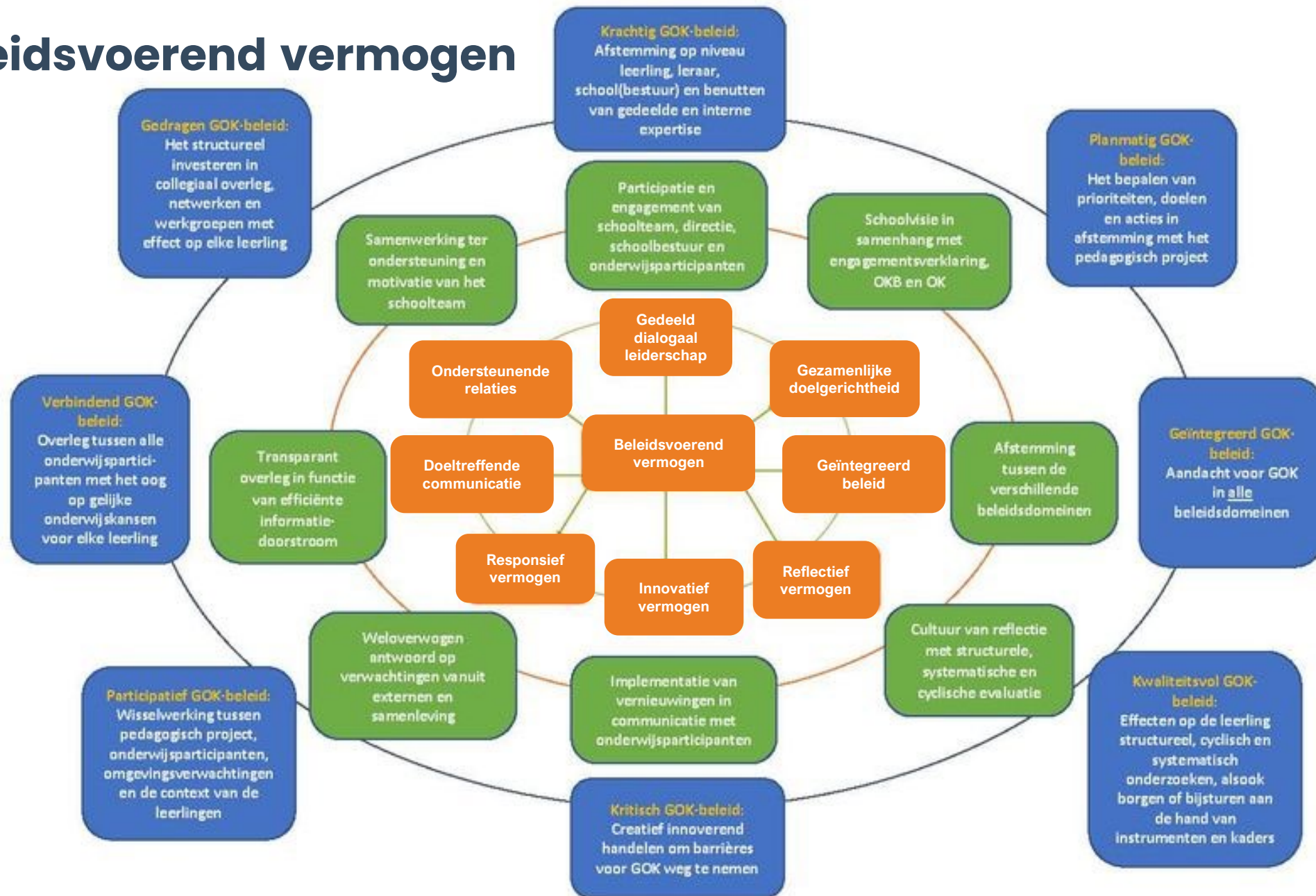
- Kleuring van de middelen (SES-lestijden, SES-werkingsbudget, GOK-lestijden)
- Gerichtere en scherpere controle door de onderwijsinspectie

Een GOK-beleid geïntegreerd in de hele schoolwerking

Beleidsvoerend vermogen

OPLEIDINGSNIVEAU MOEDER

THUISTAAL

SES
LESTIJDEN /
WERKINGSBUDGET

SCHOOLTOELAGE

BUURT

OPLEIDINGSNIVEAU MOEDER

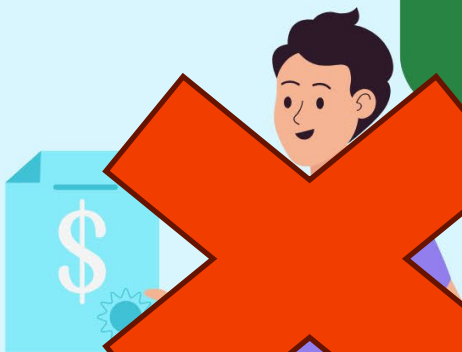

THUISTAAL

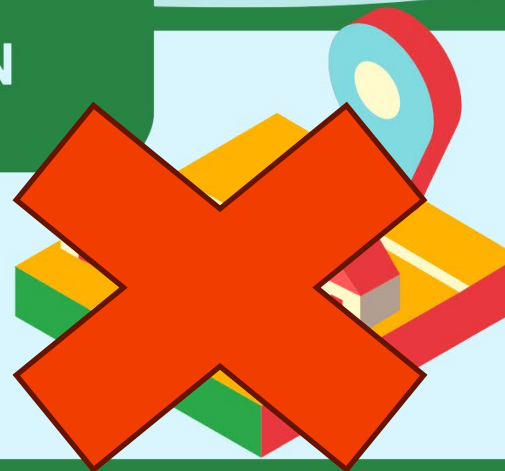

GOK

LESTIJDEN

SCHOOLTOELAGE

BUURT

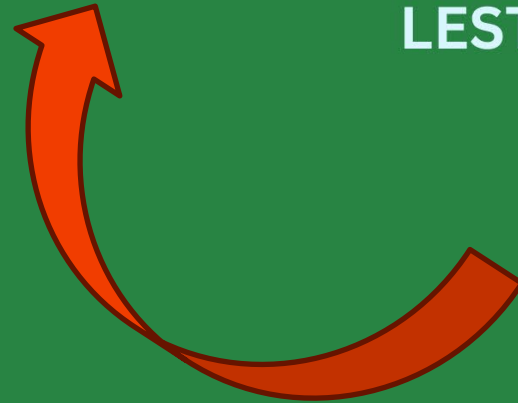

OPLEIDINGSNIVEAU MOEDER

GOK

LESTIJDEN

THUISTAAL

Teldag: De eerste schooldag van februari 2022

Toestand: Definitief

BEREKENING BASISOMKADERING ONDERWIJZEND PERSONEEL

Kleuteronderwijs

Vestigingsplaatsen

Wegingscoëfficiënt	Aantal leerlingen	Aantal gewogen leerlingen
1	76	76
Totaal	76	76

Lestijden volgens de schalen

	Aantal gewogen leerlingen	Aantal lestijden
School	76	108
Totaal aantal lestijden		108
Totaal aantal lestijden kleuteronderwijs volgens de schalen na toepassing van het SES-percentage van 97,16%		105

SES-lestijden

	% op basis van vorig schooljaar	Aantal leerlingen	Lestijden per leerling	Aantal lestijden
Opleidingsniveau moeder		15	0,26710	4,0065
Thuis taal niet Nederlands		7	0,29116	2,03812
Schooltoeslag	20,51%	15,5876	0,11917	1,8575743
SES-lestijden kleuteronderwijs				8

Additionele lestijden om een maximale leerling/leerkracht-ratio van 18,5 te bekomen

Leerling/leerkracht-ratio	16,141593
Additionele lestijden kleuteronderwijs	0

Lager onderwijs

Vestigingsplaatsen

Aantal leerlingen per wegingscoëfficiënt

Wegingscoëfficiënt	Aantal leerlingen	Aantal gewogen leerlingen
1	133	133
Totaal	133	133

Lestijden volgens de schalen

	Aantal gewogen leerlingen	Aantal lestijden
School	133	176
Totaal aantal lestijden		176
Totaal aantal lestijden lager onderwijs volgens de schalen na toepassing van het SES-percentage van 97,16%		171

SES-lestijden

	% op basis van vorig schooljaar	Aantal leerlingen	Lestijden per leerling	Aantal lestijden
Opleidingsniveau moeder		14	0,26710	3,7394
Thuistaal niet Nederlands		5	0,29116	1,4558
Schooltoeslag	20,51%	27,2783	0,11917	3,250755
SES-lestijden lager onderwijs				8

Additionele lestijden om een maximale leerling/leerkracht-ratio van 18,5 te bekomen

Leerling/leerkracht-ratio	17,832402
Additionele lestijden lager onderwijs	0

OVERZICHT OMKADERING BESTUURS-, ONDERWIJZEND, PARAMEDISCH, BELEIDS- EN ADMINISTRATIEF PERSONEEL

Bestuurspersoneel

1 ambt van directeur zonder onderwijsopdracht

Onderwijzend personeel

Kleuteronderwijs

Basisomkadering

Lestijden kleuteronderwijs volgens de schalen	105
SES-lestijden kleuteronderwijs	8
Additionele lestijden kleuteronderwijs	0
Totaal aantal lestijden kleuteronderwijs	113

Lager onderwijs

Basisomkadering

Lestijden lager onderwijs volgens de schalen	171
SES-lestijden lager onderwijs	8
Additionele lestijden lager onderwijs	0
Totaal aantal lestijden lager onderwijs	179

Aanvullende lestijden

Aanvullende lestijden katholieke godsdienst	14
---	----

Puntenpakket

Punten ICT-coördinatie	17
Punten administratieve en beleidsondersteuning	61

Namens de Vlaamse minister bevoegd voor het beleidsdomein Onderwijs en Vorming,
voor de administrateur-generaal,

Veerle Van de Velde
Afdelingshoofd
Afdeling Basisonderwijs, DKO en CLB - Scholen en leerlingen

Voorwaarden en berekening GOK BuO

Vereist aantal indicatorleerlingen op 01/02/2021= concentratiegraad

1. *Minstens 40 % voor BuO (Type BA en Type 3)*

De punten worden omgezet naar uren: minimum = 6 uren

Deze berekening is terug te vinden op de brief die het aantal GOK-uren waarop de school recht heeft, vermeldt. Jaarlijks volgt er een herberekening.

Gedooogjaar: wanneer de school onder de concentratiegraad komt.

Met welke middelen krijgt je GOK-beleid vorm?

Resultaat:

U vindt hieronder de berekening van de aanvullende GOK-lestijden voor uw school.

Teldag 1 februari 2022

Aantal externe en semi-interne leerlingen type basisaanbod en/of type 3	96
Aantal GOK-leerlingen	62
Concentratiegraad	64,58

Teldag 1 februari 2023

Aantal externe en semi-interne leerlingen type basisaanbod en/of type 3 ⁽¹⁾	90
Aantal GOK-leerlingen	56
Concentratiegraad	62,22
Aantal punten	58
Aantal lestijden per punt	0,25222
Aantal aanvullende lestijden voor gelijke onderwijskansen	15

⁽¹⁾ Dit zijn de leerlingen die niet ingeschreven zijn in een internaat voor buitengewoon onderwijs en geen gebruik maken van de module verblijf in een multifunctioneel centrum binnen het niet rechtstreeks toegankelijk aanbod betreffende de integrale jeugdhulp.

Uw school heeft recht op 15 aanvullende GOK-lestijden voor het schooljaar 2023-2024.

Sommige scholen of onderdelen van scholen krijgen

- aanvullende lestijden

om als schoolteam de gepaste begeleiding te voorzien met het oog op gelijke onderwijskansen

Voorbeeld dienstbrief aanvullende lestijden GOK BuBaO

Resultaat:

U vindt hieronder de berekening van de aanvullende GOK-lestijden voor uw school.

Teldag 1 februari 2022

Aantal externe en semi-interne leerlingen type basisaanbod en/of type 3	96
Aantal GOK-leerlingen	62
Concentratiegraad	64,58

Teldag 1 februari 2023

Aantal externe en semi-interne leerlingen type basisaanbod en/of type 3 ⁽¹⁾	90
Aantal GOK-leerlingen	56
Concentratiegraad	62,22
Aantal punten	58
Aantal lestijden per punt	0,25222
Aantal aanvullende lestijden voor gelijke onderwijskansen	15

⁽¹⁾ Dit zijn de leerlingen die niet ingeschreven zijn in een internaat voor buitengewoon onderwijs en geen gebruik maken van de module verblijf in een multifunctioneel centrum binnen het niet rechtstreeks toegankelijk aanbod betreffende de integrale jeugdhulp.

Uw school heeft recht op 15 aanvullende GOK-lestijden voor het schooljaar 2023-2024.

Het OK referentiekader voor onderwijskwaliteit

Rubriek
Deelrubriek
Kwaliteitsverwachting

Resultaten en effecten		Ontwikkeling stimuleren			
R1	De school bereikt de minimaal gewenste output bij een zo groot mogelijke groep van lerenden.	Doelen		Begeleiding	
R2	De school streeft naar welbevinden en betrokkenheid bij alle lerenden en het schoolteam en naar tevredenheid bij ouders en bij andere relevante partners.	D1	Het schoolteam realiseert doelgericht een brede en harmonische vorming die betekenisvol is.	B1	Het schoolteam geeft de begeleiding vorm vanuit een gedragen visie en systematiek en volgt de effecten van de begeleiding op.
R3	De school streeft bij elke lerende naar zoveel mogelijk leerwinst.	D2	Het schoolteam hanteert doelen die sporen met het gevalideerd doelenkader en zorgt voor samenhang tussen de doelen.	B2	Het schoolteam biedt begeleiding zowel op het vlak van leren en studeren, onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren als preventieve gezondheidszorg.
R4	De school stimuleert de studievoortgang van elke lerende.	D3	Het schoolteam hanteert uitdagende en haalbare doelen.	B3	Het schoolteam biedt elke lerende een passende begeleiding met het oog op gelijke onderwijskansen.
R5	De school waarborgt de toegang tot onderwijs voor elke lerende.	D4	Het schoolteam expliciteert de doelen en de beoordelingscriteria.	B4	Het schoolteam geeft de begeleiding vorm samen met de lerende, de ouders/thuisomgeving en andere relevante partners.
R6	De school streeft naar effecten op langere termijn bij alle lerenden.	Vormgeving onderwijsleerproces en leef- en leeromgeving		Opvolging	
Kwaliteitsontwikkeling		V1	Het schoolteam en de lerenden creëren samen een positief en stimulerend school- en klimaat.	O1	Het schoolteam geeft de lerenden adequate feedback met het oog op de voortgang in het leer- en ontwikkelingsproces.
K1	De school ontwikkelt haar loyaliteit vanuit een gedragen visie die vertaald is in de onderwijsleerpraktijk.	V2	Het schoolteam en de lerenden gaan positief om met diversiteit.	O2	Het schoolteam evalueert op een brede en onderbouwde wijze het onderwijsleerproces en het behalen van de doelen.
K2	De school evalueert haar werking cyclisch, systematisch en betrouwbaar vanuit de resultaten en effecten bij de lerenden.	V3	De leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het bereiken van de doelen.	O3	Het schoolteam stuurt het onderwijsleerproces bij op basis van de feedback- en evaluatiegegevens.
K3	De school borgt en ontwikkelt de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk.	V4	Het schoolteam biedt een passend, actief en samenhangend onderwijsaanbod aan.	O4	Het schoolteam beslist en rapporteert onderbouwd over het behalen van de doelen bij de lerende.

Beleid	
Beleid	
BL.1	De school ontwikkelt en voert een gedragen, geïntegreerd en samenhangend beleid rekening houdend met haar (pedagogisch) project.
BL.2	De school geeft haar organisatie vorm op het vlak van cultuur en structuur.
BL.3	De school werkt participatief en responsief.
BL.4	In de school heerst een innovatieve en lerende organisatiecultuur.
BL.5	De school bouwt samenwerkingsverbanden uit die het leren en onderwijzen ten goede komen.
BL.6	De school communiceert transparant over haar werking met alle betrokkenen.
Onderwijskundig beleid	
BL.7	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid op het vlak van leren en onderwijzen.
Personeels- en professionaliseringbeleid	
BL.8	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend personeelsbeleid dat integraal en samenhangend is.
BL.9	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend professionaliseringsbeleid en heeft hierbij specifieke aandacht voor beginnende leraren.
Financieel en materieel beleid	
BL.10	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend financieel en materieel beleid.
BL.11	De school beheerst de kosten voor alle lerenden.
Fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving	
BL.12	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid met het oog op de fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving.

Autonomie voor de school in het GOK-beleid

Scholen in BaO en BuBaO :

- zijn autonoom in het bepalen van hun GOK-beleid
- bepalen zelf het kwaliteitsbeleid en hoe ze resultaten vormgeven en verantwoorden.
- bepalen
  - een eigen tijdsplan
  - eigen doelen
  - eigen criteria
- Het **GOK-beleidsplan** integreert de school in haar beleidsplanning
- Het **schoolteam** bewaakt de kwaliteit (interne kwaliteitszorg), borgt en stuurt bij.
- **Inspiratiebronnen:**
  - “Vademecum zorgbreed en kansrijk onderwijs, bouwen aan een school voor iedereen”
  - “Pro-site”

GOK - beleid

- Bijzondere aandacht voor optimale leer- en ontwikkelingskansen van ‘aantikkende’ leerlingen
- Samenhang met zorgbeleid
- Conform kwaliteitsverwachtingen in het ROK
- School bepaalt streefdoelen, indicatoren en tijdspad
- Wordt opgenomen in het schoolwerkplan

AL ROKkend GOKken!

Een referentiekader voor
zorgbreed en kansrijk onderwijs

Bron: Het R²OK, het Reflectiedocument | KERNTeam KWALITEITSONTWIKKELING
Referentiekader voor onderwijskwaliteit
KATHOLIEK ONDERWIJS VLAANDEREN

Versie februari 2022

Elke kwaliteitsverwachting gelinkt aan...

1. Kwaliteitsbeeld
2. Toelichting
3. Reflectievragen
4. Bronnen
5. Meer lezen
6. Link met vademecum zorgbreed en kansenrijk onderwijs
7. Inspirerende ideeën GOK

V1

Het schoolteam en de lerende creëren samen een positief en stimulerend school- en klaslimaat.

Kwaliteitsbeeld

Een positief en stimulerend school- en klaslimaat gebaseerd op veiligheid, vertrouwen en wederzijds respect vormt de basis van de schoolwerking. Om dit te realiseren investeren het schoolteam en de lerenden in positieve en ondersteunende relaties en interacties. Een dergelijk klimaat betekent ook dat het schoolteam met inspraak van de lerenden duidelijke afspraken en regels maakt en deze consequent hanteert.

Toelichting

Definities met betrekking tot klaslimaat nemen in de literatuur uiteenlopende vormen aan. In de ruimste omschrijvingen wordt een positief klaslimaat beschouwd als een sfeer die de leraar creëert in de klas door de regels die er gelden, de interactie met de leerlingen en de fysieke omgeving (Freiberg, 1999, in Teacher Effectiveness Enhancement Programme, 2002). Het is een milieu waar leerlingen zich goed voelen, plezier beleven, in een aangename sfeer kunnen werken en in interactie treden (Fraser & Walberg, 1991, in Van Petegem, Aelterman, Van Keer, & Rosseel, 2007; Reynolds, Muijs, & Treharne, 2003)

Reflectievragen

- In welke mate hebben we aandacht voor de leefwereld van de leerling?
- Hoe stimuleren we het onderlinge wederzijds respect bij onze leerlingen?
- Op welke manier betrekken we de leerlingen bij het maken van afspraken en het opstellen van leefregels?
- Hoe moedigen we leerlingen aan om zich maximaal in te zetten?
- Hoe stimuleren we het eigenaarschap van leerlingen over hun eigen leerproces?
- Op welke manier ondersteunen en motiveren we leerlingen om te leren?
- Op welke manier zorgen we voor een veilig en vertrouwelijk klaslimaat, zetten we in op interacties tussen leerlingen, vb. buddy-project?
- Hoe stimuleren we een verbindend schoolklimaat?
- Hoe stellen we consequent hoge verwachtingen aan leerlingen?
- Hoe bouwen we een sterke band op met leerlingen?

Kwaliteitsverwachting

Het schoolteam en de lerende creëren samen een positief en stimulerend school- en klimaat.

Informatiebronnen in de school

- Afspraken en regels in schoolreglement en per vak
- Bevestigingen m.b.t. welbevinden, betrokkenheid en motivatie en inspraak van leerlingen (bv. JoPSi, bevestiging welbevinden onderwijsinspectie, ZIKO, ZIKO-VO)
- Collegiale visitatie, Observatie (met kijkwijzers)
- Data over oonfloten in de school
- Sociogram
- [Burgerschapskompas](#)
- Documenten over acties: bv. buddy-project, peter-meterschap

Meer lezen

- [Werken aan een stimulerend opvoedingsklimaat en een doeltreffende didactische aanpak](#)
- Vansteenkiste, M., Soenens, B. (2015). *Vitamines voor groei. Ontwikkeling voeden vanuit de zelf-determinatietheorie*. Leuven, België: Acco.
- Vademecum Anderstalige Nieuwkomers
- Hollingsworth, J. & Ybarra, S. (2015). *Exploïete Directe Instructie: tips en technieken voor een goede les*. Huizen: Uitgeverij PICA

Link met

Vademecum voor zorgbreed en kansrijk onderwijs

- Verbindend schoolklimaat
- Welbevinden
- Kinderrechten

TOK (Inspectie)

- BaO/SO: Ontwikkelingssohaal O3
- BuO: Ontwikkelingssohaal H7

Inspirerende ideeën GOK

- Ingrediënten van een verbindend schoolklimaat (proactieve cirkels, hertelgesprekken, herstelcirkels, de gouden weken...)
- Bewust inzetten op de 49 technieken van Teach Like A Champion
- Exploïete Directe Instructie: tips en technieken voor een goede les
- Versterk de executieve functies van de kwetsbare leerlingen
- Maak een relatiebeleid op (o.a. visie op straffen en belonen)
- Andere organisatievormen
- Kleuterparticipatie: executieve functies - rijke taal - warme relaties
- Inzetten op leerlingenparticipatie op de klasvloer
- Investeren in onthaaldagen, peter- en meterschap, time-inprojecten

V2 Het schoolteam en de lerenden gaan positief om met diversiteit.

Kwaliteitsbeeld

Diversiteit is een normaal gegeven waar iedereen dagelijks in verschillende situaties mee te maken krijgt. Het kan gaan om verschillen in taal, geslacht, seksuele oriëntatie, religie, cultuur, ras, socio-economische status, cognitieve en fysieke mogelijkheden, beleving, interesses, bezigheden, zienswijzen, behoeften ... Deze diversiteit is een meerwaarde voor de ontwikkeling van lerenden indien het schoolteam ze in het onderwijsleerproces positief aanwendt. Zo bouwt het schoolteam aan een inclusieve cultuur.

Toelichting

De samenleving in haar geheel en een school of een klas in het bijzonder, is in zoveel facetten divers samengesteld: culturele diversiteit, sociale diversiteit, etnische diversiteit, diversiteit in talenten, talige diversiteit, diversiteit in leren ... Met verschillen omgaan is de essentie van een democratie. We reageren op verschillen vanuit ons eigen referentiekader en op basis van het beeld dat we hebben van een individu of een groep (waarmee we een individu soms identificeren). Hoe we met die verschillen omgaan is niet waardenvrij. Onze verwachtingen, onze gedragingen, onze beelden ontstaan niet zomaar. Ze zijn mede ingegeven door (maatschappelijke) diepgewortelde normatieve opvattingen. Onze ideeën of beelden over wat afwijkt van die/de norm zijn vaak stereotiep. Dit is niet anders in een onderwijsomgeving. Doordat de vaak impliciete en onbewuste beelden over jongeren onze gedragingen en verwachtingen sturen, kunnen deze belemmeren dat elke jongere zijn/haar potentieel ten volle kan benutten en/of ontwikkelen. Ze kunnen negatief inwerken op het zelfbeeld, de motivatie, de interesse en de uiteindelijke prestaties van jongeren. Vooroordelen en veralgemeningen waar mogelijk en wenselijk vermijden; zich bewust zijn en zich onthouden van elke vorm van (onbewuste en ongewilde) discriminatie is een belangrijke competentie in omgaan met diversiteit. Dit is belangrijk vanuit het oogpunt van het scheppen van gelijke leerkansen, maar ook in het kader van burgerschapsvorming: het vormen van kritische en actieve burgers in een veelvormige, meerstemmige, complexe en mondiale samenleving.

<https://diversiteitenleren.be/themas/beeldvorming>

Reflectievragen

- Op welke manier zetten we in op interacties met en tussen leerlingen onderling?
- Op welke manier zetten we in op dialoog en samenwerking en verbinding?
- Op welke manier benutten we de verschillen tussen leerlingen maximaal? Denk aan je aanpak; mogelijkheid tot samenwerkend leren; brede evaluatie, heterogene groepsvorming...
- Hoe breng we de visie op diversiteit tot op de klasvloer?
- Hoe gaan we om met meertaligheid?
- Welke ruimte krijgt thuistaal op de school/in de klas?

Kwaliteitsverwachting

Het schoolteam en de lerenden gaan positief om met diversiteit.

Informatiebronnen in de school

- [Burgerschapskompas](#)
- Observaties- gebruik van kijkwijzers
- Zelfevaluaties:
  - [ICQ-sonor](#)
  - [Omgaan met diversiteit](#)

Meer lezen

- [Waarom diversiteit tot de kern van onderwijs behoort](#) - Piet van Avermaet
- Valcke, M. (2019). *Krachtige leeromgevingen. Omgaan met diversiteit in de klas*. Gent, België: Academia Press.
- [Inspirerend burgerschap](#)
- Booth, T. & Ainsow, M. (2015). *Index voor Inclusie: werken aan leren en participeren op school*, derde editie. Nederlandse vertaling: Boonen, H., De Vroey, A., Luts, H., Ransohaert, I., Schraepen, B., Sohuman, H., & Vandenbroucke, L. Leuven: UCLL.
- Agirdag, O. (2020). *Onderwijs in een gekleurde samenleving*, EPO.
- Agirdag & Kambel, (2017). *Meertaligheid en onderwijs*.
- Screeninginstrument voor diversiteit van het schoolbeleid http://www.oteno.be/gok/iframe/screeninginstrument_2008_diversiteit_schoolbeleid_bao_voorbeelden_en_tips.pdf
- DISCO (Diversiteitscreening Onderwijs) <https://diversiteitenleren.be/materiaal/screening>
- <https://metotaal.be/>
- <https://meertaligheid.be/>

Link met

[Vademecum voor zorgbreed en kansrijk onderwijs](#)

- Diversiteit
- Welbevinden

[TOK \(Inspectie\)](#) : /

Inspirerende ideeën GOK

- Peper en zout - Een bronnenboek voor intercultureel leren in de basisschool.
- Verhoog status via oöperatieve werkvormen.
- Klein klein olimmertje, CLIMrek, CLIM
- Taalvaardigheid verhogen door een schoolgedragen talenbeleid.
- Meertaligheid is een troef en moet positief benaderd worden.
- School in zicht <http://www.schoolinzicht.be/>

Coöperatieve werkvorm “Kaartjes verzamelen”

Het OK referentiekader voor onderwijskwaliteit

Rubriek
Deelrubriek
Kwaliteitsverwachting

Resultaten en effecten		Ontwikkeling stimuleren		Beleid	
		Doelen	Begeleiding		
R1	De school bereikt de minimaal gewenste output bij een zo groot mogelijke groep van lerenden.			BL1	De school ontwikkelt en voert een gedragen, geïntegreerd en samenhangend beleid rekening houdend met haar (pedagogisch) project.
R2	De school streeft naar welbevinden en betrokkenheid bij alle lerenden en het schoolteam en naar tevredenheid bij ouders en bij andere relevante partners.	D1	Het schoolteam realiseert doelgericht een brede en harmonische vorming die betekenisvol is.	B1	Het schoolteam geeft de begeleiding vorm vanuit een gedragen visie en systematiek en volgt de effecten van de begeleiding op.
R3	De school streeft bij elke lerende naar zoveel mogelijk leerwinst.	D2	Het schoolteam hanteert doelen die sporen met het gevalideerd doelenkader en zorgt voor samenhang tussen de doelen.	B2	Het schoolteam biedt begeleiding zowel op het vlak van leren en studeren, onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren als preventieve gezondheidszorg.
R4	De school stimuleert de studievoortgang van elke lerende.	D3	Het schoolteam hanteert uitdagende en haalbare doelen.	B3	Het schoolteam biedt elke lerende een passende begeleiding met het oog op gelijke onderwijskansen.
R5	De school waarborgt de toegang tot onderwijs voor elke lerende.	D4	Het schoolteam expliciteert de doelen en de beoordelingscriteria.	B4	Het schoolteam geeft de begeleiding vorm samen met de lerende, de ouders/thuisomgeving en andere relevante partners.
R6	De school streeft naar effecten op langere termijn bij alle lerenden.	Vormgeving onderwijsleerproces en leef- en leeromgeving		Onderwijskundig beleid	
Kwaliteitsontwikkeling		V1	Het schoolteam en de lerenden creëren samen een positief en stimulerend school- en klimaat.	O1	Het schoolteam geeft de lerenden adequate feedback met het oog op de voortgang in het leer- en ontwikkelingsproces.
K1	De school ontwikkelt haar loyaliteit vanuit een gedragen visie die vertaald is in de onderwijsleerpraktijk.	V2	Het schoolteam en de lerenden gaan positief om met diversiteit.	O2	Het schoolteam evalueert op een brede en onderbouwde wijze het onderwijsleerproces en het behalen van de doelen.
K2	De school evalueert haar werking cyclisch, systematisch en betrouwbaar vanuit de resultaten en effecten bij de lerenden.	V3	De leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het bereiken van de doelen.	O3	Het schoolteam stuurt het onderwijsleerproces bij op basis van de feedback- en evaluatiegegevens.
K3	De school borgt en ontwikkelt de loyaliteit van de onderwijsleerpraktijk.	V4	Het schoolteam biedt een passend, actief en samenhangend onderwijsaanbod aan.	O4	Het schoolteam beslist en rapporteert onderbouwd over het behalen van de doelen bij de lerende.
				Personeels- en professionaliseringsbeleid	
				BL7	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid op het vlak van leren en onderwijzen.
				BL8	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend personeelsbeleid dat integraal en samenhangend is.
				BL9	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend professionaliseringsbeleid en heeft hierbij specifieke aandacht voor beginnende leraren.
				Financieel en materieel beleid	
				BL10	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend financieel en materieel beleid.
				BL11	De school beheerst de kosten voor alle lerenden.
				Fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving	
				BL12	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid met het oog op de fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving.

Verloop

Elke deelnemer krijgt een pakketje met 6 dezelfde fiches uit “AI ROKken GOKken” en een print van het OK-dashboard.

- 1, Jullie krijgen het OK-dashboard. We focussen op de rubriek “Resultaten en effecten”. Deze rubriek bevat 6 kwaliteitsverwachtingen
- 2, Jullie krijgen elk een pakketje met 6 dezelfde fiches uit “AI ROKkend GOKken”.
- 3, Lees de tekst van jouw fiche aandachtig. Duid aan wat belangrijk is voor jou. Probeer de fiche samen te vatten zonder dat je naam de kwaliteitsverwachting weg geeft.
  - Begin met de inspirerende ideeën GOK
  - Daarna met de reflectievragen
  - Pas op het einde vat je het kwaliteitsbeeld samen
- 4, Loop door elkaar.
- 5, Ga telkens met 2 in gesprek waarbij je om de beurt de samenvatting van de fiche geeft. Indien de gesprekspartner de juiste titel van de fiche kan geven/raden krijgt hij/zij de fiche.
- 6, Theoretisch is het mogelijk dat je iemand ontmoet met dezelfde fiche. Zoek dan gewoon een andere deelnemer.
- 7, Verzamel zo de 6 fiches van kwaliteitsverwachtingen van de rubriek “Resultaten en effecten”.
- 8, Je bent pas klaar als je zelf 5 van je fiches hebt uitgedeeld.
- 9, Wie klaar is, heeft de 6 verschillende fiches met de kwaliteitsverwachtingen van de rubriek “Resultaten en effecten” verzameld en gaat zitten. Je kan de 6 fiches nu nog eens rustig nalezen.

Je kan deze coöperatieve werkvorm herhalen voor de andere rubrieken of deelrubrieken van het OK-dashboard.

Nabespreking

1. Wat vond je van deze werkvorm?
2. Kan je deze werkvorm ook toepassen in de klas?
(Transfer naar de eigen klaspraktijk!)
3. Wat zijn de voordelen van deze werkvorm?

Voordelen van deze werkvorm

- In een korte tijd veel informatie opnemen/lezen/verwerken
- Zelf uitleggen is een belangrijke vorm van leren
- Zorgt voor ontspanning
- Zorgt voor beweging
- Scherpt de aandacht
- Inhoud blijft hier het belangrijkste
- Iedereen is actief bezig

Vragen?

<https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/gelijke-onderwijskansen>

GELIJKE ONDERWIJSKANSEN

Het doel van het gelijke onderwijskansenbeleid is verschillen in leerresultaten van leerlingen die verklaard worden door achtergrondkenmerken van die leerlingen (zoals hun socio-economische status (SES)) weg te werken. Op deze pagina lees je hoe je een GOK-beleid kunt voeren, hoe je SES-werkingsmiddelen en omkaderingsmiddelen kunt aanwenden, en welke aanpak leidt tot meer gelijke onderwijskansen voor leerlingen.

Werken aan gelijke onderwijskansen

Waarom, voor welke leerlingen en met welke middelen?

Regelgeving

Met welke regels en decreten moet je school rekening houden?

Kwaliteitsvol werken

Hoe stel je een kwaliteitsvol beleidsplan op?

Veelgestelde vragen

Je kan hier antwoorden vinden op veelgestelde vragen.

Professionalisering

Overzicht van nascholingen, vormingen, netwerken ...

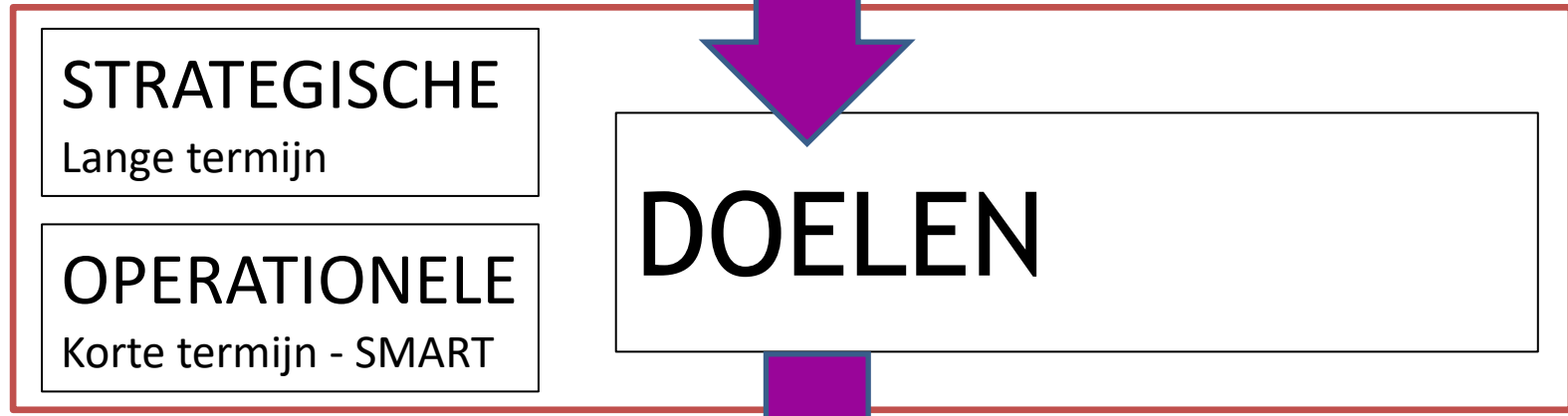
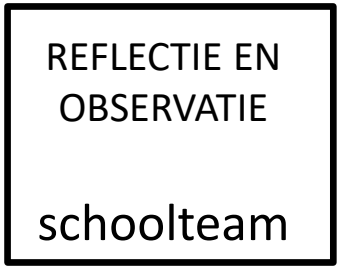
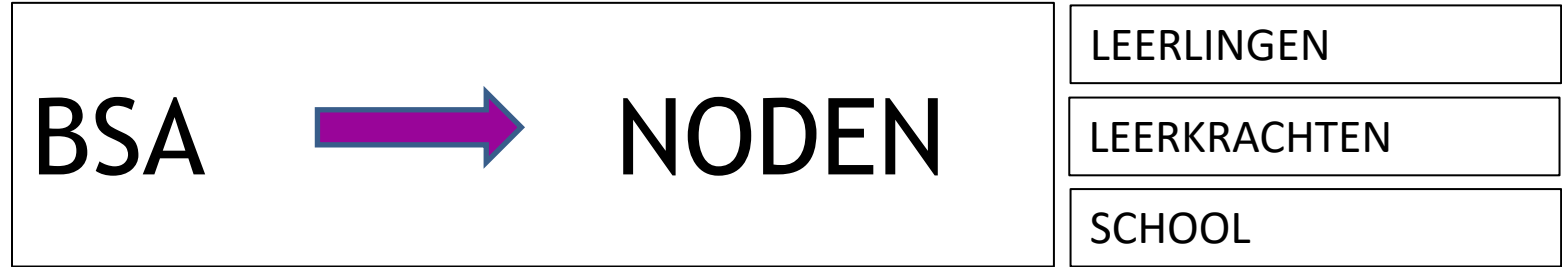
Kwaliteitsvol werken

EVALUEREN

PRIORITEREN

MONITORING

ONDERZOEK

Missie
Visie
Strategische
doelen

IDENTIFICATIE
Wat? Wie? Waar? Wanneer?

DIAGNOSE
Waarom?

ACTIE
Hoe kunnen we?

Focus

Acties

EVALUATIE
Wat was het resultaat van...?

Hulpmiddelen GOK

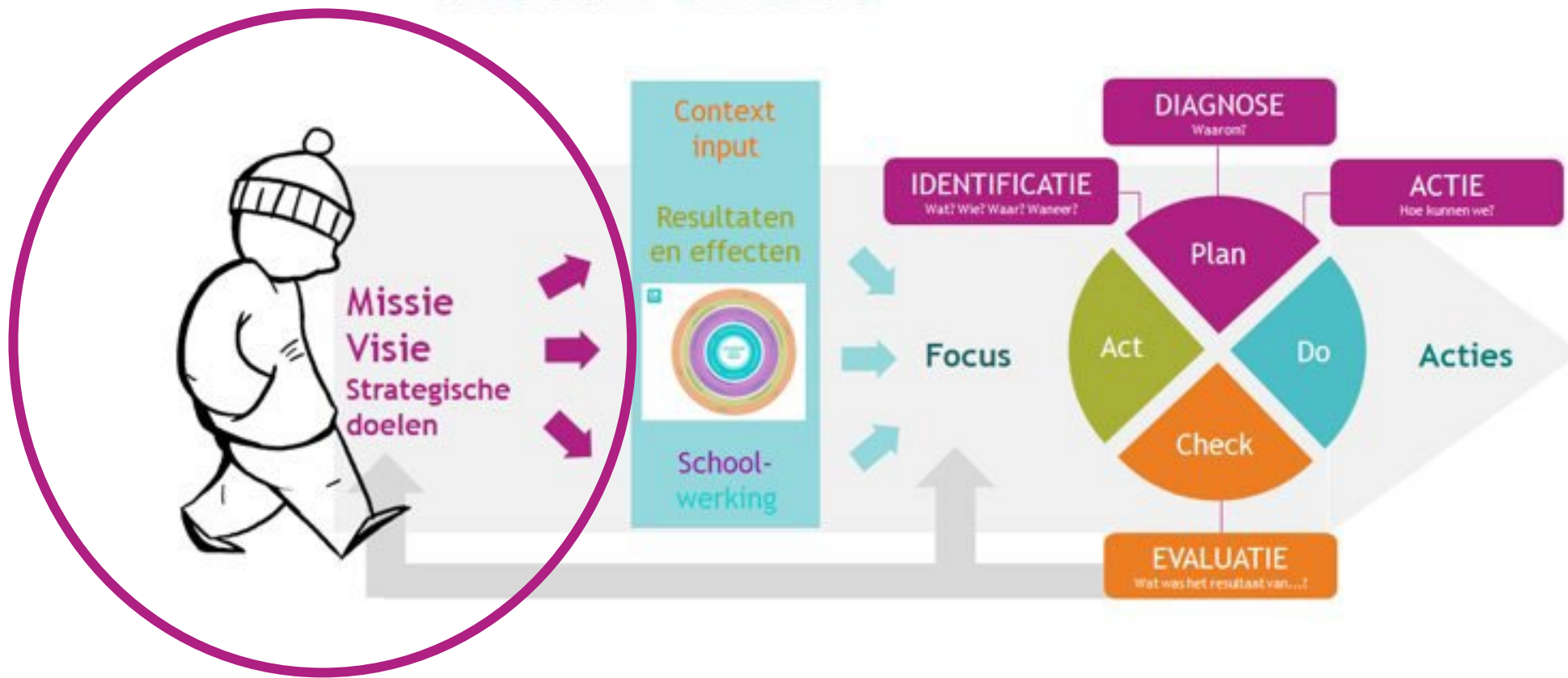
1. Basisconcept voor visietekst GOK
2. Bronnenkaarten (Kans)armoede
3. Voorbeelden GOK-beleidsplan
4. Effectenmeter GOK
5. Bronnen waar men effecten kan vinden voor GOK in de kleuterschool/lagere school
6. Niet-limitatieve lijst voor de besteding van de werkingsmiddelen op basis van de leerlingenkenmerken

Missie en visie

MONITORING

ONDERZOEK

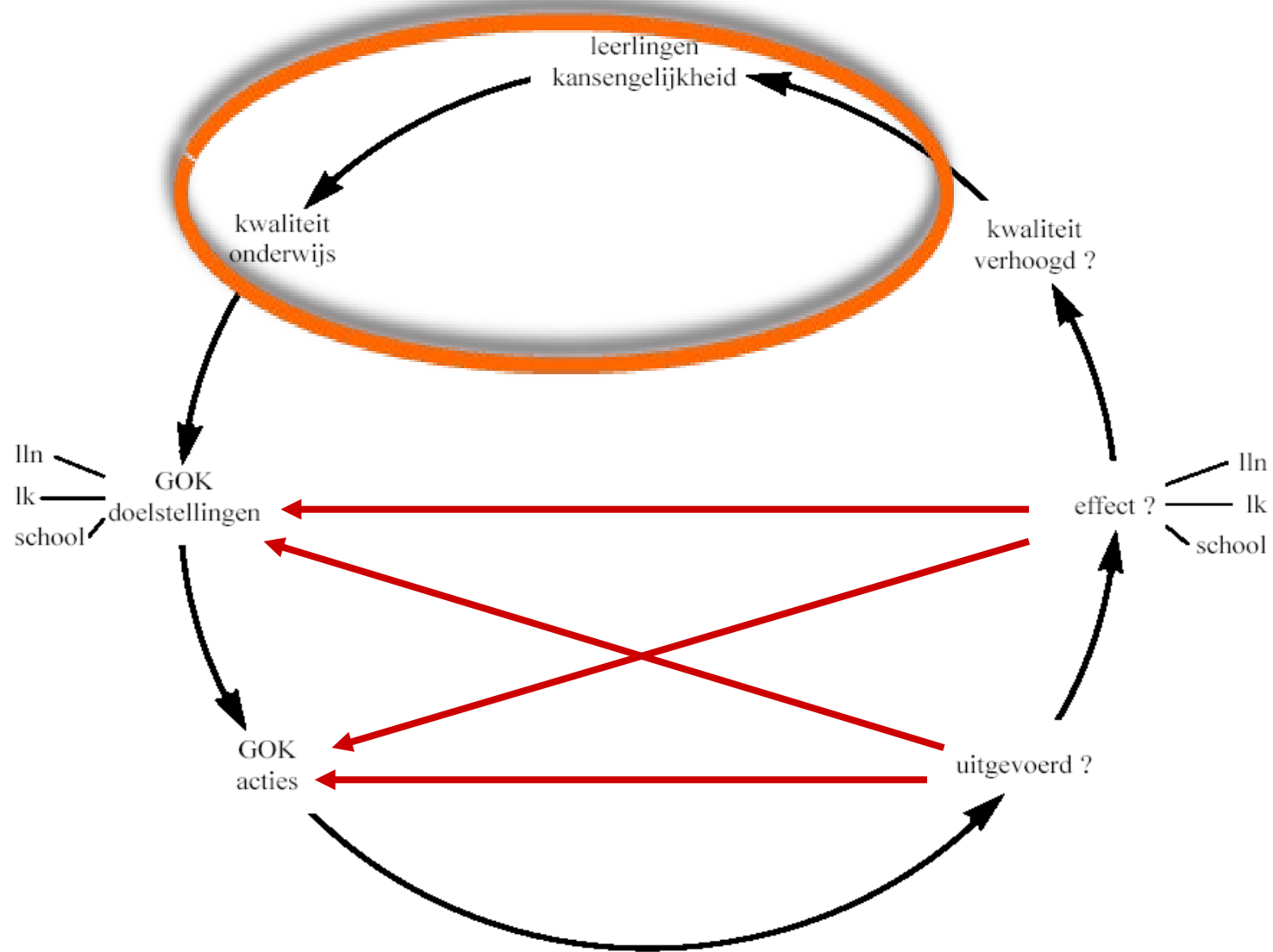
Doen we de goede dingen?

Hulpmiddelen GOK

1. Basisconcept voor visietekst GOK
2. Bronnenkaarten (Kans)armoede
3. Voorbeelden GOK-beleidsplan
4. Effectenmeter GOK
5. Bronnen waar men effecten kan vinden voor GOK in de kleuterschool/lagere school
6. Niet-limitatieve lijst voor de besteding van de werkingsmiddelen op basis van de leerlingenkenmerken

Kwaliteitscirkel GOK

Basisconcept voor visietekst 'Geïntegreerd ondersteuningsaanbod GOK'

Conform het Decreet BaO willen we "op onze school, via ons zorg - en gelijkeonderwijskansenbeleid, werken aan **de optimale leer - en ontwikkelingskansen** van AL onze leerlingen." (Art 47, punt 5)

Hoe wij in onze school willen werken aan gelijke kansen voor elk kind vinden we terug in ons **schooleigen opvoedingsproject**.
Daar lezen we :

Noteer hier de visie op brede zorg en de zorg voor kansarmen vanuit het schooleigen opvoedingsproject !

Op basis van de **analyse** die we gemaakt hebben, willen we in de komende jaren het gelijkheidskansenbeleid toespitsen op de **thema's**:

*Noteer hier de gekozen thema's
en
argumenteer kort je keuze*

Onze visie op het thema '<><><><><><>'

Noteer hier in grote lijnen waar je met dit thema naartoe wil ! (=doelstellingen)

Rekening houdend met deze visie en vanuit onze analyse willen we vooral werken aan :

Noteer hier je werkpunten voor dit thema (=actiepunten)

Naast deze accenten willen we de aandachtspunten en realisaties van de vorige GOK - cycli en ons zorgbeleid in het algemeen in de komende jaren **verder zetten, evalueren en bijsturen**.

Bv. Preventie en remediëring

-Noteer hier de acties waaraan de school vanuit de gewone zorg aandacht zal besteden !

-Noteer hier eventueel de acties die je uit de vorige GOK - cyclus wil bewaken.

-Noteer hier eventueel bij de niet - prioritaire thema 's de actiepunten die gelinkt zijn aan de prioritaire thema's.

Idem voor de domeinen :   Taalvaardigheid - Omgaan met diversiteit -
Doorstroming en oriëntering - Leerlingen - en ouderparticipatie -
Socio-emotionele ontwikkeling

Werken aan gelijkeonderwijskansen voor ALLE kinderen (kansrijk of kansarm of kansanders) zien we als de hoofdpodracht in ons schoolbeleid. Hieraan werken willen we expliciet én geïntegreerd aanpakken met het ganse schoolteam, ieder vanuit eigen talenten en mogelijkheden.

Voor de kansarme kinderen willen de volgende acties opzetten:

- Noteer hier de acties waaraan de school specifiek rond kansarmoede wil werken (Gebruik hiervoor eventueel de bronnenkaarten van "7X7 Kansarmoede".)

Hulpmiddelen GOK

1. Basisconcept voor visietekst GOK
2. Bronnenkaarten (Kans)armoede
3. Voorbeelden GOK-beleidsplan
4. Effectenmeter GOK
5. Bronnen waar men effecten kan vinden voor GOK in de kleuterschool/lagere school
6. Niet-limitatieve lijst voor de besteding van de werkingsmiddelen op basis van de leerlingenkenmerken

(KANS)ARMOEDE 7X7

Bronnenkaart 1 : SCHRIFTELIJKE COMMUNICATIE/BRIEVENBELEID

Er worden heel wat boodschappen vanuit de school aan de ouders meegedeeld via schriftelijke communicatiekanalen. Het grootste deel van de communicatie tussen ouders en school verloopt langs brieven, de schoolagenda, het heen- en weerschriftje, het rapport, het schoolreglement,... Deze informatie bereikt de ouders echter niet altijd, zeker in scholen met een grote populatie aan kwetsbare en allochtone kinderen blijkt dit een groot probleem te zijn. Vooral als het gaat over het meegeven van schoolbrieven horen we vaak "ze lezen onze brieven toch niet, mijnheer", "die ouders hebben helemaal geen interesse in de school" of "het heeft geen zin je tijd daarin te steken". Maar is dit wel zo? Wat werkt goed, en wat minder? Waar wringt het schoentje precies? Hoe kunnen we de schriftelijke communicatie meer toegankelijk maken?

Aandachtspunten of suggesties

- Hou er rekening mee dat niet reageren op schriftelijke communicatie lang niet een uiting is van niet willen of niet geïnteresseerd zijn. Sommige ouders kunnen de informatie moeilijk verwerken. Vraag gewoon waarom bv. de brief niet ingevuld raakte.
- Licht de brieven zoveel mogelijk mondeling toe bij de kinderen zelf en indien mogelijk bij de ouders. Niet alle ouders zijn even vertrouwd met de geschreven taal. Zij leunen veel meer aan bij de mondelinge traditie.
- Zorg dat kinderen kunnen navertellen wat er in de brieven staat zodat ze deze thuis kunnen toelichten.
- Kansarmen/kwetsbaren hebben een voorkeur voor persoonlijke contacten, het vergemakkelijkt het begrijpen van de boodschap. Een persoonlijk aanspreking motiveert om de informatie nader te bekijken.
- Signaleer bij meer complexe vragenlijsten of dergelijke dat de klastitularis of de directie bereid is om de documenten met hen in te vullen
- Gebruik bepaalde kleuren of pictogrammen voor brieven van verschillende betekenis: bv. gele brieven moeten ondertekend en terug meegebracht worden; groene brieven zijn gewone mededelingen, blauwe brieven zijn vragen om materiaal mee te brengen; rode brieven zijn uiterst belangrijk om te lezen,...
- Geef de kinderen zo vroeg mogelijk mee verantwoordelijkheid in het doorspelen van die informatie : een stempeltje op de hand of een symbooltje in de agenda betekent bv. dat er een brief moet worden afgegeven.

Vijf bronnenkaarten

1. Schriftelijke communicatie/Brievenbeleid
2. Mondelinge communicatie
3. Oudercontacten
4. Werken in de klas/Leerinhouden waar taal een rol speelt
5. Risicomomenten gedurende een doorsnee klasdag

BBB

Behouden Bannen Bijsturen

Voorbeeld GOK - visie

Conform het Decreet BaO willen we "op onze school, via ons zorg – en ~~gelijke onderwijskansen~~ beleid, werken aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van AL onze leerlingen." (Art47, punt5)

Hoe wij in onze school willen werken aan ~~gelijke kansen~~ voor elk kind vinden we terug in ons schooleigen opvoedingsproject.

Daar lezen we in onze eigen accenten:

- samen leerlingen graag zien en aanvaarden zoals ze zijn;
- samen groeikansen geven aan leerlingen, zodat ze hun plaats vinden in de wereld van vandaag;
- samen aandacht hebben voor iedereen zodat leerlingen in vol vertrouwen kunnen groeien vanuit eigen mogelijkheden en beperkingen;
- samen zorgen dat leerlingen zich thuis voelen en betrokken worden;
- samen bouwen aan een sfeer van zekerheid en structuur.

Uit onze bouwstenen van onze zorgvisie kunnen we dit linken:

1. Groeien naar zelfstandigheid in een school met een krachtige leeromgeving met oog voor zorg vanuit een positieve en zorgzame houding.
2. Groeien in een warm nest waar alle leerlingen zich geborgen en geliefd voelen, waar hen de veiligheid en de stabiliteit geboden wordt die ze nodig hebben.
3. Groeien in een school waar gekeken wordt naar de persoonlijke groei van de leerlingen, waar ze vanuit hun beginsituatie gestimuleerd worden in de richting van de vooropgestelde doelen.
4. Groeien in een school waar we in een sfeer van verbondenheid, openheid, overleg en samenwerking zorg dragen voor het welbevinden van iedereen.
5. Groeien in een school waar we positief omgaan met de talenten van elk kind om het te begeleiden en te stimuleren, waar men niet leert voor de school maar voor het leven.

Werken aan ~~gelijke onderwijskansen~~ voor ALLE leerlingen (kansrijk of kansarm of ~~kansarmers~~) zien we als de hoofdpoddracht in ons schoolbeleid. Hieraan werken, willen we expliciet én geïntegreerd aanpakken met het ganse schoolteam, ieder vanuit eigen talenten en mogelijkheden.

Voor de kansarme leerlingen zetten we de volgende acties op:

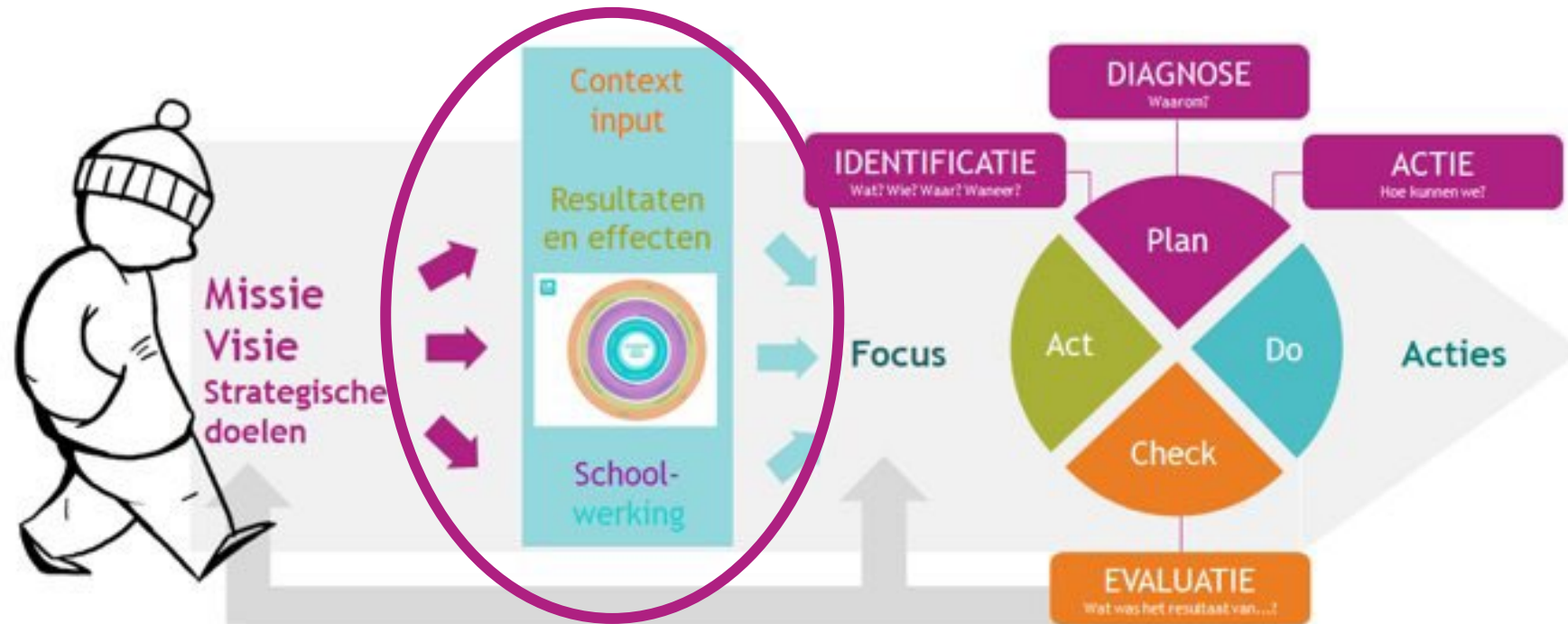
- Voor schriftelijke communicatie/brievenbeleid

Beginsituatie

MONITORING

ONDERZOEK

Doen we de goede dingen? Doen we de dingen goed?

Beginsituatieanalyse

- Wie zijn je leerlingen?
- Hoe ziet je team eruit?
- In welke context werken we? Wie zijn onze ouders?
- Wat is de missie van de school? Wat staat er in het pedagogisch project?
- Wat is er in het verleden gebeurd rond GOK?
- Zijn er relevante partners waarmee we (kunnen) samenwerken?
- ..

Barrières? Noden?

Hoe maken we de beginsituatieanalyse?

Welke data gebruiken we daarvoor?
(Zie print)

GOK- en ZORGBELEID

EIGENAARSCHAP 'deelt' en 'gunt'
'delen' door 'teamwork' en 'gunnen' door anderen met
meer en andere expertise te betrekken, elke leraar, met
zijn identiteit, helpt, als professional, elke leerling groeien
in een verbindend schoolklimaat

CONTINUÛM VAN ZORG

brede basiszorg, verhoogde zorg, uitbreiding
van zorg, onderwijs op maat/IAC

GOED ONDERWIJS

positief en veilig klasklimaat, betekenisvolle taken, ondersteuning door interactie (ILB),
bijsprong, sfeervol ingerichte klassen, ordelijk en gestructureerd met uitdagende en
verrijkende hoeken en klaswanden, waar duidelijke afspraken en visualisaties zijn, waar
kinderen zich veilig en geborgen voelen, culturele uitstappen (toneelvoorstelling),
sportdag, coöperatieve werkvormen...

KRACHTIGE LEEROMGEVING

KWETSBAARHEID EN ARMOEDE

kostenbeleid/ maximumfactuur (materieel kapitaal), financiële tegemoetkoming
bij meerdagse uitstappen voor kwetsbare gezinnen, gezondheidsbeleid
(menselijk kapitaal), huistaakbegeleiding 'stille studie', samenwerking met
SAAMO, inzetten op sociaal kapitaal (hoge verwachtingen voor elk kind) en
cultureel kapitaal (taalvaardigheidsonderwijs), het positieve van meertaligheid,
ouders zijn welkom

ONDERWIJSLOOPBAAN

klasoverschrijdende activiteiten 3K0-11
ondersteuning in studiekeuze i.s.m. CLB: infomomenten, 'Op
stap naar secundair', oriëntatie-MDO's gericht op interesses en
capaciteiten, kind- en oudercontacten, doorschuifdag CGS,
BeSo-zorgfiche, huiswerkbegeleiding 'Stille studie'...

ONTHAAL EN INSCHRIJVINGEN

Infomomenten + rondleiding 3K1 door directeurs,
intakegesprek voor nieuwe leerlingen + rondleiding op
school, openklasdag, aanmeldingen vanuit LOP,
website, vertaalcomputer, tolken...

TAAL

krachtige taallearomgeving, interactieve werkvormen, boekenklas,
taalklasse 11, kwartierlezen, auteurslezing, toneelvoorstelling,
tandemlezen (LS&J), voorleesweek, jeugdboekenmaand, maandelijks
bibbezoek, samenwerking met taalcoach stad Ronse 'leestasser',
visualisatie van begrippen en instructies/ stappenplannen, respect voor
thuis taal, verbindend communiceren...

NETWERK VAN DE SCHOOL

CLB, NOK (CAR), ondersteuningsnetwerk OVA, privé-togo's, ENTER4,
SAAMO, BKD (OCMW), OGS, Amon (OOOC), LOC, ouderwiraad, Huis
van het kind, CGG, SMART met ARTeveldehogeschool, KRGK,
samenwerking met de parochie, de bibliotheek, taalcoach stad Ronse, CC
De Ververij, 't Rosco, politie (MEGA-project)

WELBEVINDEN

Warm onthaal in de klas, kindcontacten,
klasgesprekken, positieve feedback, regenboogklas,
herstelgerichte gesprekken, leefhoudingsrapport, leren
op maat (verlaten curriculum/IAC), leerlingenraad,
middagactiviteiten...

GEZONDHEID

Medische consulten CLB, oog voor gezonde voeding,
warme maaltijden aanbieden, water,
gezondheidsweek, MOEV-activiteiten, EHBO-
opleiding, zangkoren, cultuurkuur, regenboogklas, ...

KINDERRECHTEN

leerlingenraad, 20 november = dag van de rechten van
het kind, redelijke aanpassingen volgens de
onderwijsbehoeften (voor iedereen gelijke
onderwijskansen)...

OUDERS: Participatie en betrokkenheid

4x per jaar formeel oudercontact (tolken, vertaalcomputer), dagelijks
onthaal aan de schoolpoort door directeurs, informele gesprekken:
bereikbaarheid leerkrachten op de speelplaats ('s avonds), aanwezigheid
bij MDO's, oudercheque, ouderaad, samenwerking met SAAMO,
OCMW, website, FB, schoolfeest

BELEIDSVOEREND VERMOGEN

Wij zijn een katholieke dialoogschool die evangelische waarden nastreeft zoals eerbied, verdraagzaamheid, **gelijkwaardigheid**, **zorgzaamheid**, **verbondenheid**, **welbevinden** en **respect** in het
voetspoor van onze stichter Stefaan-Modest Glorieux.

DIVERSITEIT

VERBINDEND SCHOOLKLIMAAT

KATHOLIEKE DIALOOGSCHOOL

&

EIGEN OPVOEDINGSPROJECT

KWALITEITSCULTUUR

Campus Glorieux Lager wil een school zijn voor elk kind, in dialoog en in **verbinding** met elke betrokkene. We willen het **welbevinden** elk kind, met **respect** en **zorg**, **gelijkwaardig** zin in leren, zin
in leven bijbrengen; de leer- en ontwikkelingskansen maximaliseren, rekening houdend met de specifieke eigenschappen en onderwijsbehoeften van alle kinderen (sociaal, economisch,
cultureel...) in verbondenheid en in dialoog met elkaar, met ouders en met het netwerk van onze school.

R1

Kwaliteitsverwachting

De school bereikt de minimaal gewenste output bij een zo groot mogelijke groep van lerenden.

Informatiebronnen in de school

- Gestandaardiseerde toetsen: Salto, peilingtoetsen, paralleltoetsen, LVS, AVI, Koala,...
- Getuigschriften basisonderwijs
- Kwalitatieve informatie die de basisschool meegeeft aan leerlingen die geen getuigschrift BaO hebben gekregen
- Kwalitatieve en kwantitatieve informatie op rapporten
- BaSO-fiche
- Resultaten vanuit vervolgonderwijs (doorstroom, uitstroom)
- Bevraging oud-leerlingen
- Rapporten vanuit externe initiatieven bv. wiskundeolympiade
- Feedbacktool VSK (=Vlaamse Scholierenkoepel)
- Notulen of verslagen van klassenraden

- 3-sporenbeleid
- zorgcontinuüm goed hanteren
- screenen met LVS en AVI en andere evaluatietools
- IDP's en analyse en actie
- observaties
- veilig en positief klasklimaat
- degelijke instructie
- toetsen
- doorstroming middelbaar

https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/gelijke-onderwijskansen/kwaliteitsvol-werken?scrollTo=_bc1d0127

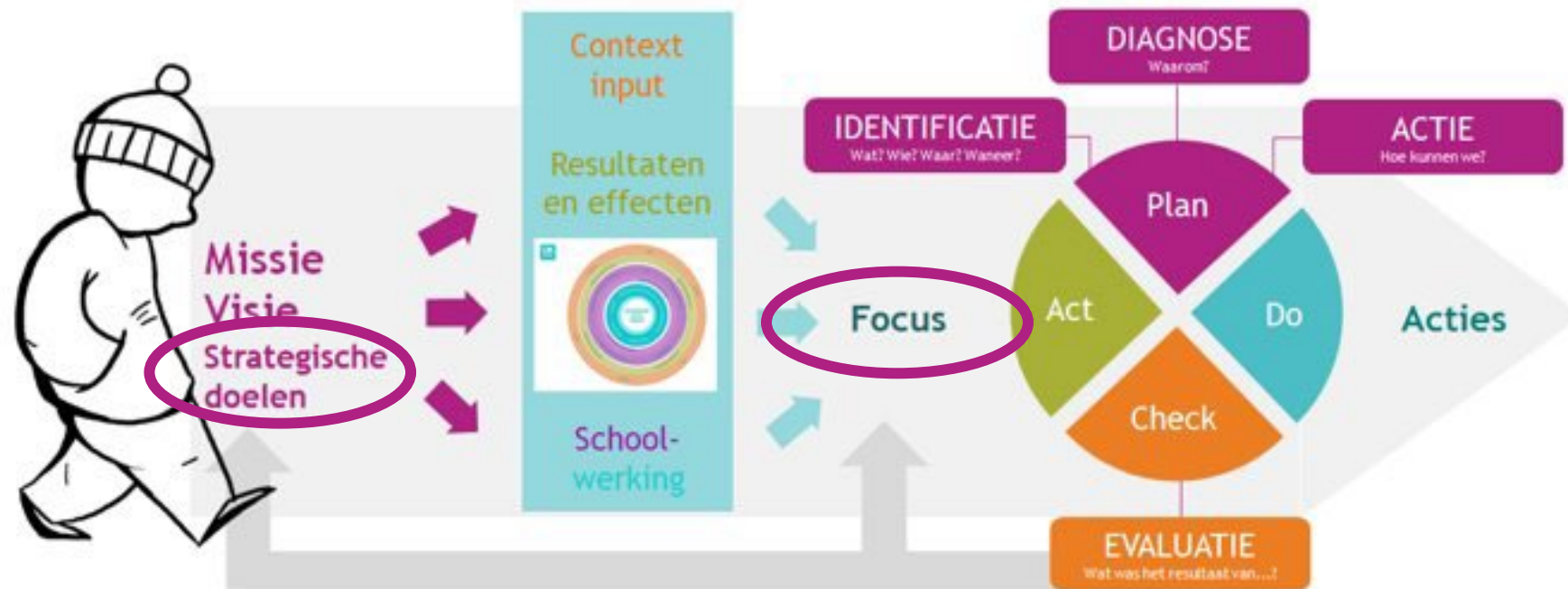

Doelstellingen en acties: PLAN / DO

MONITORING

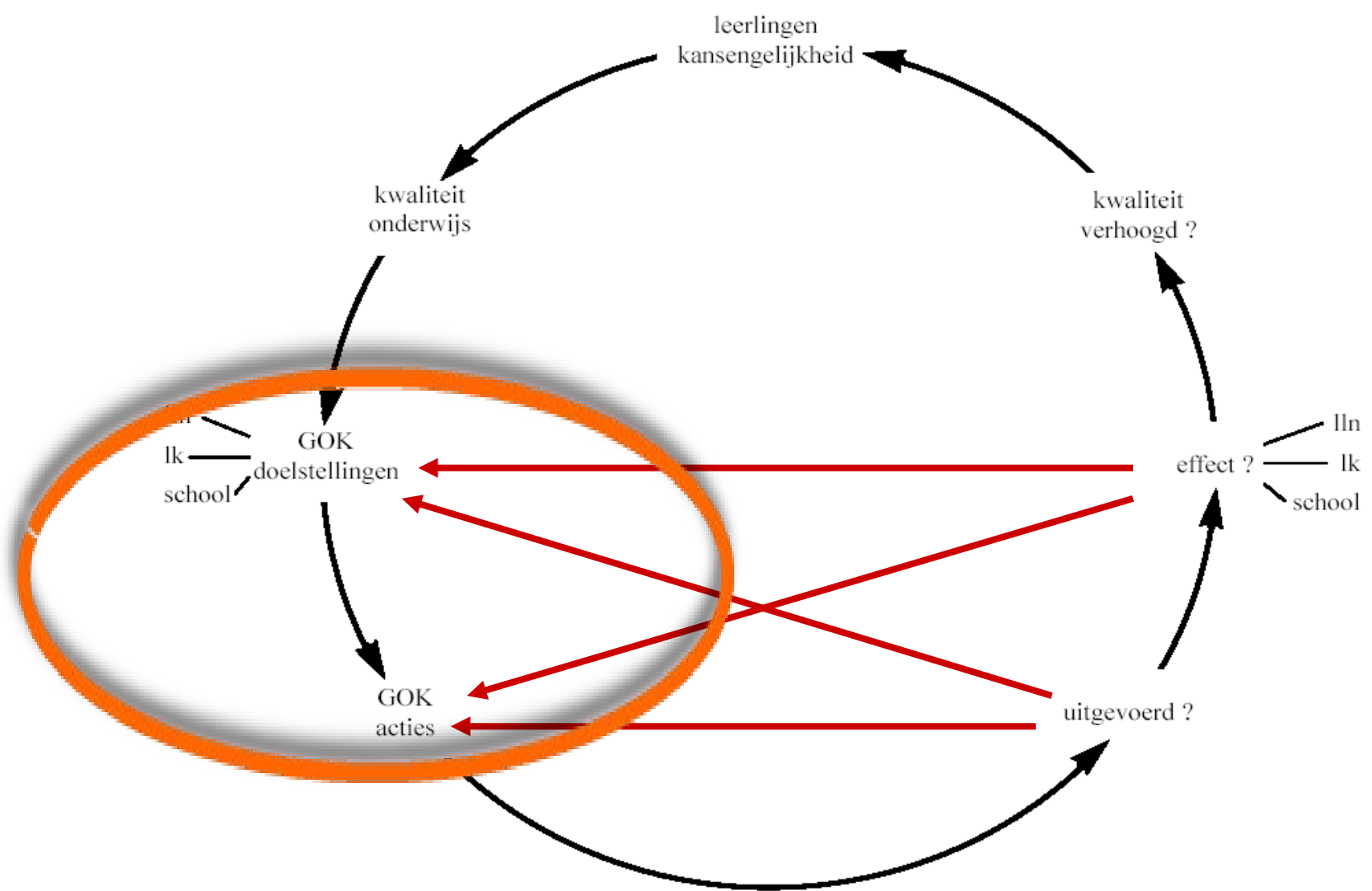
ONDERZOEK

Doen we de goede dingen? Doen we de dingen goed?

Kwaliteitscirkel GOK

Hulpmiddelen GOK

1. Basisconcept voor visietekst GOK
2. Bronnenkaarten (Kans)armoede
3. Voorbeelden GOK-beleidsplan
4. Effectenmeter GOK
5. Bronnen waar men effecten kan vinden voor GOK in de kleuterschool/lagere school
6. Niet-limitatieve lijst voor de besteding van de werkingsmiddelen op basis van de leerlingenkenmerken

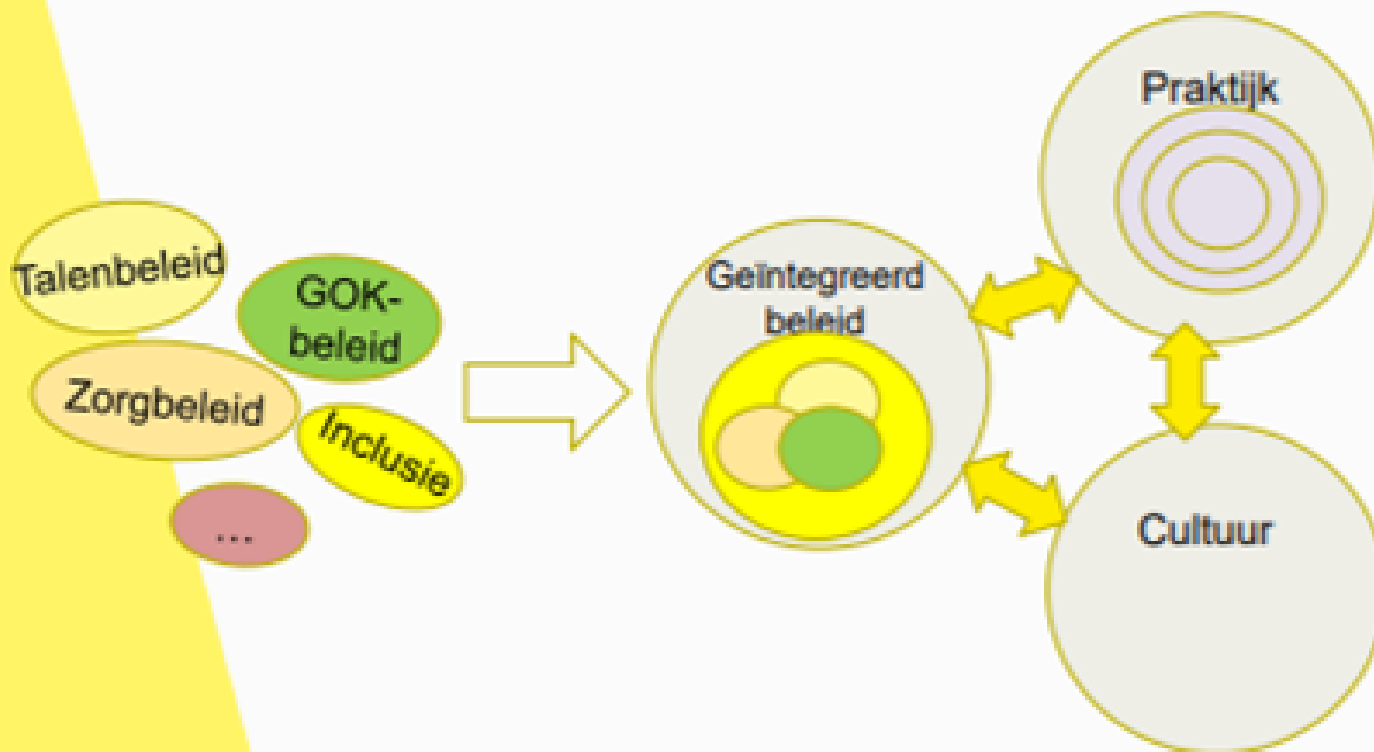
GOK - beleidsplan? Ja en neen!

Geïntegreerd in...

1. Zorgbeleid
2. Professionaliseringplan
3. Talenbeleid
4. Leerlingenbegeleiding
5. Financieel beleid
6. Gezondheidsbeleid
7. Huistaakbeleid

EVOLUTIE IN DENKEN

Niveau	Kwaliteitsverwachting uit ROK	Doelstelling	Tijdspad (Wanneer)	Indicatoren voor evaluatie:(5Q)	Actie (s)
Niveau ontwikkeling van leerlingen stimuleren					
Competenties van leerkrachten ontwikkelen					
Schoolbeleid					

DOELSTELLING				
PLAN	DO		CHECK	ACT
Concrete doelen	Concrete acties Wat? Wie? Wanneer? Hoe?	Wanneer is het doel bereikt? We zijn tevreden als we zien dat ...	Realisatiebewijzen Zien we dat de acties geslaagd zijn?	Borgen, bijsturen

ACTIEPLAN

Gekozen prioriteit:

Algemeen doel:

Rubriek OK:

Kwaliteitsverwachting OK:

PLAN	DO	CHECK	ACT
Specifieke doelen	Acties	Niveau van realisatie Wanneer is de actie geslaagd? (indicator/streefwaarde)	Hoe werd dit gerealiseerd? Borgen/bijsturen
	Wat?		
	Wie?		
	Hoe?		
	Wanneer?		

	Thema's	Doelen	Evaluatie: indicatoren
<p>Prioriteit:</p> <p>Tijdspanne:</p>	Taalvaardigheid	Leerlingniveau: Leerkrachtniveau: Schoolniveau:	
	Doorstroming en oriëntering	Leerlingniveau: Leerkrachtniveau: Schoolniveau:	
	Leerling - en ouderparticipatie	Leerlingniveau: Leerkrachtniveau: Schoolniveau:	
	Socio -emotionele ontwikkeling	Leerlingniveau: Leerkrachtniveau: Schoolniveau:	
	Preventie en remediëring	Leerlingniveau: Leerkrachtniveau: Schoolniveau:	
	Omgaan met diversiteit	Leerlingniveau: Leerkrachtniveau: Schoolniveau:	

Gekozen prioriteit en algemeen doel:

Rubriek en kwaliteitsverwachting ROK:

Plan

Do

Check

Act

Niveau	Doelstellingen Specifiek ? Meetbaar ? Aanvaardbaar ? Realistisch ? Tijdsgebonden ?	Acties Wat ? Hoe ? Wie ?	Tijdspad Wanneer ? Hoe lang ?	Indicatoren voor evaluatie Doen we de goede dingen? Doen we de dingen goed? Hoe weten we dat ? Vinden anderen dat ook ?	Bijsturen en borgen Wat behouden we ? Wat sturen we bij ?
Ontwikkelen competenties van de <u>lerenden</u>					
Ontwikkelen competenties leerkrachten					
Ontwikkelen schoolbeleid					

1. Doelstelling?			2. Kwaliteitsverwachting uit ROK?				3. Waarom ?		
S C H O L	L K R N	L L N	4. Acties?	5. Wie ?	6. Wanneer ?	7. Hoe ?	8. Waarmee ?	9. Indicatoren?	10. Evaluatie, conclusies, aandachtspunten, afspraken?

1. Doelstelling?

Het doel van het gelijke onderwijskansenbeleid is verschillen in leerresultaten van leerlingen die verklaard worden door achtergrondkenmerken van die leerlingen (zoals hun socio-economische status (SES)) weg te werken.

Inspirerend ideeën GOK vind je in de bundel “Al ROKkend GOKken”

2. Kwaliteitsverwachting uit ROK?

Het OK
referentiekader voor onderwijskwaliteit

Rubriek
Deelrubriek
Kwaliteitsverwachting

Resultaten en effecten		Ontwikkeling stimuleren		Beleid			
R1	De school bereikt de minimaal gewenste output bij een zo groot mogelijk groep van leerlingen.			Beleids Beleids BL1 De school ontwikkelt en voert een gedrags, gedrags- en samenhangend beleid rekening houdend met haar (zelfstandig) proces. BL2 De school geeft haar organisatie vorm op het vlak van cultuur en structuur. BL3 De school werkt participatief en responsief. BL4 In de school heerst een innovatieve en lerende organisatiecultuur. BL5 De school bevoert samenwerkingsverbanden uit die het leren en onderwijzen ten goede komen. BL6 De school communiceert transparant over haar werking met alle betrokkenen.			
R2	De school streeft naar welbevinden en betrokkenheid bij alle leerlingen en het schoolteam en naar tevredenheid bij ouders en bij andere relevante partners.	D01	Het schoolteam realiseert doelpacten een brede en harmonische vorming die betekenisvol is.			B1	Het schoolteam geeft de begeleiding vorm vanuit een gedrags visie en systematisch en volgt de effecten van de begeleiding op.
R3	De school streeft bij elke leerende naar zoveel mogelijk leeruitkomst.	D02	Het schoolteam hanteert doelen die sporen met het gedefinieerd doelenkader en zorgt voor samenhang tussen de doelen.			B2	Het schoolteam biedt begeleiding op het vlak van leren en studeren, onderwijskansen, psychisch en sociaal functioneren als preventieve gezondheidszorg.
R4	De school stimuleert de studievoortgang van elke leerende.	D03	Het schoolteam hanteert uitdagende en haalbare doelen.			B3	Het schoolteam biedt elke leerende een passende begeleiding met het oog op gelijke onderwijskansen.
R5	De school waarborgt de toegang tot onderwijs voor elke leerende.	D04	Het schoolteam expliciteert de doelen en de beoordelingscriteria.	B4	Het schoolteam geeft de begeleiding vorm samen met de leerende, de ouders/familieomgeving en andere relevante partners.		
R6	De school streeft naar effecten op langere termijn bij alle leerlingen.	Vormgeving onderwijsleerproces en leer- en leeromgeving		Oprolging			
Kwaliteitsontwikkeling		V1	Het schoolteam en de leerlingen creëren samen een positief en stimulerend school- en klaslimaat.	O1	Het schoolteam geeft de leerlingen adequate feedback met het oog op de vooruitgang in het leer- en ontwikkelingsproces.		
K1	De school ontwikkelt haar kwaliteit vanuit een gedragen visie die vertaald is in de onderwijspraktijk.	V2	Het schoolteam en de leerlingen gaan positief om met diversiteit.	O2	Het schoolteam evalueert op een brede en onderbouwde wijze het onderwijsleerproces en het behalen van de doelen.		
K2	De school evalueert haar werking cyclisch, systematisch en betrouwbaar vanuit de resultaten en effecten bij de leerlingen.	V3	De leer- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het behalen van de doelen.	O3	Het schoolteam stuurt het onderwijsleerproces bij op basis van de feedback en evaluatiegegevens.		
K3	De school bergt en ontwikkelt de kwaliteit van de onderwijspraktijk.	V4	Het schoolteam biedt een passend, actief en samenhangend onderwijsaanbod aan.	O4	Het schoolteam houdt en rapporteert onderhoudeel over het behalen van de doelen bij de leerende.		
				Onderwijskundig beleid			
				BL7 De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid op het vlak van leren en onderwijzen.			
				Personeels- en professionaliseringbeleid			
				BL8 De school ontwikkelt en voert een doeltreffend personeelsbeleid dat integraal en samenhangend is.			
				BL9 De school ontwikkelt en voert een doeltreffend professionaliseringsbeleid en heeft hierbij specifieke aandacht voor beginnende leraren.			
				Financieel en materieel beleid			
				BL10 De school ontwikkelt en voert een doeltreffend financieel en materieel beleid.			
				BL11 De school beheert de kosten voor alle leerlingen.			
				Fysieke en mentale veiligheid van de leer-, leer- en werkomgeving			
				BL12 De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid met het oog op de fysieke en mentale veiligheid van de leer-, leer- en werkomgeving.			

3. Waarom?

- ...kregen onvoldoende zicht op...
- ...er waren geen duidelijke richtlijnen voor...
- ...functioneerde in het verleden niet optimaal...
- ...scoort laag op onze school...
- ...sluit goed aan bij...
- ...verhogen van de betrokkenheid van...
- ...een steeds vaker opduikend fenomeen...
- ...

4. Acties?

Wat is mijn beoogde effect naar de kinderen toe? (leerlingenniveau)

Wat betekent dit concreet voor de aanpak in de klas? (leerkrachtenniveau)

Wat betekent dit voor de school als gemeenschap en als organisatie? (schoolniveau)

- ...zicht krijgen op...
- ...overleggen over...
- ...zoeken naar mogelijkheden om...
- ...invoeren van...
- ...invullen van...
- ...bespreken van...
- ...neerschrijven van..
- ...kennis maken met...
- ...voorbereiden van...
- ...opzoeken van...
- ...bestellen van ...
- ...doorgeven van...
- ...verwerken van...
- ...uitwisselen van...
- ...informereren bij...
- ...confronteren met...
- ...organiseren van...
- ...betrekken van...
- ...hanteren van...
- ...voorzien van ...
- ...werken aan...
- ...bieden aan...
- ...gebruiken van...
- ...opnemen in ...

- ...ondersteunen van...
- ...een aanzet tot...
- ...op de hoogte brengen van...
- ...bevragen van...
- ...voorstellen van...
- ...observeren van...
- ...uitschrijven van...
- ...integreren van...
- ...aanbieden van...
- ...samenwerken met...
- ...werken met...
- ...aandacht schenken aan...
- ...rekening houden met...
- ...onderzoeken van...
- ...beroep doen op...
- ...opstellen van...
- ...contact opnemen met...
- ...uitbouwen van...
- ...leren werken in...
- ...zich eigen maken van...
- ...vaardig kunnen omgaan met...
- ...nagaan in welke klassen gewerkt wordt met...
- ...wegwijs maken in...
- ...planning opmaken inzake...
- ...inrichten van...
- ...nascholingsaanbod aanpassen aan...
- ...opstarten van...
- ...structureel overleg voorzien in...
- ...ontwikkelen van...
- ...onder de loep nemen van...
- ...wegwerken van...
- ...inventariseren van...
- ...uitbouwen van...
- ...uitproberen van...
- ...inzicht hebben in...
- ...leren kennen van...
- ...omgaan met....
- ...overleggen met...
- ...reflecteren over...
- ...verzamelen van...
- ...selecteren van....

-...meer aandacht hebben voor...
-...onderzoeken van...
-...oplijsten van...
-...samenroepen van...
-...

5. Wie?

klastitularis, zorgcoördinator, zorgleraar, zorgteam, kernteam, schoolteam, directie, leraar met SES-lestijden, pedagogisch begeleider, nascholer, externen, kleuterleidsters, leraren lager onderwijs, leraar lichamelijke opvoeding, ICT - coördinator, onderbouw, bovenbouw, eerste graad, tweede graad, derde graad, werkgroep, leerlingen, ouders, beginnende leerkrachten, CLB, CLB - verantwoordelijke, revalidatiecentrum, logopediste, ondersteuningsnetwerk, medewerker van..., vanaf leerjaar..., andere scholen, teamoverleg per kleutergroep/klasgroep, leerlingenraad, schoolraad, pedagogische raad, oudercomité, ...

6. Wanneer?

zorgteamvergadering, personeelsvergadering, schooljaar ..., eerste trimester, tweede trimester, derde trimester, eerste semester, tweede semester, exacte datum, eerste week van ..., tweejaarlijks, twee maal per trimester, beginnen in de loop van het derde trimester, bij het begin of eind van elk schooljaar, bij elke nieuwe inschrijving, tijdens het zwemmen om de 14 dagen, tijdens het turnuurtje, op het eind van elk trimester, bij formele en informele ontmoetingen, na schooltijd, doorheen het hele klasgebeuren, vast agendapunt op personeelsvergadering, tweemaal per week, individuele oudercontacten, een bijkomend MDO, de laatste vrijdagmiddag van iedere maand, wekelijks, iedere maand, vraaggestuurd, ...

7. Hoe?

doorschuifstelsel, evaluatie, toonmoment, zorgdag, pedagogische studiedag, klasdoorbrekend, rollenspel, toneel, informatievergadering, overlegmoment, werkvormen, observatie, individueel werk, telefonisch contact opnemen, expositie, vervoer, brainstorming, MDO, uitwisseling, rondvraag, inleefatelier, bespreking, overleg, planning, tevredenheidsonderzoek, zelfevaluatie, gesprek met..., in heterogene groepen, oudercontacten, voorbereiden in werkgroep, individuele nascholing, teamgerichte nascholing, graadoverleg, afname toetsen, inventariseren, kringgesprek, terugblikmomenten, hoeken - en contractwerk, coöperatief leren, gesprekken met leerlingen, keuzebord, schriftelijk voorbereiden, bezoek brengen aan, spel, project, actieve werkvormen,...

8. Waarmee?

instrument, kijkwijzer, leerplan, nascholingsplan, syllabus, methode, klasagenda, leerlingendossier, bundel, film, brief, nieuwsbrief, lijst materialen, enquête, uitnodiging, zorgplan, IAC-plan, documentatiemateriaal, logboek, toetsen, uitgewerkte thema's, visie, testen, LVS, doos vol gevoelens, goed ingerichte hoeken, opdrachtenfiches, didactisch materiaal, onderwijsartikelen, observatiesysteem, vademecum, infobrochure, ODET,...

9. Indicatoren?

Waar aan gaan we zien of onze acties effectief resultaat hebben opgeleverd?

- Wat willen we zien in de handelingen van onze leraren?
- Wat willen we zien bij de leerlingen?
- Wat willen we zien bij de ouders?
- Wat willen we zien ruimer in de school (bv. op de speelplaats, in de klassen)?

10.. Evaluatie, conclusies, aandachtspunten, afspraken

eventueel herwerken, vrijblijvend initiatief, verslag opmaken van, verder stimuleren van..., afspraken maken voor de volgende bijeenkomst, meer overleg mogelijk maken, beter voorbereiden van..., opvolging in ..., op een infoavond toelichten, op zoek gaan naar iets eenvoudiger, in het schoolkrantje een plaats reserveren voor..., elkaar informeren over..., aandacht voor..., verzorgen van..., ons bewust zijn van..., bespreken van bevindingen..., tijd uittrekken voor..., keuzes maken, bruikbaar?, wat verder doen?, wat is overbodig?, effect?, bijhouden van..., in kaart brengen van , nakijken van..., aanklaarten in leerlingenraad, schoolraad, pedagogische raad, ...

Preventie en remediëring

Plan

Do

Check

Act

Niveau	Doelstellingen	ROK	Acties	Tijdspad	Indicatoren voor evaluatie	Bijsturen en borgen
	Specifiek ? Meetbaar ? Aanvaardbaar ? Realistisch ? Tijdsgebonden ?		Wat ? Hoe ? Wie ?	Wanneer ? Hoe lang ?	Doen we de goede dingen? Doen we de dingen goed? Hoe weten we dat ? Vinden anderen dat ook ?	Wat behouden we ? Wat sturen we bij ? Wat bannen we?
Leerlingenniveau	1. De motivatie voor ontwikkeling en leren bij de leerlingen verhogen	R2, B2, B3	<ul style="list-style-type: none"> - Ruime aandacht voor het welbevinden door o.a. leerlingengesprekken - 49 technieken van <u>Teach Like A Champion</u> (KS, LS) - Tevredenheidsonderzoeken bij leerlingen 			
	2. De ontwikkeling en/of leerwinst bij elke leerling verhogen	R1, R3, O3	<ul style="list-style-type: none"> - Analyse en opvolging Koala-test (BaO) - Praktijkgids 'Bouwenstenen voor effectieve taaltrajecten' - Gerichte foutenanalyses 			

Hulpmiddelen GOK

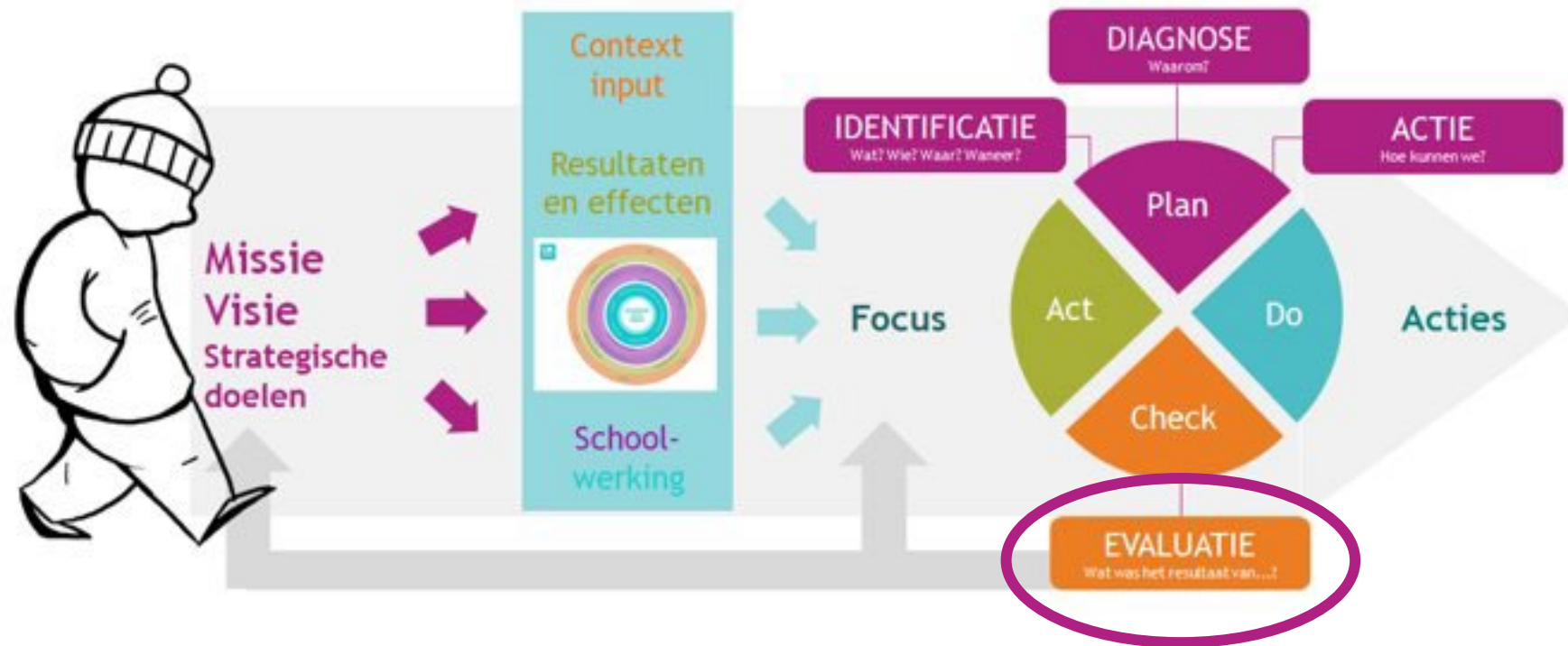
1. Basisconcept voor visietekst GOK
2. Bronnenkaarten (Kans)armoede
3. Voorbeelden GOK-beleidsplan
4. Effectenmeter GOK
5. Bronnen waar men effecten kan vinden voor GOK in de kleuterschool/lagere school
6. Niet-limitatieve lijst voor de besteding van de werkingsmiddelen op basis van de leerlingenkenmerken

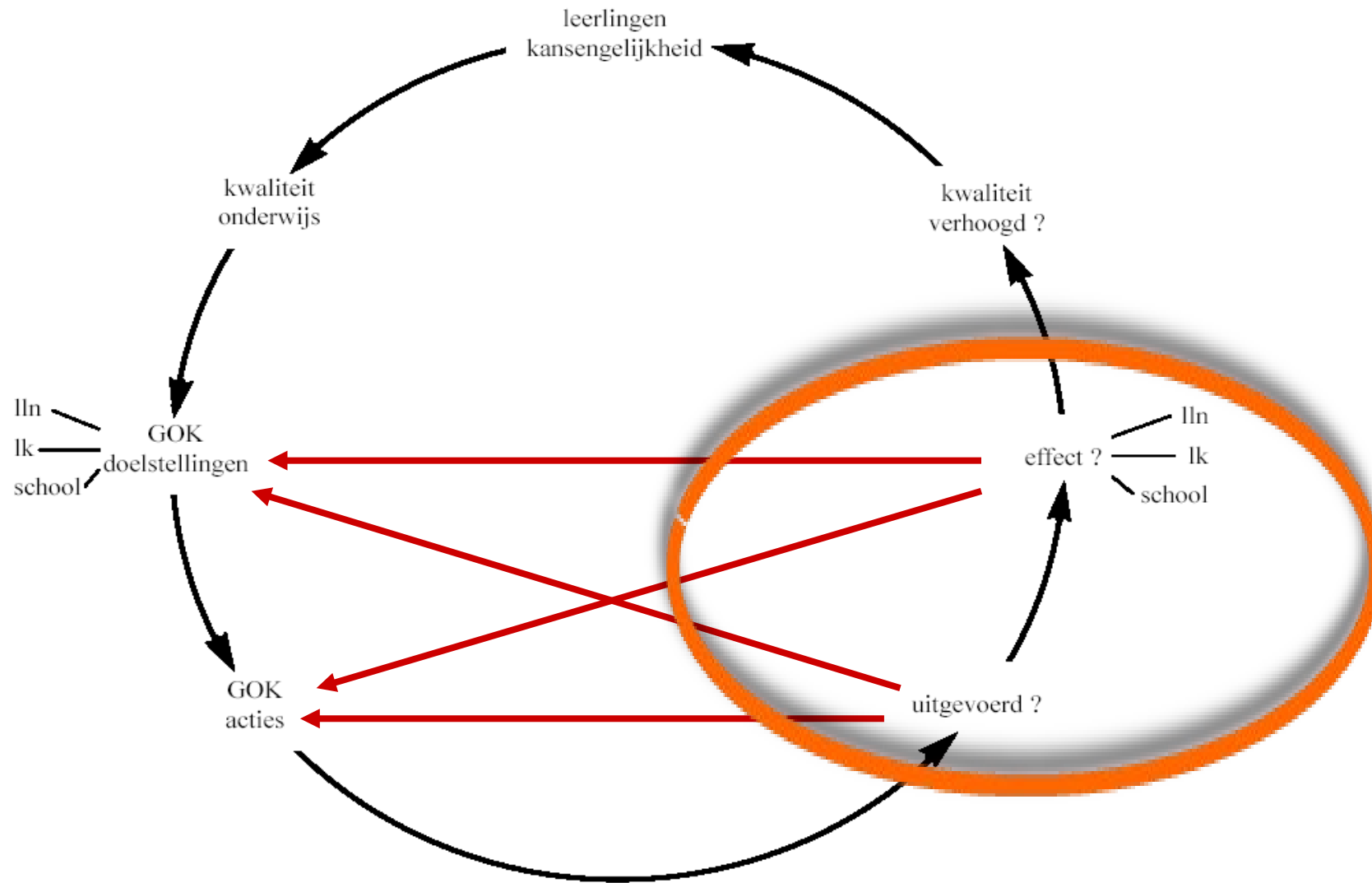
Evaluatie: Check

MONITORING

ONDERZOEK

Kwaliteitscirkel GOK

Effectenmeter GOK/ZORG

Doelstelling: .....

Acties uit het GOK/ZORGPLAN		Gebeurd ?				Effect van de acties?			Bronnen?	Opvolging?		
Concrete omschrijving	Niveau	Vaak	Soms	Weinig	Nooit	+	0	-	Effecten?	Houden	Lossen	Bijsturen

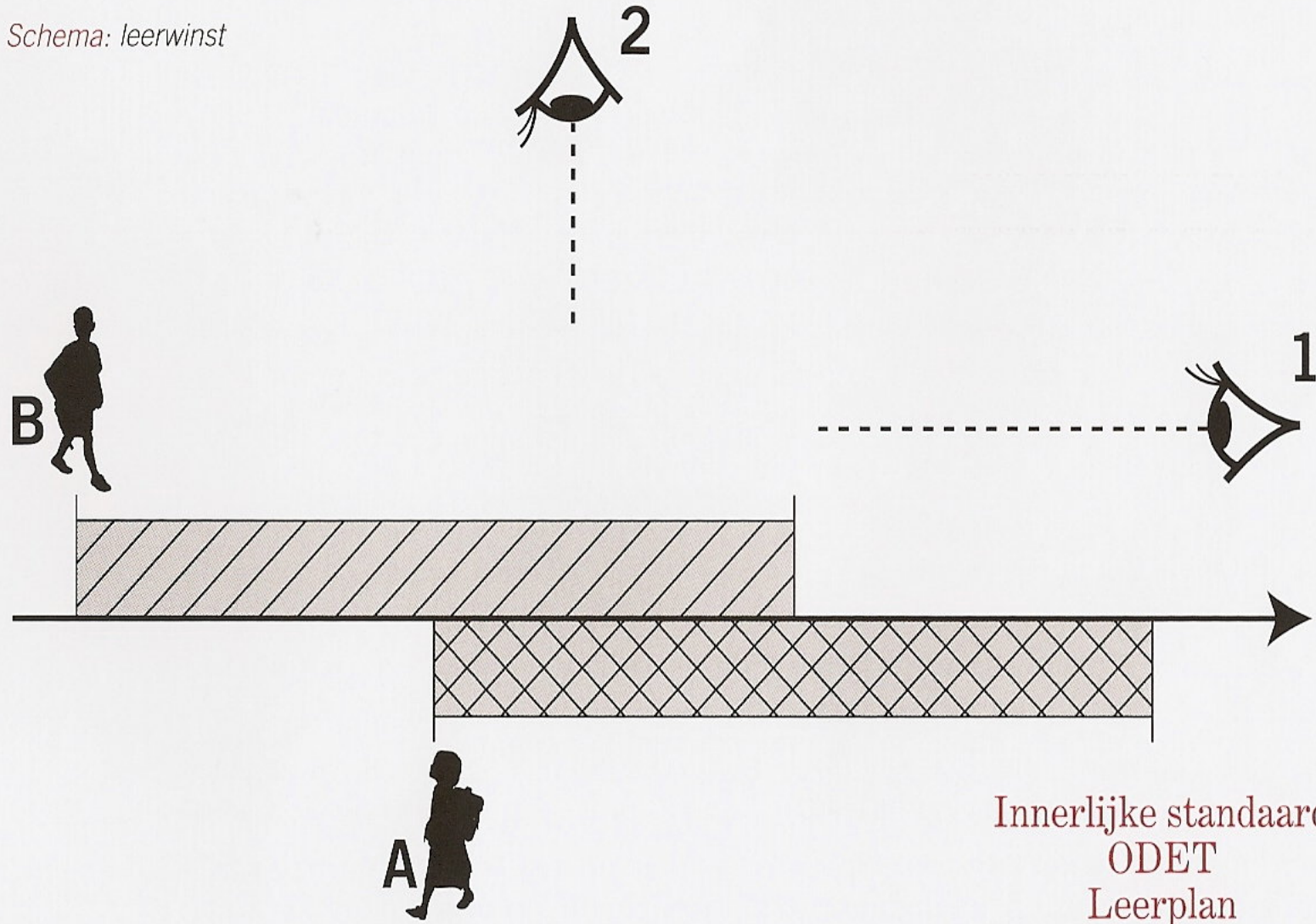

Hulpmiddelen GOK

1. Basisconcept voor visietekst GOK
2. Bronnenkaarten (Kans)armoede
3. Voorbeelden GOK-beleidsplan
4. Effectenmeter GOK
5. Bronnen waar men effecten kan vinden voor GOK in de kleuterschool/lagere school
6. Niet-limitatieve lijst voor de besteding van de werkingsmiddelen op basis van de leerlingenkenmerken

Schema: leerwinst

Innerlijke standaard
ODET
Leerplan
Schooleigen doelen

Schema harde en zachte evaluatie

	inhoud	feiten termen regels	technieken	strategieën	houdingen
verwerkings- niveau					
weten reproduceren	HARDE EVALUATIE				
inzien					
productief beoordelend toepassen					
spontaan toepassen (verre transfer)					

"Maak het belangrijk (zo) meetbaar (mogelijk) i.p.v. het meetbare belangrijk"	
Vindplaatsen waar je effecten en resultaten kan vinden voor de lagere school op leerling -, leerkracht - en schoolniveau	
Zacht	Hard
<p>Leerling</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verslagen MDO - Schriftelijk neerslag oudercontacten - Schriftelijke neerslag overlegmomenten - Foutenanalyses - Leerlingendossiers/ zorgdossiers - Zelfevaluatie op contractwerk - Verslagen externe hulpverleners (logo, ~~reva~~ ondersteuners, ...) - Verslagen zorgteamvergadering - Enquêtes/vragenlijsten - Attitude - vragenlijsten - Klasdagboek voor ln - Portfolio (bv. schrijfportfolio) - Zorgplannen - ~~Ideënbuis/ gevoelsbuis~~ - Leerlingenwerk/muzische creaties, ~~muzibox~~ ...) - ~~BoSO~~ - fiches - Zorgfiche <p>Leerkracht</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verslagen klasbezoek - Schriftelijke neerslag functioneringsgesprekken/ evaluatiegesprekken/ overleg - Observaties in de klasagenda - Enquêtes/vragenlijsten - Eindproducten (film, foto, kaartje, brief, schoolkrant, website, nieuwsbrief, logboek, ...) - Kijkwijzers (o.a. Op de hoogte van hun Nederlands? Een grabbelton met voorstellen van zachte evaluatie taalonderwijs) - Product - en procesevaluatie CLIM - werking - Verslag klasraad - Werkboek "Op stap naar het secundair onderwijs" - ZET en ZIP <p>School</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verslagen personeelsvergaderingen - Verslagen zorgteamvergaderingen - ~~Good practice~~ verhalen - Evaluaties projecten/activiteiten - Afspraken in schoolwerkplan - Verslagen leerlingenraad, kindersparlement - Tevredenheidsonderzoek ln/leerkrachten/ouders - Enquêtes/vragenlijsten - Eindproducten (film, foto, kaartje, brief, schoolkrant, website, nieuwsbrief, logboek, ...) 	<p>Leerling</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerlingvolgsysteem (VCLB: lezen, spelling, wiskunde) - Leerlingenrapport - Eigen schooltoetsen - ~~Methodegebonden~~ toetsen - Diocesane toetsen - Interdiocesane proeven - Leefhoudingsrapport - Sociogram - Taalvaardigheidstoetsen (TAL, TALK, TAS, SALTO, VLOT) - Aanwezigheidsregisters - Overzicht en dossiers problematische afwezigheden - Aantal getuisschriften basisonderwijs - Aantal zittenblijvers <p>Leerkracht</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerlingvolgsysteem (klasscreening) - Eigen schooltoetsen - ~~Methodegebonden~~ toetsen - Diocesane toetsen - Interdiocesane proeven - Sociogram - Taalvaardigheidstoetsen (TAL, TALK, TAS, SALTO, VLOT) - Aanwezigheidsregisters - Aanstijlijsten aanwezigheid ouders op oudercontacten, infomomenten, ... - Contactmomenten met ouders in kaart brengen <p>School</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerlingvolgsysteem (VCLB: lezen, spelling, wiskunde) - Diocesane toetsen - Interdiocesane proeven - Zelfevaluatie-instrumenten (sterkte - zwakte - analyse) - Vorige verslagen schooldoorlichtingen - Jaaroverzichten van de individuele schoolse resultaten - Overzicht van kinderen met een revalidatiedossier
<ul style="list-style-type: none"> - Interviews - Verslagen oudercomité/ouderraad/schoolraad/pedagogische raad 	<ul style="list-style-type: none"> - Taalvaardigheidstoetsen (TAL, TALK, TAS, SALTO, VLOT) - Overzicht van de schoolveranderingen + reden - Zelfevaluatie-instrument ~~icoscoop~~ en ~~icomobiel~~ - Participatiebarometer - Aanstijlijsten aanwezigheid ouders op oudercontacten, infomomenten, ... - Contactmomenten met ouders in kaart brengen - Aanwezigheidsregisters - Resultaten oud - leerlingen secundair onderwijs - Overzicht van de adviezen aan het eind van de basisschool - Overzicht van de vorderingen in leeftijd per groep (aantal doorverwijzingen, zittenblijvers, ~~meerbezoeken~~)

"Maak het belangrijk (zo) meetbaar (mogelijk) i.p.v. het meetbare belangrijk"	
Vindplaatsen waar je effecten kan vinden voor de kleuterschool op leerling -, leerkracht – en schoolniveau	
Zacht	Hard
<p><u>Kleuter</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Observaties van een bepaalde hoek - Schriftelijke neerslag oudergesprekken - Zorgplannen - Kleutervolgsysteem/ zorgdossier - Zelfevaluatie op contractwerk, klasdoorbrekend werken - Evaluatie en reflecties van een voorbij OA - Verslagen externe hulpverleners (logo, reva, GON,...) - Verslagen kernteam/zorgteamvergadering - "Wat ik al goed kan – boek" - "Wat maakt me blij – boek" - Verslagen MDO - Heen – en weerschriftje - Kindertekeningen/ schilderwerken - Muze – box - Gevoelsmeter - Observaties en reflecties in klasdagboek <p><u>Leerkracht</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Verslagen klasbezoek door directie rond prioriteit - Schriftelijke neerslag functioneringsgesprekken/ evaluatiegesprekken - Schriftelijke neerslag paralleloverleg - Duoboek - Observatieboekje - Observaties en reflecties in klasdagboek - Observatielijst/ checklist - Eindproducten (film, foto, kaartje, brief, schoolkrant, website, nieuwsbrief, logboek,...) <p><u>School</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Verslagen personeelsvergadering - Verslagen kernteam/zorgteamvergadering - Good practice verhalen - Evaluaties projecten - Afspraken in SWP - Wekelijkse mededelingen, website, schoolkrant, maandelijkse nieuwsbrief - Tevredenheidsonderzoek kleuters/leerkrachten/ouders - Verslagen oudercomité/schoolraad 	<p><u>Kleuter</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Schoolrijpheidstesten (Toeters, Kontrabas...) - Taalvaardigheidstoetsen (Kobi – TV, TALK) - Aanwezigheidsregisters - Tevredenheidsonderzoek bij kleuters - Koala - test <p><u>Leerkracht</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Taalvaardigheidstoetsen (Kobi – TV, TALK) - Aanwezigheidsregister - Aanstiplijsten aanwezigheid ouders op oudercontacten, infomomenten - Contactmomenten met ouders in kaart brengen <p><u>School</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zelfevaluatie - instrumenten (sterkte/zwakte – analyse) - Vorig verslag schooldoorlichting - Overzicht van schoolveranderingen + reden - Taalvaardigheidstoetsen (Kobi – TV, TALK) - Aanwezigheidsregisters - Overzicht adviezen aan het eind van de KS - Lijst van de leerplichtigen in de KS

Hulpmiddelen GOK

1. Basisconcept voor visietekst GOK
2. Bronnenkaarten (Kans)armoede
3. Voorbeelden GOK-beleidsplan
4. Effectenmeter GOK
5. Bronnen waar men effecten kan vinden voor GOK in de kleuterschool/lagere school
6. Niet-limitatieve lijst voor de besteding van de werkmiddelen op basis van de leerlingenkenmerken

Niet-limitatieve lijst voor de besteding van de werkingsmiddelen op basis van de leerlingenkenmerken

Vanaf september 2021 mogen scholen de werkingsmiddelen gebaseerd op basis van leerlingenkenmerken enkel aanwenden in het kader van het GDK-beleid.

Scholen zullen bij de opmaak van het GDK-beleid (het GDK-plan) doelen formuleren en acties ondernemen (bv. krachtige leeromgeving). Het aanwenden van deze middelen gebeurt op actieniveau om de doelstellingen te realiseren die het schoolleiden GDK-beleid vooropstelt. Zij zetten daar ook best een budget naast. De vraag rijst: hoe scholen dit kunnen aantonen? Hoe kunnen zij het effect van deze investeringen bewijzen?

Omdat het nu zeer onduidelijk is voor scholen en hun besturen om te weten waarvoor precies de werkingsmiddelen op basis van leerlingenkenmerken kunnen aangewend worden, stelde Katholiek Onderwijs Vlaanderen een (niet-exhaustieve) inspiratielijst op waarvoor deze werkingsmiddelen ingezet kunnen worden. We stellen voor de middelen enerzijds te koppelen aan het GDK-beleid en anderzijds te oormerken in de boekhouding.

Kwaliteitsverwachtingen	Voorbeelden
Onderwijskundig beleid	
*Doelen	
*Vormgeving leef-en leeromgeving	Culturele uitstappen Passend didactisch materiaal en leermiddelen Software om de digitale kloof tussen kansarme leerlingen en kansrijke leerlingen te verkleinen
*Begeleiding	Brugfiguren Kosten voor lokalen en materiaal voor de zorg- en GOK-leraren en leerlingenbegeleiders Tolken Huiswerkbegeleiding (event. personeelskost)
*Opvolging	Inrichten (groene) time-outzone
Personeels- en professionaliseringbeleid	Nascholingen Vormingen Literatuur
Financieel en materieel beleid	Sociaal fonds/armoedefonds Afboeken onbetaalde schoolfacturen omwille van armoede
Kwaliteitsbeleid	
Resultaten en effecten	Software om de talige beginsituatie te meten en op te volgen

Effecten van het GOK-beleid (onderdeel van de kwaliteitscirkel GOK)

Niet alleen het uitvoeren van de acties, maar ook het effect moet geëvalueerd worden. Met andere woorden: worden de beoogde doelstellingen behaald? Het is logisch dat de evaluatie van het resultaat aangepast moet zijn aan de vooropgestelde doelstelling: doelstellingen op het niveau van de leerkracht (bijvoorbeeld: de leerkracht hanteert interactieve werkvormen) kunnen het best worden geëvalueerd door het handelen van de leerkracht in kaart te brengen (dus: vaststellen of er inderdaad een grotere variatie van werkvormen in de klas wordt gebruikt). Conform de formulering van doelstellingen, moeten resultaten (effecten) in kaart worden gebracht op het niveau van de leerlingen, de leraren en de school.

Meer lezen?

- [Effectenmeter GOK/ZORG](#)
- [Bronnen GOK/ZORG](#)
- [Aanzetten tot zelfevaluatie binnen GOK](#)

Inspirende ideeën GOK

Nog inspiratie nodig om zelf aan de slag te gaan? Neem dan zeker een kijkje in het document '[AI ROKkend GOKken](#)'.

AI ROKkend GOKken

- [AI ROKkend GOKken](#)

Visietekst

- [Voorbeeld visietekst GOK](#)
- [Bealiscoop voor een visietekst GOK](#)

Voorbeelden sjablonen GOK-begeleidingsplan

- [Sjabloon 1](#)
- [Sjabloon 2](#)
- [Sjabloon 3](#)
- [Sjabloon 4](#)
- [Sjabloon 5](#)
- [Sjabloon 6](#)

Bronnenkaarten

- [Bronnenkaart 1 kansarmoede](#)
- [Bronnenkaart 2 kansarmoede](#)
- [Bronnenkaart 3 kansarmoede](#)
- [Bronnenkaart 4 kansarmoede](#)
- [Bronnenkaart 5 kansarmoede](#)

Effectenmeter GOK Zorg

- [Effectenmeter GOK Zorg](#)

Datakaart

- [Datakaart](#)

Het zesveld

- [Het zesveld](#)

Vragen?

**Wat moet je als
directeur/leraar/
beleidsondersteuner/zoco/GOK-leraar...
weten en wat kan je doen
om leerlingen gelijke kansen te bieden?**

De top 10 van weetjes en deetjes

De top 10 van weetjes en ideetjes

1. Hoge verwachtingen
2. Relatie leerkracht - leerling
3. Verbindend klas - en schoolklimaat
4. Klasmanagementtechnieken
5. Geef leerlingen een ander perspectief
6. Ontdek de wereld van je leerlingen
7. Ouderbetrokkenheid
8. Taal is een klasse apart
9. Binnenklasdifferentiatie
10. Coöperatieve werkvormen

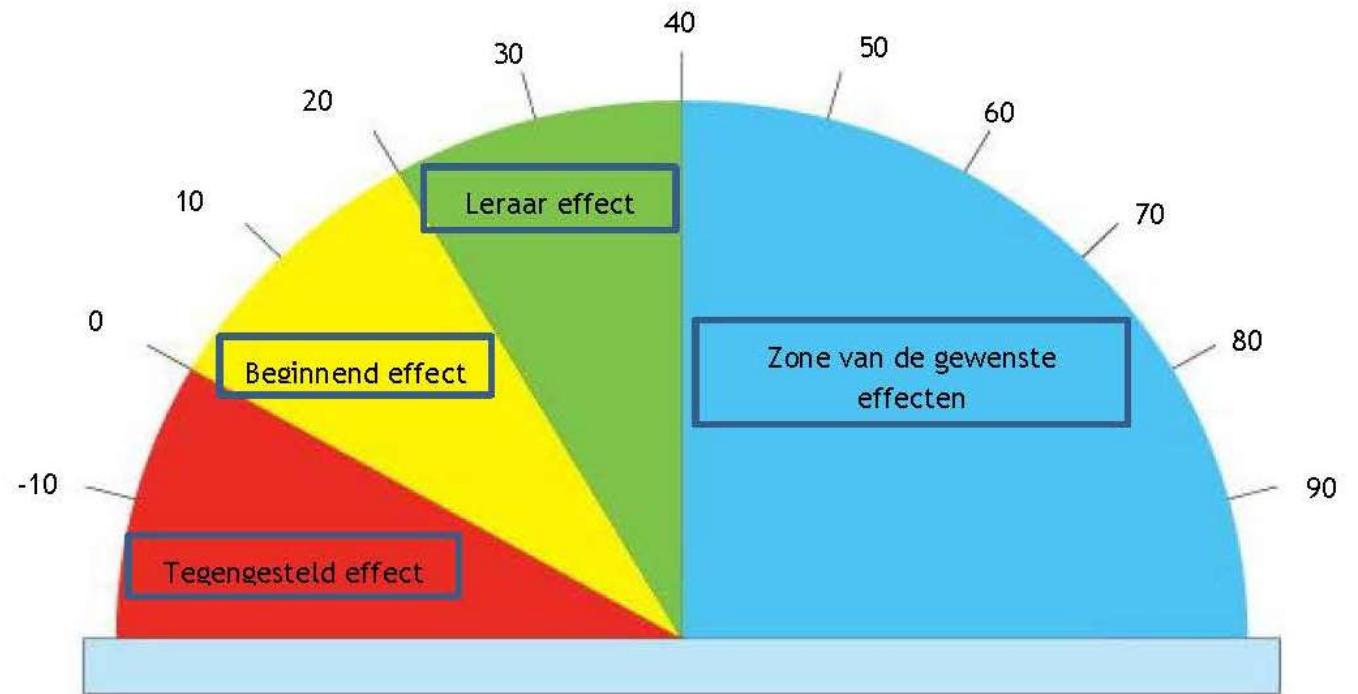
1.

Hoge verwachtingen

Effectgrootte - John Hattie

Interessante effectgroottes...

- **Verwachtingen van leerlingen: 1.44**
- Feedback: 0.75
- **Relatie leraar - leerling: 0.72**
- Voorkennis activeren: 0.67
- Professionalisering leerkrachten: 0.62
- **Coöperatief versus individueel leren: 0.59**
- **Directe instructie: 0.59**
- **Invloed klasgenoten: 0.53**
- **Klassenmanagement: 0.52**
- Doelen: 0.50
- **Ouderbetrokkenheid: 0.49**
- **Verwachtingen van de leerkracht: 0.43**
- Huiswerk: 0.29
- Klassengrootte: 0.21
- Zomervakantie: - 0.02
- Zittenblijven: - 0.13
- Televisie: - 0.18

Het OK referentiekader voor onderwijskwaliteit

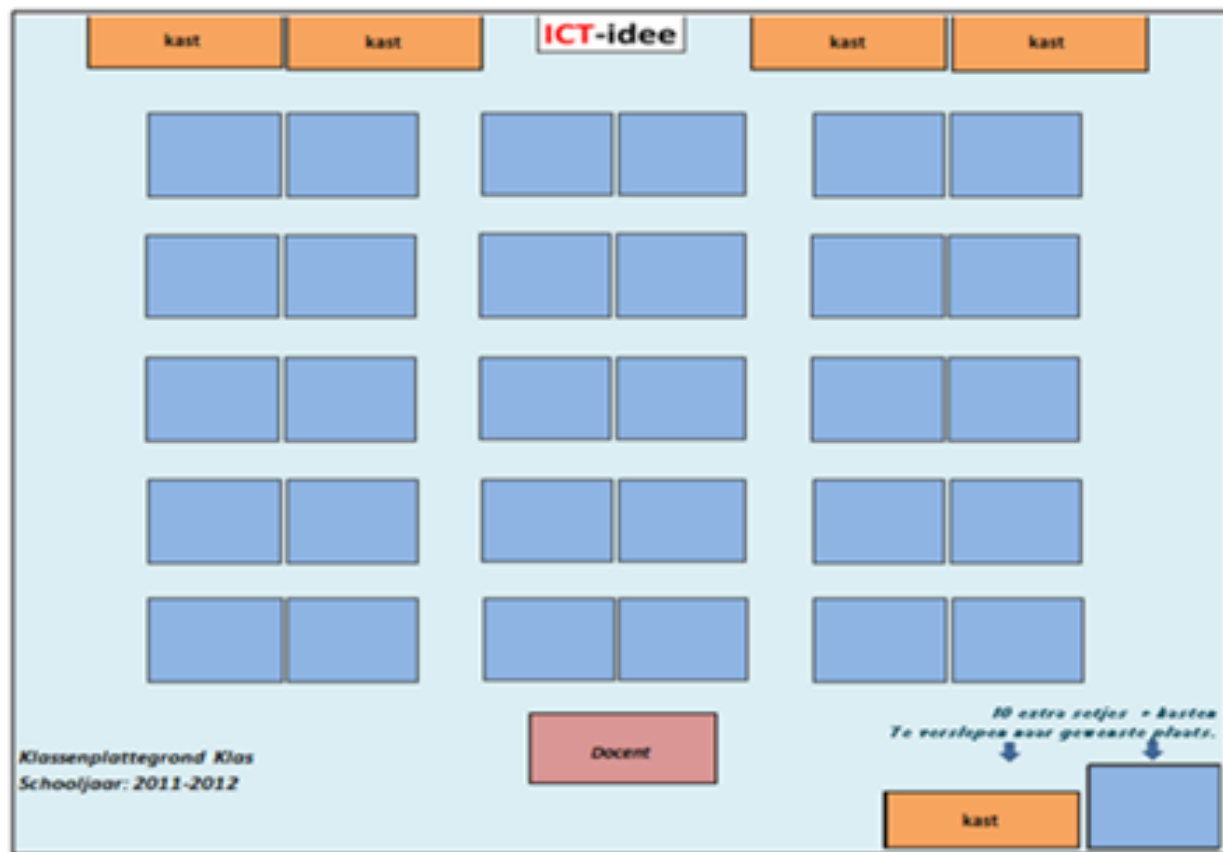
Rubriek
Deelrubriek
Kwaliteitsverwachting

Resultaten en effecten		Ontwikkeling stimuleren		Beleid			
		Doelen	Begeleiding				
R1	De school bereikt de minimaal gewenste output bij een zo groot mogelijke groep van lerenden.			Onderwijskundig beleid			
R2	De school streeft naar welbevinden en betrokkenheid bij alle lerenden en het schoolteam en naar tevredenheid bij ouders en bij andere relevante partners.	D1	Het schoolteam realiseert doelgericht een brede en harmonische vorming die betekenisvol is.	B1	Het schoolteam geeft de begeleiding vorm vanuit een gedragen visie en systematiek en volgt de effecten van de begeleiding op.	BL1	De school ontwikkelt en voert een gedragen, geïntegreerd en samenhangend beleid rekening houdend met haar (pedagogisch) project.
R3	De school streeft bij elke lerende naar zoveel mogelijk leerwinst.	D2	Het schoolteam hanteert doelen die sporen met het gevalideerd doelenkader en zorgt voor samenhang tussen de doelen.	B2	Het schoolteam biedt begeleiding zowel op het vlak van leren en studeren, onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren als preventieve gezondheidszorg.	BL2	De school geeft haar organisatie vorm op het vlak van cultuur en structuur.
R4	De school stimuleert de studievoortgang van elke lerende.	D3	Het schoolteam hanteert uitdagende en haalbare doelen.	B3	Het schoolteam biedt elke lerende een passende begeleiding met het oog op gelijke onderwijskansen.	BL3	De school werkt participatief en responsief.
R5	De school waarborgt de toegang tot onderwijs voor elke lerende.	D4	Het schoolteam expliciteert de doelen en de beoordelingscriteria.	B4	Het schoolteam geeft de begeleiding vorm samen met de lerende, de ouders/thuisomgeving en andere relevante partners.	BL4	In de school heerst een innovatieve en lerende organisatiecultuur.
R6	De school streeft naar effecten op langere termijn bij alle lerenden.	Vormgeving onderwijsleerproces en leef- en leeromgeving		Opvolging		BL5	De school bouwt samenwerkingsverbanden uit die het leren en onderwijzen ten goede komen.
Kwaliteitsontwikkeling		V1	Het schoolteam en de lerenden creëren samen een positief en stimulerend school- en klimaat.	O1	Het schoolteam geeft de lerenden adequate feedback met het oog op de voortgang in het leer- en ontwikkelingsproces.	BL6	De school communiceert transparant over haar werking met alle betrokkenen.
K1	De school ontwikkelt haar loyaliteit vanuit een gedragen visie die vertaald is in de onderwijsleerpraktijk.	V2	Het schoolteam en de lerenden gaan positief om met diversiteit.	O2	Het schoolteam evalueert op een brede en onderbouwde wijze het onderwijsleerproces en het behalen van de doelen.	Onderwijskundig beleid	
K2	De school evalueert haar werking cyclisch, systematisch en betrouwbaar vanuit de resultaten en effecten bij de lerenden.	V3	De leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het bereiken van de doelen.	O3	Het schoolteam stuurt het onderwijsleerproces bij op basis van de feedback- en evaluatiegegevens.	Personeels- en professionaliseringbeleid	
K3	De school borgt en ontwikkelt de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk.	V4	Het schoolteam biedt een passend, actief en samenhangend onderwijsaanbod aan.	O4	Het schoolteam beslist en rapporteert onderbouwd over het behalen van de doelen bij de lerende.	BL8	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend personeelsbeleid dat integraal en samenhangend is.
						BL9	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend professionaliseringsbeleid en heeft hierbij specifieke aandacht voor beginnende leraren.
						Financieel en materieel beleid	
						BL10	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend financieel en materieel beleid.
						BL11	De school beheerst de kosten voor alle lerenden.
						Fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving	
						BL12	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid met het oog op de fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving.

Coachend klasbezoek

Schema klasopstelling – Interacties tussen leerkracht en leerling

Om in te lijsten!

- Leraren, zo blijkt keer op keer uit onderzoek, gedragen zich anders tegenover leerlingen van wie ze hoge verwachtingen hebben. Ze zijn aardiger en meer ondersteunend, dagen leerlingen meer uit met vragen en moeilijker stof, en geven hun meer positieve feedback en gelegenheid hun kunnen te tonen.
- Met je woorden kun je verwachtingen wel verbloemen, maar je lichaamstaal spreekt boekdelen.

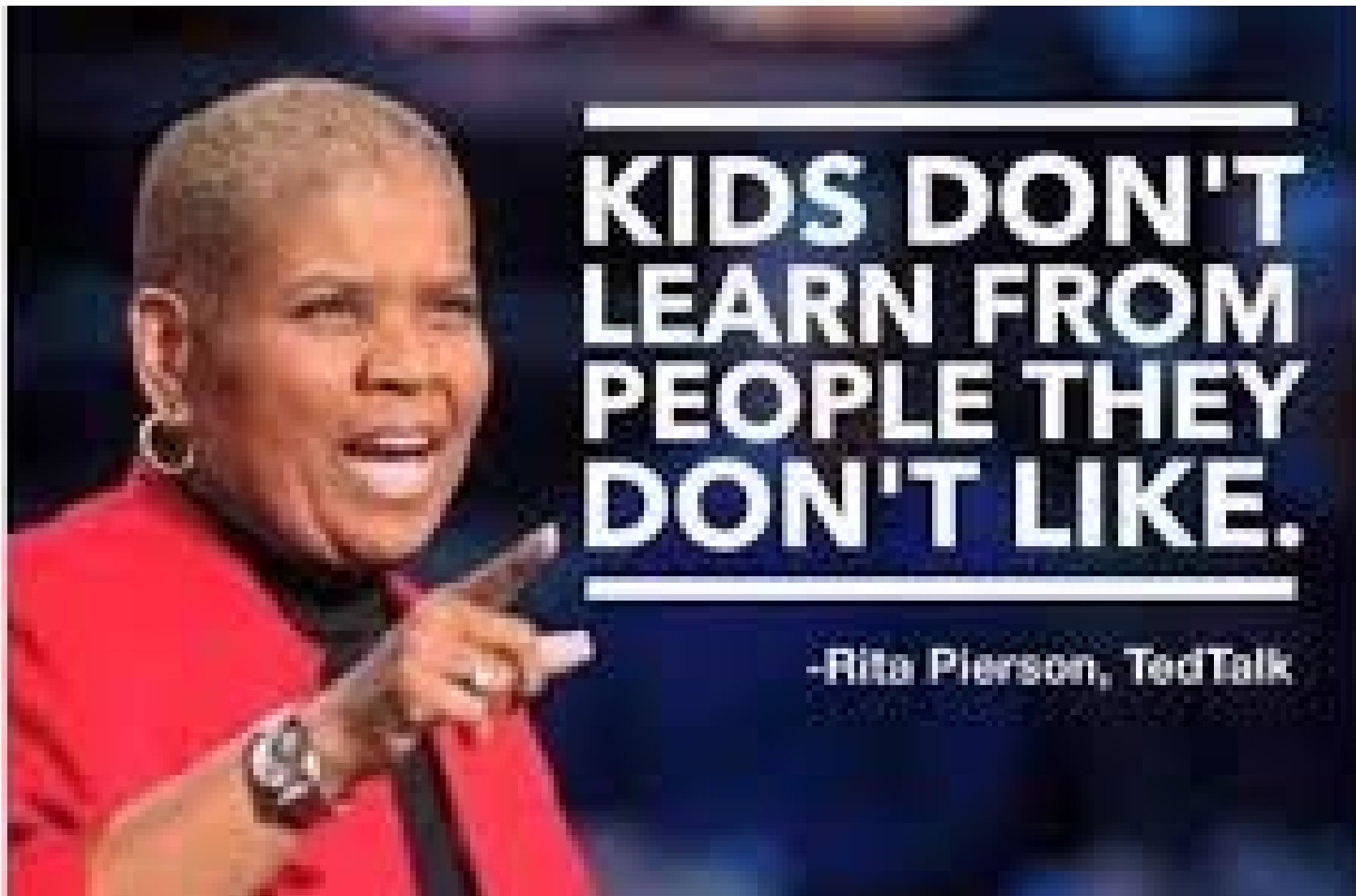
2.

Relatie leerkracht - leerling

Relatie leerkracht - leerling

Zonder
relatie,
geen
prestatie!

Relatie leerkracht - leerling

Als de relatie in orde is,
is de leraar aanwezig
zelfs als hij er niet is!

Als de relatie niet in orde is, is de
leraar niet aanwezig,
zelfs als hij er is!

10 TIEN TIPS VOOR EEN GOEDE BAND MET JE LEERLINGEN

1 Ken je leerlingen bij naam en wees op de hoogte van **hun interesses**.

3 Laat je vak eens vaker varen: werk expliciet aan de groepsvorming en **investeer daar tijd in**. Je wint de tijd dubbel en dwars terug doordat je beter met de groep kunt werken.

2 **Wees authentiek**; leerlingen prikken er zo doorheen als je iets doet dat niet bij jou past.

4 Ontvang je leerlingen persoonlijk. Kies jouw manier om de leerlingen **een hartelijk welkom** bij de deur te geven.

5 Geef iets van jezelf; vertel iets over jezelf dat hen werkelijk interesseert. **Sta ook open** voor hun verhalen.

6 **Stel je grenzen** en communiceer die zo duidelijk mogelijk; ga daarover niet in discussie.

7 Vergeet vooral je **humor** niet!

8 Laat leerlingen merken wat je van hen verwacht; benoem **het positieve**.

10 Geniet van **mooie ontmoetingen en gesprekken** en benoem die ook voor jezelf en de ander.

9 Stap eens uit **je comfortzone** en doe iets onverwachts, hoe klein ook.

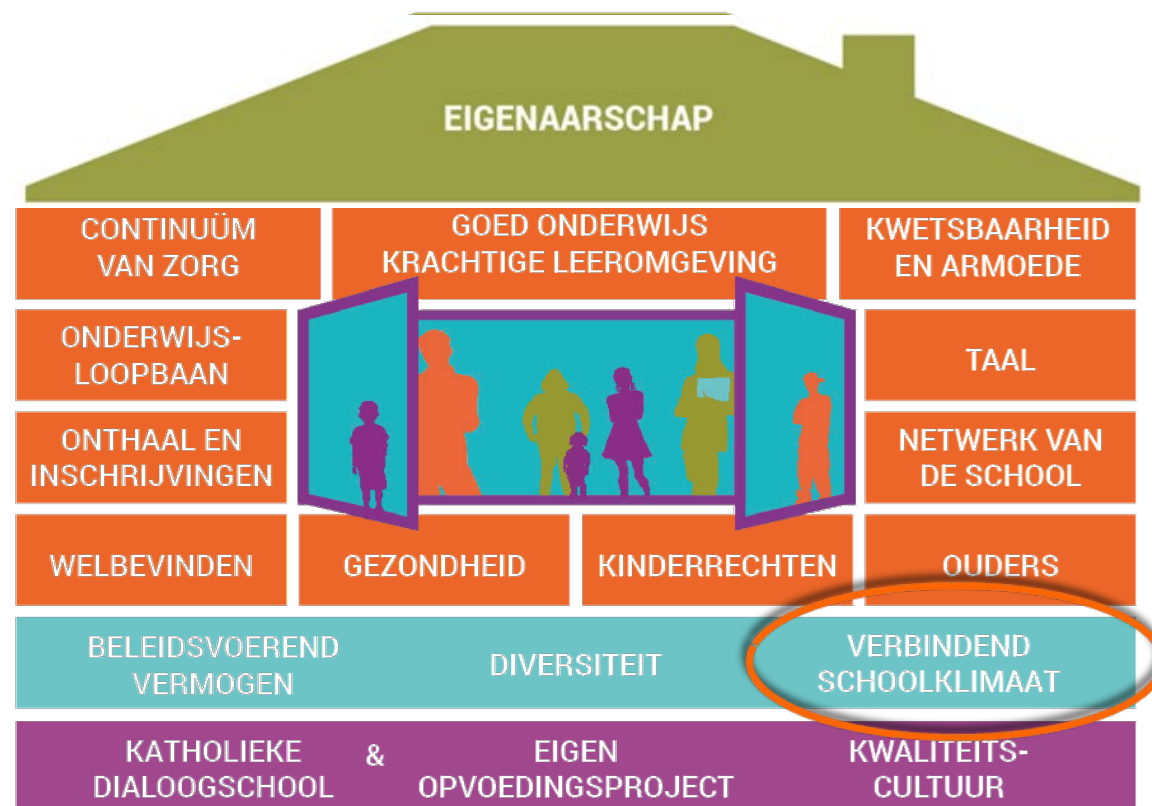
Om in te lijsten...

- In dit leven is iedereen verbonden met elkaar. Verbind je eerst als persoon (en bondgenoot), op de tweede plaats als leraar.
- Wat is de reden dat leerlingen naar school komen? Iemand die om hen geeft!

3.

Verbindend klas -
en schoolklimaat

Sleutelwoorden

- Groepsvorming
- Verbindend gezag
- Verbindende houding
- Verbindende communicatie
- Proactieve cirkels
- Herstelcirkels
- Herstelgesprekken
- HERGO
- Social discipline window
- Visie op straffen en belonen
- ...

Om in te lijsten...

- Als je een band opbouwt met een kansarme leerling, onthoud dan dat een goede verstandhouding met een volwassene veel stress wegneemt bij de leerling.
- In een verbindend schoolklimaat kiest het schoolteam er expliciet voor om conflicten op een herstelgerichte manier aan te pakken.

4.

Klasmanagement- technieken

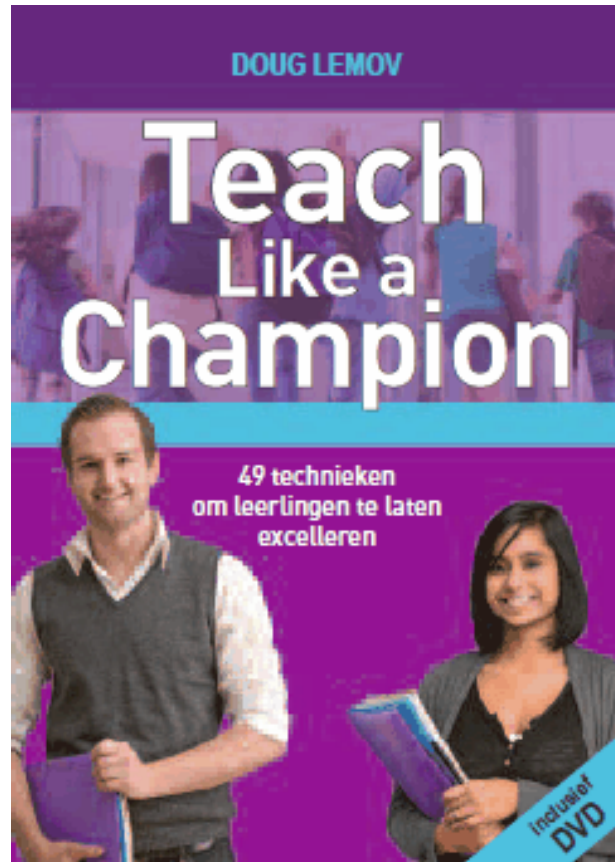

Doug Lemov

Goed is wat werkt!

(<http://uncommonschools.org/>)

49 TECHNIEKEN OM LEERLINGEN TE LATEN EXCELLEREN	
TECHNIEKEN DIE EXECUTIEVE FUNCTIES VERSTERKEN IN DE KLAS	
1. DE LAT HOOG LEGGEN (5)	
1. Weet niet geldt niet	Verwachte deelname en hoge verwachtingen van de leerlingen (4)
2. Goed is goed	Honderd procent juiste antwoorden eisen (4)
3. Rakken	Bekomen van een goed antwoord door meer vragen te stellen (5)
4. De formulering telt	Volledige en grammaticaal correcte zinnen eisen (4)
5. Geen excuses	Zich niet verontschuldigen voor de leerstof (3)
2. EEN GOEDE PLANNING IS HET HALVE WERK (6)	
X 6. Begin aan het eind	De les in de eerste plaats richten op het doel en niet op de activiteit
7. De HANM-vraag	Doelstellingen SMART formuleren (4)
X 8. Zichtbaarheid	Doelstelling van de les zichtbaar maken in de klas
9. Kortste route	Beste en snelste manier om je doel te bereiken
10. Dubbele planning	Planning gericht op "jij" (de leerkracht) en "zij" (de leerlingen)
X 11. Een plattegrond maken	Flexibele klasopstelling en klaswanden
3. STRUCTUUR EN PRESENTATIE (10)	
X 12. De haak	Een leukermakertje om de leerlingen aan de haak te slaan (6) (3)
X 13. Stap voor stap	Complexe vaardigheden opsplitsen in verschillende stappen en deze benoemen (4)
X 14. Bord=papier	Alles op het bord exact overnemen op een blad of in het schrift
15. Rondlopen	Strategisch door het lokaal bewegen om allerlei problemen te voorkomen (5)
16. Een stapje terug	Bij een verkeerd antwoord de vraag opsplitsen in kleinere stappen (6)
17. Ratio	Een aanbod waarin de leerlingen zelf zoveel mogelijk werken en denken (10)
18. Begrip toetsen	Het vergaren en reageren op informatie (4) (7)
X 19. Balcontact	Oefenen is waar het om draait
X 20. De afzwaai	De les beëindigen met een eindtaakje (3)
X 21. Stelling nemen	De lln. denken actief na door ze te laten oordelen over antwoorden van klasgenoten
4. HOE HOUD IK ZE BIJ DE LES (6)	
X 22. Bliksebeurt	Men krijgt een beurt of men nu wel of niet de vinger opsteekt (4) (4)
23. Vraag en antwoord	De leerkracht stelt een vraag, de klas antwoordt in koor in al zijn varianten (3) (5)
24. Pepper	De leerkracht vuurt snel achter elkaar vragen af over basiskennis en vaardigheden (3)
X 25. Korte stop	Voldoende denktijd inbouwen om tijd te besparen
X 26. Iedereen schrijft	Eerst wat gedachten op papier zetten (6)
27. Showtime	Een spektakelmoment in de les waarin het ook gaat om de presentatie (5)
5. BOUWSTENEN VOOR EEN STERKE KLASCULTUUR (8)	
28. De klas binnenkomen	Gewoontes voor na de begroeting en de les effectief begint (4)
29. Begintaak	Korte activiteit bij het binnen komen van de klas (4)
X 30. Strakke overgangen	Overschakelingen van plaats of activiteit
31. Klapperbeheer	Systeem invoeren voor het opbergen, organiseren en terug vinden
X 32. VLORK	Vijf gedragspatronen om beter op te letten (5)
33. Klaar? Af!	Er voor zorgen dat de leerlingen klaar zijn voor de les (5)
34. Gebaren	Tekens afspreken waarvoor leerlingen van hun stoel mogen opstaan (5)
35. Pluimen	Complimenten voor leerlingen die goed presteren of het goede voorbeeld geven (5)
6. GEDRAGSNORMEN VASTLEGGEN EN HANDHAVEN (7)	
X 36. 100 Procent	Iedereen voert voor honderd procent uit (3)
37. Klare taal	Vertellen wat en hoe de leerlingen het moeten doen (4)
X 38. Overwicht	Gezag door vijf stelregels en register (5)
39. En nog eens	Gaat het mis dan gaan we extra oefenen (7)
X 40. Oog voor detail	Leerlingen passen zich aan aan hun omgeving (5)
X 41. Drempel	De leerlingen weten wat hen wordt verwacht als ze het lokaal binnenkomen
42. Niet waarschuwen	Niet dreigen met actie, onmiddellijk concreet actie ondernemen (3)
7. WERKEN AAN KARAKTER EN VERTROUWEN (7)	
43. Positief inkluden	Bij terechtwijzingen uitgaan van het positieve (6)
X 44. Precies prijzen	Positieve aanmoediging juist gebruiken (3)
45. Warm-Streng	Ik geef om je en daarom ben ik zo streng voor jou (4)
46. De P-factor	Plezier hebben in het leren (6)
47. Gelijkmoeidigheid	De persoonlijke gevoelens van de leerkracht blijven buiten beschouwing
X 48. Alles uitleggen	Leerkrachten wijzen voortdurend op waarom ze doen wat ze doen
X 49. Fouten maken hoort er bij	Normaal gegeven: je doet het fout en daarna doe je het goed (2)

CATHERINE MALFAIT

GROEIEN IN EXECUTIEVE FUNCTIES

HOE? ZO!

**DE BASIS
VOOR ZELFSTURING
EN LEREN LEREN**
PRAKTIJKBOEK VOOR HET
BASISONDERWIJS

Lannoo
Campus

49 TECHNIKEN OM LEERLINGEN TE LATEN EXCELLEREN TECHNIKEN DIE EXECUTIEVE FUNCTIES VERSTERKEN IN DE KLAS	
1. DE LAT HOOG LEGGEN (5)	
1. Weet niet geldt niet	Verwachte deelname en hoge verwachtingen van de leerlingen (4)
2. Goed is goed	Honderd procent juiste antwoorden eisen (4)
3. Rekken	Bekomen van een goed antwoord door meer vragen te stellen (5)
4. De formulering telt	Volledige en grammaticaal correcte zinnen eisen (4)
5. Geen excuses	Zich niet verontschuldigen voor de leerstof (3)
2. EEN GOEDE PLANNING IS HET HALVE WERK (6)	
X 6. Begin aan het eind	De les in de eerste plaats richten op het doel en niet op de activiteit
7. De HAMM-vraag	Doelstellingen SMART formuleren (4)
X 8. Zichtbaarheid	Doelstelling van de les zichtbaar maken in de klas
9. Kortste route	Beste en snelste manier om je doel te bereiken
10. Dubbele planning	Planning gericht op "jij" (de leerkracht) en "zij" (de leerlingen)
X 11. Een plattegrond maken	Flexibele klasopstelling en klaswanden
3. STRUCTUUR EN PRESENTATIE (10)	
12. De haak	Een <u>lekkermakertje</u> om de leerlingen aan de haak te slaan (6) (3)
13. Stap voor stap	Complexe vaardigheden opsplitsen in verschillende stappen en deze benoemen (4)
X 14. Bord=papier	Alles op het bord exact overnemen op een blad of in het schrift
15. Rondlopen	Strategisch door het lokaal bewegen om allerlei problemen te voorkomen (5)
16. Een stapje terug	Bij een verkeerd antwoord de vraag opsplitsen in kleinere stappen (6)
17. Ratio	Een aanbod waarin de leerlingen zelf zoveel mogelijk werken en denken (10)
X 18. Begrip toetsen	Het vergaren en reageren op informatie (4) (7)
X 19. Balcontact	Oefenen is waar het om draait
X 20. De afzwaaijer	De les beëindigen met een eindtaakje (3)
21. Stelling nemen	De lln. denken actief na door ze te laten oordelen over antwoorden van klasgenoten
4. HOE HOUD IK ZE BIJ DE LES (6)	
22. Bliksebeurt	Men krijgt een beurt of men nu wel of niet de vinger opsteekt (4) (4)
23. Vraag en antwoord	De leerkracht stelt een vraag, de klas antwoordt in koor in al zijn varianten (3) (5)
24. <u>Penpen</u>	De leerkracht vuurt snel achter elkaar vragen af over basiskennis en vaardigheden (3)
25. Korte stop	Voldoende <u>denktijd</u> inbouwen om tijd te besparen
X 26. Iedereen schrijft	Eerst wat gedachten op papier zetten (6)
27. <u>Showtime</u>	Een spektakelmoment in de les waarin het ook gaat om de presentatie (5)
5. BOUWSTENEN VOOR EEN STERKE KLASCULTUUR (8)	
X 28. De klas binnenkomen	Gewoontes voor na de begroeting en de les effectief begint (4)
X 29. Begintask	Korte activiteit bij het binnen komen van de klas (4)
X 30. Strakke overgangen	Overschakelingen van plaats of activiteit
31. Klapperbeheer	Systeem invoeren voor het opbergen, organiseren en terug vinden
32. VLOEK	Vijf gedragspatronen om beter op te letten (5)
33. Klaar? Af!	Er voor zorgen dat de leerlingen klaar zijn voor de les (5)
34. Gebaren	Tekens afspreken waarvoor leerlingen van hun stoel mogen opstaan (5)
35. Pluimen	Complimenten voor leerlingen die goed presteren of het goede voorbeeld geven (5)
6. GEDRAGSNORMEN VASTLEGGEN EN HANDHAVEN (7)	
36. 100 Procent	Iedereen voert voor honderd procent uit (3)
37. Klare taal	Vertellen wat en hoe de leerlingen het moeten doen (4)
38. Overzicht	Gezag door vijf stelregels en register (5)
39. En nog eens	Gaat het mis dan gaan we extra oefenen (7)
X 40. Oog voor detail	Leerlingen passen zich aan <u>aan</u> hun omgeving (5)
X 41. Drempel	De leerlingen weten wat hen wordt verwacht als ze het lokaal binnenkomen
42. Niet waarschuwen	Niet dreigen met actie, onmiddellijk concreet actie ondernemen (3)
7. WERKEN AAN KARAKTER EN VERTROUWEN (7)	
X 43. Positief inkleden	Bij terechtwijzingen uitgaan van het positieve (6)
X 44. Precies prijzen	Positieve aanmoediging juist gebruiken (3)
45. Warm-Streng	Ik geef om je en daarom ben ik zo streng voor jou (4)
46. De P-factor	Plezier hebben in het leren (6)
X 47. Gelijkmoedigheid	De persoonlijke gevoelens van de leerkracht blijven buiten beschouwing
X 48. Alles uitleggen	Leerkrachten wijzen voortdurend op waarom ze doen wat ze doen
49. Fouten maken hoort er bij	Normaal gegeven: je doet het fout en daarna doe je het goed (2)

Executieve functies in de kleuterschool

Om in te lijsten...

- Richt je feedback niet op de persoon ('Wat ben jij slim'), maar op het leerproces ('Wat heb je dat goed aangepakt'). Let op bij het geven van feedback aan leerlingen, richt je feedback op zaken die ze kunnen veranderen.
- De mindset van de leraar is een goede voorspeller voor het succes van de leerlingen, nog meer dan IQ, sociaal-economische status of leesvaardigheid.

5.

Geef leerlingen een
ander perspectief

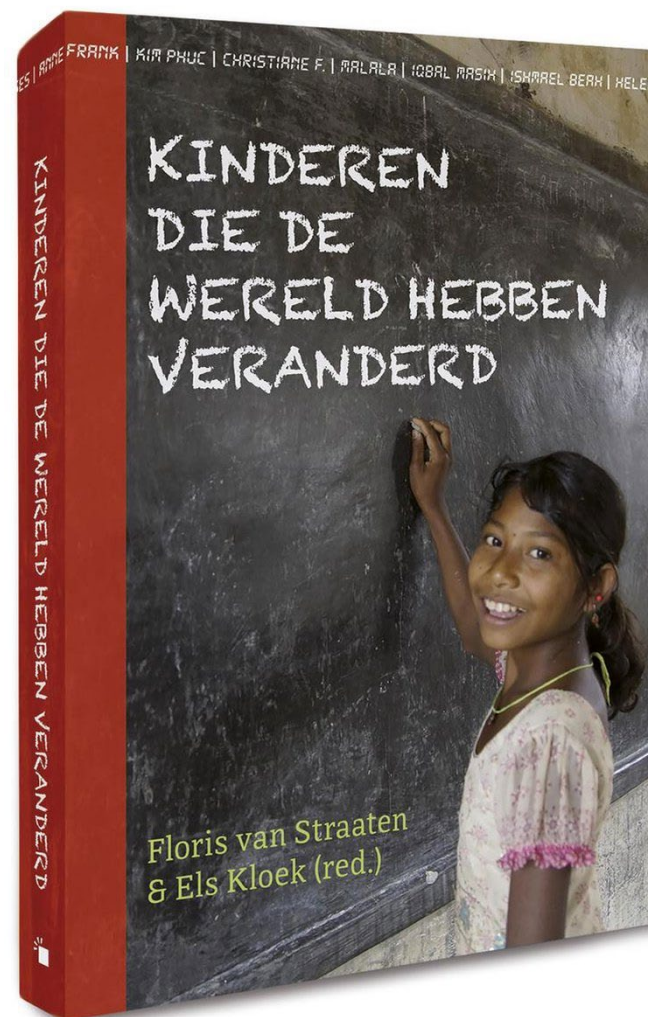
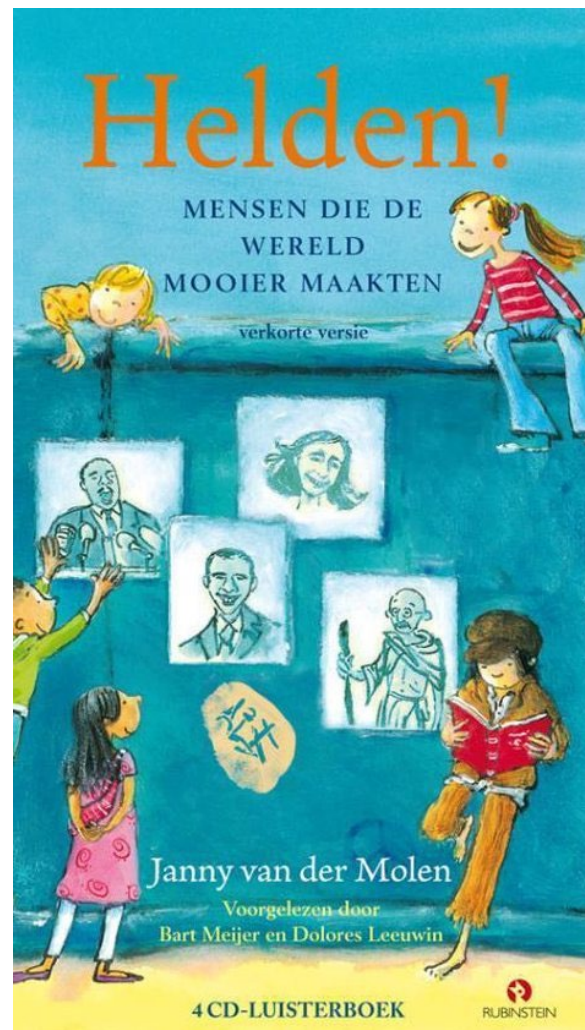
Een andere identiteit...

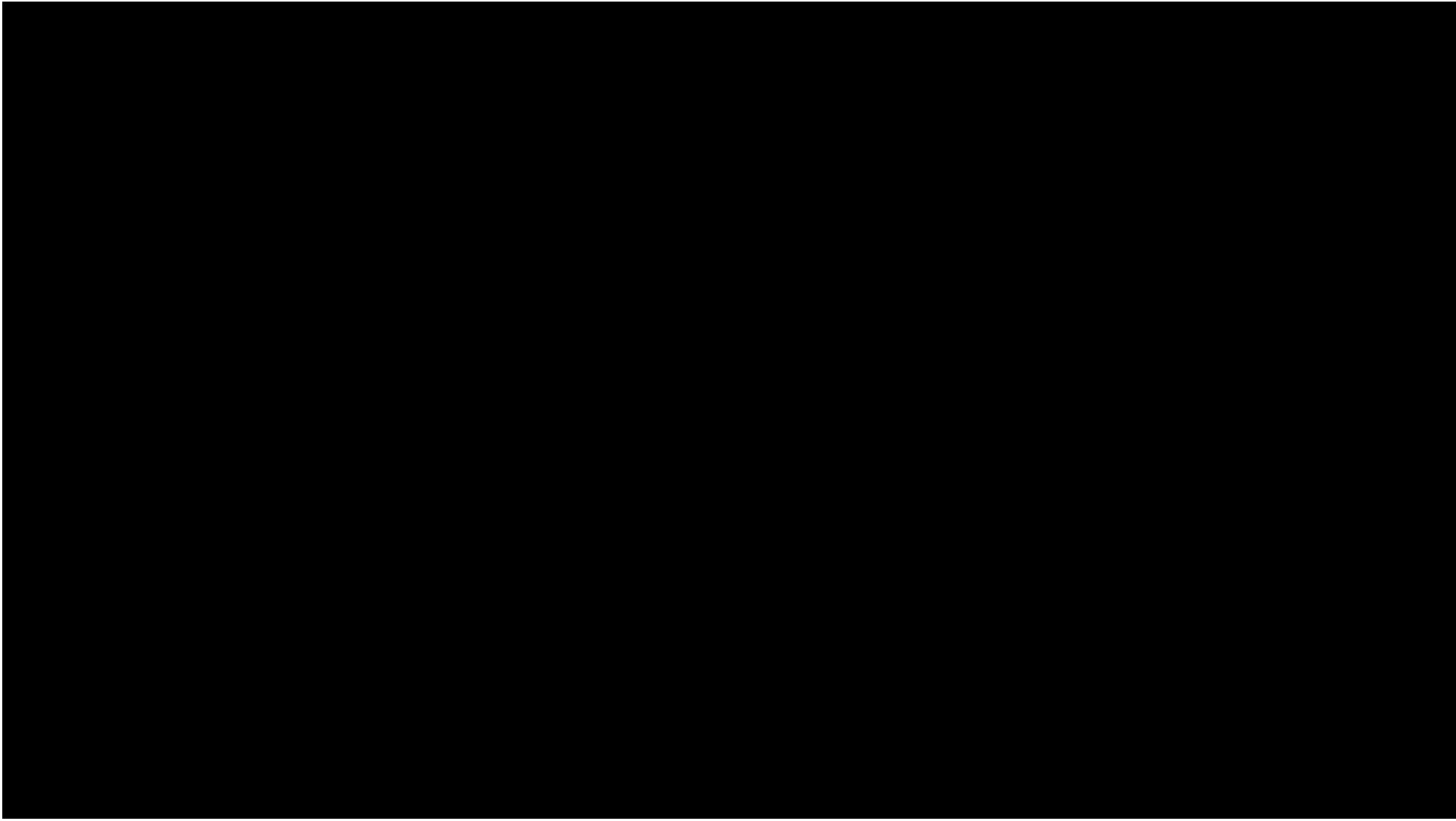
1. Wie wil je later worden?
2. Hoe zou die persoon reageren op dit probleem?

Rolmodellen

Stimuleer en help leerlingen om te dromen

- Waar wil ik zijn over vijf, tien of vijftien jaar?
- Waar ben ik al goed in?
- Hoe kan ik anderen helpen?
- Wat voor iemand wil ik zijn?
- Wat heb ik daarvoor nodig?
- Wie kan me daar helpen?

Monty Roberts

"Violence is never the answer."

 MONTY ROBERTS
DVD SERIES

Om in te lijsten...

- Help geen dromen om zeep. Wanneer leerlingen met klasgenoten praten over hun dromen, kunnen die klasgenoten goedkeurend reageren of niet. Maar ze krijgen in ieder geval steun van hun leraar: jij!
- Wat zou jij zeggen tegen een leerling die miljonair, rapper, president, dokter, wetenschapper of astronaut wil worden? Dit is wat je zou kunnen zeggen: “Wat een geweldige droom! Kom zitten, dan maken we een plan.”

6.

Ontdek de wereld
van je leerlingen

Armoede

SIGNAALLIJST

EEN KIND OP DE TIEN LEEFT IN EEN KANSARM GEZIN. DEZE SIGNAALLIJST MAAKT JE ALERT. NIET ALLE SIGNALLEN WIJZEN RECHTSTREEKS NAAR ARMOEDE. BEKIJK ZE MET COLLEGA'S, DE ZORGCÖÖRDINATOR, CLB-MEDEWERKER EN BESPREEK WAT JE SAMEN KAN DOEN.

NAAM KIND
_____

1. BIJ DE INSCHRIJVING

DE OUDER(S)

- komen hun kind niet zelf inschrijven
- zijn alleenstaand of gescheiden
- zijn laaggeschoold of werkloos
- hebben gezondheidsproblemen (lichamelijke of psychische)
- hebben zelf een problematische schoolloopbaan
- hebben een laag of onstabiel inkomen (vervangingsinkomen)
- zijn niet in orde met de ziekteverzekering
- hebben een vreemde nationaliteit

HET KIND

- heeft leer- of ontwikkelingsachterstand
- heeft al op veel scholen gezeten
- woont niet thuis

2. IN DE SCHOOL/KLAS

HET KIND

- is vaak afwezig of komt te laat
- neemt niet deel aan (betalende) activiteiten of uitstappen
- heeft meestal dezelfde kleren aan, is onverzorgd, geen tandhygiëne
- eet weinig gezond, 'vergeet' zijn boterhammen
- heeft geen of te weinig schoolspullen bij
- heeft vaak lichamelijke of psychische klachten
- wordt gepest, heeft weinig vrienden
- is onzeker en kan moeilijk in groep spelen of samenwerken
- stoort geregeld de les, verdraagt geen opmerkingen, maakt lawaai
- is (faal)angstig, weinig zelfstandig, vlug ontmoedigd, heeft concentratieproblemen, stelt geen vragen
- zijn thuistaal verschilt van de schooltaal

3. BIJ COMMUNICATIE

DE OUDER(S)

- vermijden contact of zoeken impulsief contact
- komen niet naar het oudercontact
- werken niet mee bij problemen, willen hun kind naar een andere school sturen
- betalen de schoolrekeningen niet of te laat
- reageren niet op brieven, tekenen geen nota's of rapporten
- reageren niet op een doorverwijzing naar tandarts, oogarts, logopedist
- schuiven hun taken door naar hun kind: rapport ophalen, afspraken maken, tolken
- beheersen de taal niet

WAT WETEN WE NOG MEER?
_____
_____
_____

4. UIT DE LEEF-WERELD

- het gezin leeft geïsoleerd, heeft een beperkt netwerk (geen vertrouwensfiguren)
- er is budgetbegeleiding
- het gezin heeft een onzekere verblijfssituatie
- er zijn veel conflicten, familieruzies
- het kind neemt weinig deel aan culturele activiteiten, is geen lid van een jeugdbeweging, sportclub ...

WAT KUNNEN WE SAMEN DOEN?
_____
_____
_____
_____

Een armoedebeteleid op school?
Lees meer op www.klasse.be

Leerlingencontacten

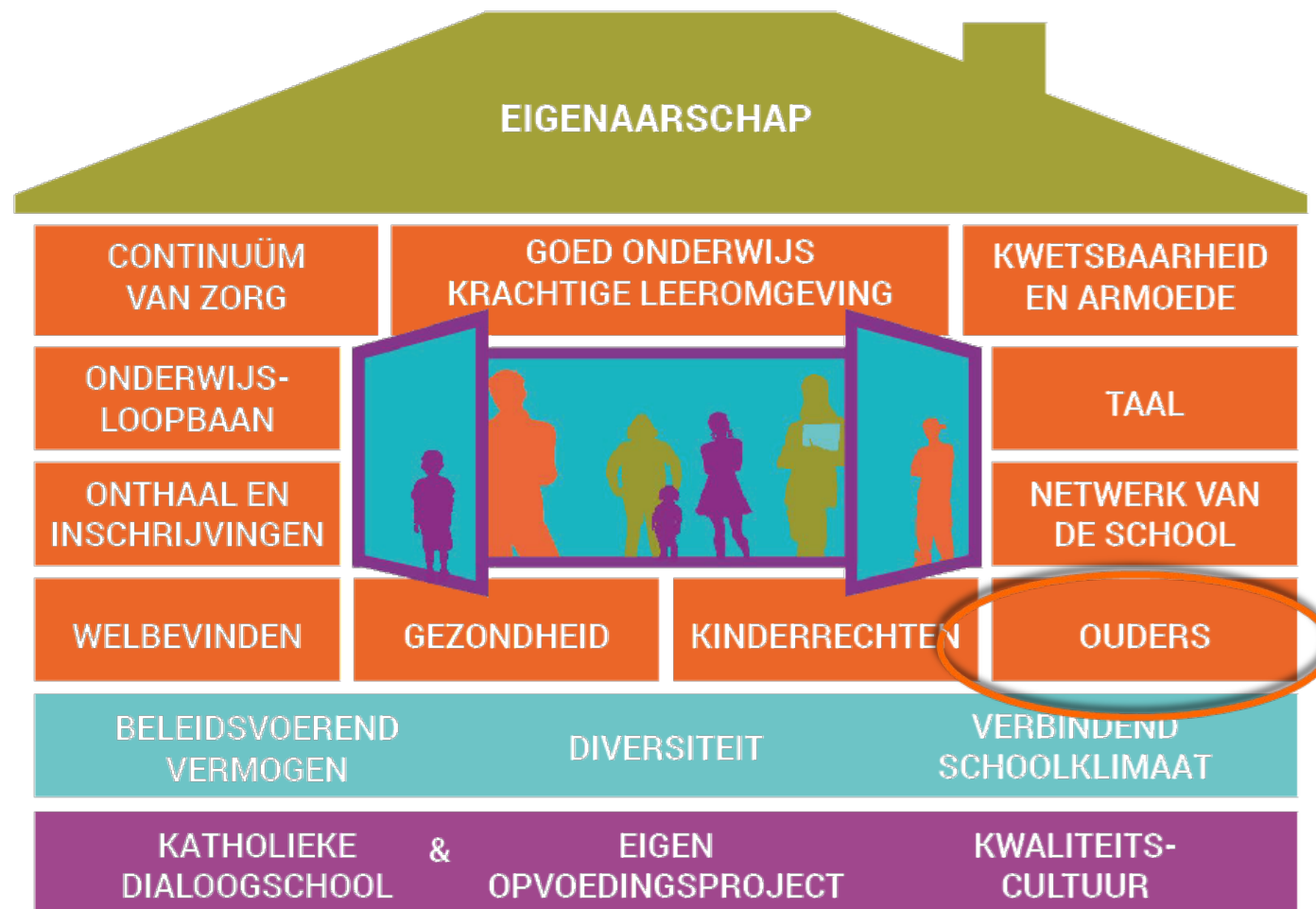
Om in te lijsten...

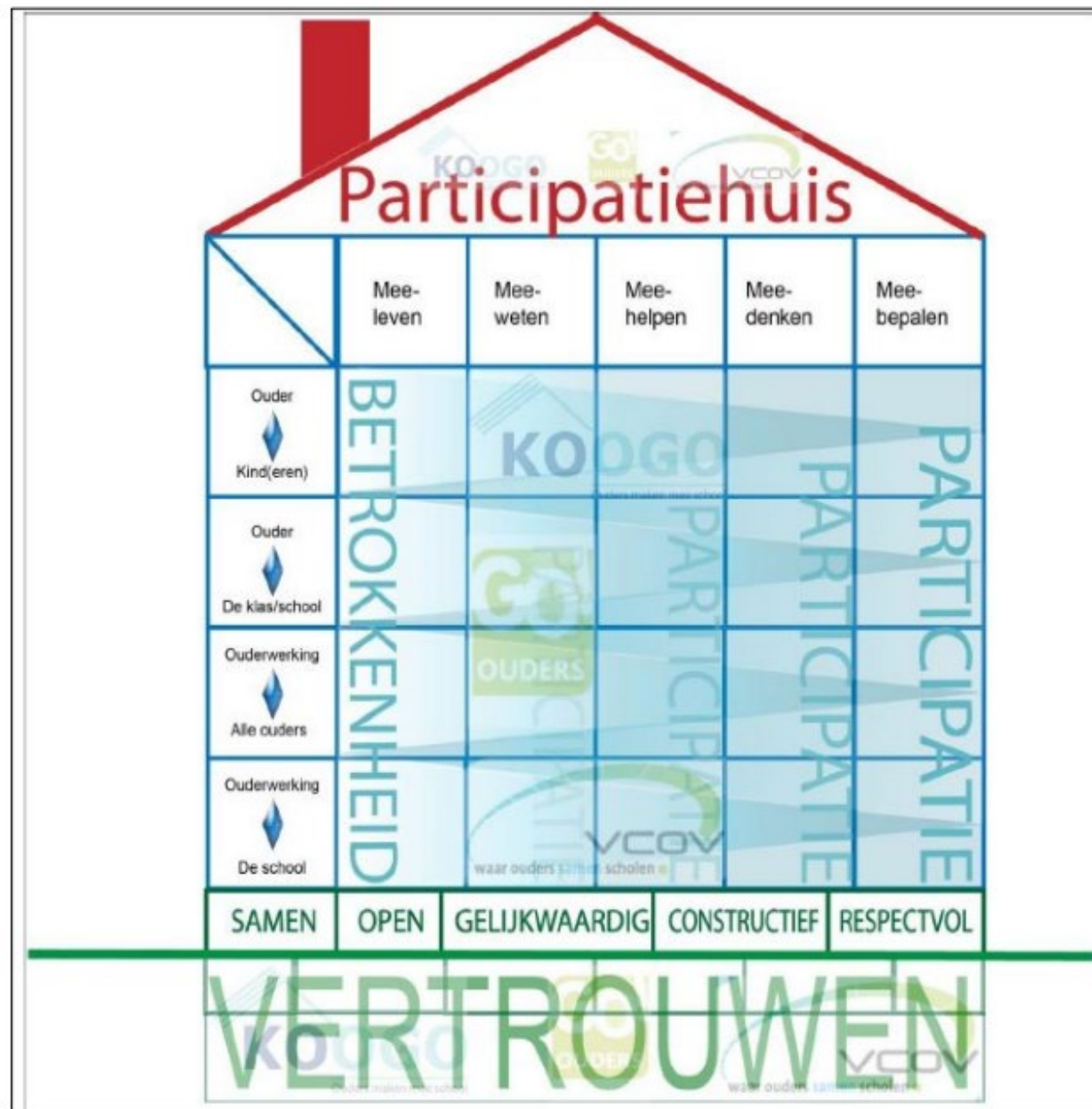
- Het belangrijkste is niet te werken vanuit tekortkomingen - alsof kinderen kapot speelgoed zijn dat gerepareerd moet worden - maar vanuit hun mogelijkheden.
- Laat leerlingen hun eigen cultuur koesteren: maak duidelijk dat die prima past bij hoge prestaties.

7.

Ouderbetrokkenheid

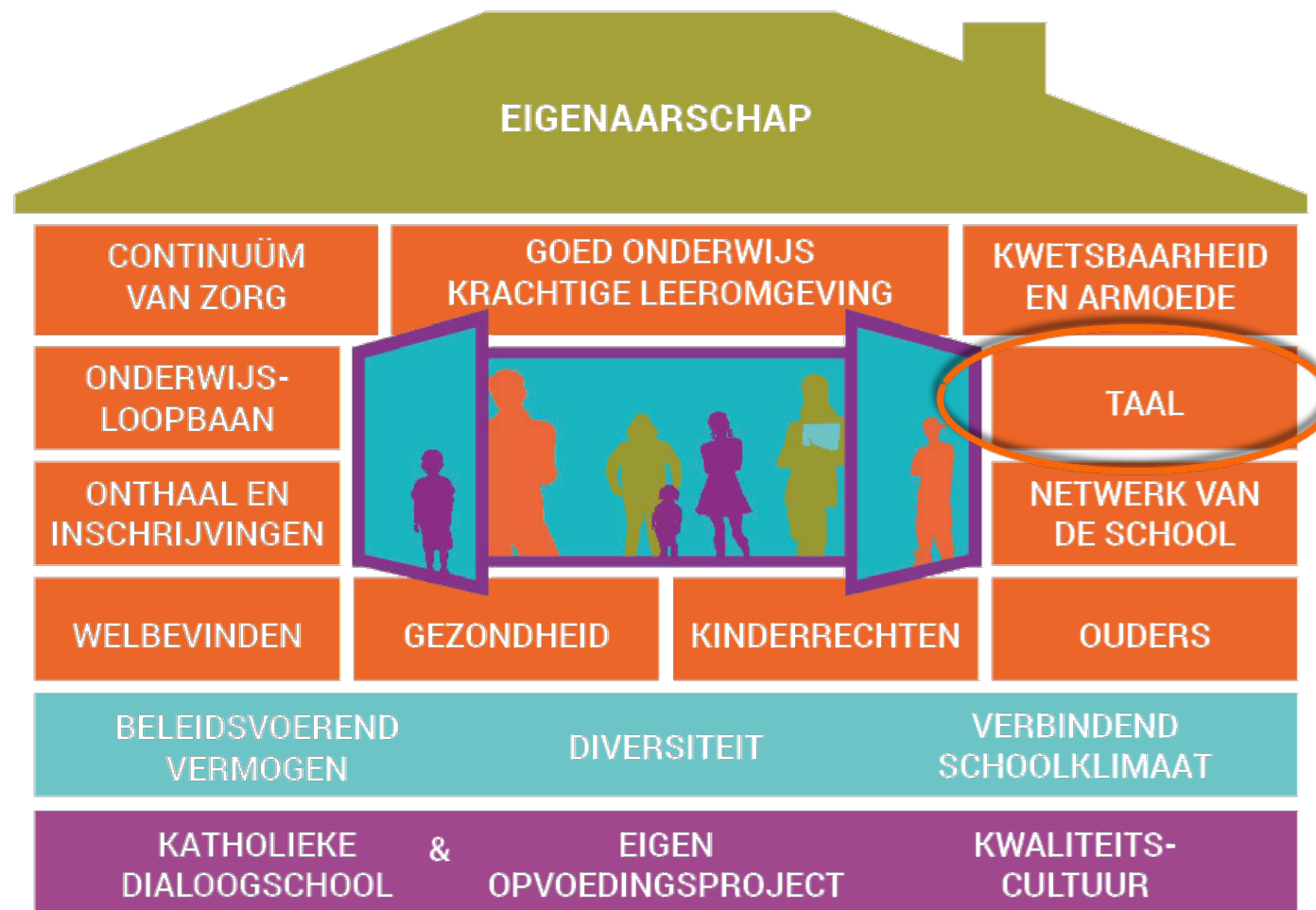
Om in te lijsten...

- Voor veel ouders ben je als leraar van hun kind vanzelfsprekend welkom.
- Durf vragen te stellen aan ouders over hun geschiedenis en hun werk.
- Betrek ouders bij het leren van hun kind: zo verklein je de kloof tussen school en thuis.

8.

Taal is een klasse
apart

Om in te lijsten...

- Met een rijke taalomgeving in de klas kun je compenseren wat leerlingen van huis uit missen.
- Een gebrekkige taalvaardigheid (in het Nederlands) zegt nog niets over cognitieve capaciteiten van kinderen.
- Het is waardevol voor de taalontwikkeling van leerlingen om hun eerste taal te erkennen en te gebruiken.

9.

Binnenklas- differentiatie

Uitgangspunten van het EDI-model

1. Een ordelijke, gestructureerde leeromgeving is een voorwaarde voor leren en differentiëren.
2. Het belangrijkste verschil tussen leerlingen is de tijd die ze nodig hebben om het leerdoel te bereiken.
3. De doelen worden niet verlaagd, maar de instructie wordt intensiever.
4. In de klas zitten drie groepen!

Expliciete Directe Instructie 2.0

Tips en technieken voor een goede les

pica/abimo

Om in te lijsten...

- Verschillen kun je compenseren met extra onderwijs en aandacht.
- Vaste niveaugroepen houden ongelijkheid in stand.
- Durf het boek los te laten en te vertrouwen op je eigen denkkraft. Hun leerproces is immers jouw belangrijkste doel.

10.

Coöperatieve werkvormen

Cooperatief leren in beeld

<http://cooperatieflerenolo.weebly.com/>

Dobbelen

Woordenweb *

Drie-stappen-
interview

Genummerde
hoofden *

Brainstorm *

Legpuzzel

Placemat *

Praatkaartjes *

Puzzels

Rotonde *

Om in te lijsten...

- Laag presterende leerlingen floreren in heterogene groepjes.
- Gemiddelde presteerders hebben het meest baat bij homogene groepjes. Voor slimmeriken maakt het niet uit.
- Bij lezen zijn heterogene groepjes het beste.

Vragen?

<https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/gelijke-onderwijskansen>

GELIJKE ONDERWIJSKANSEN

Het doel van het gelijke onderwijskansenbeleid is verschillen in leerresultaten van leerlingen die verklaard worden door achtergrondkenmerken van die leerlingen (zoals hun socio-economische status (SES)) weg te werken. Op deze pagina lees je hoe je een GOK-beleid kunt voeren, hoe je SES-werkingsmiddelen en omkaderingsmiddelen kunt aanwenden, en welke aanpak leidt tot meer gelijke onderwijskansen voor leerlingen.

Werk aan gelijke onderwijskansen
Werk aan gelijke onderwijskansen, voor welke leerlingen en met welke middelen?

Veelgestelde vragen
Je kan hier antwoorden vinden op veelgestelde vragen.

Regelgeving
Met welke regels en decreten moet je school rekening houden?

Professionalisering
Overzicht van nascholingen, vormingen, netwerken ...

Kwaliteitsvol werken
Hoe stel je een kwaliteitsvol beleidsplan op?

werken aan gelijke onderwijsk...

regelgeving

kwaliteitsvol werken

veelgestelde vragen

professionalisering

Veelgestelde vragen

Alle

17

Wanneer genereert een leerling SES-middelen?

Indicatoren

6

Moeten we gelijke onderwijskansen ruimer zien dan enkel de indicatoren?

SES-lestijden

7

Waarom is enkel het opleidingsniveau van de mama een indicator? Is dat niet verouderd? Er zijn ook andere gezinssamenstellingen zonder mama.

Werkingsbudget

2

Waar vinden we informatie over leerlingen die een schooltoelage krijgen?

Praktisch

2

<https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/gelijke-onderwijskansen>

GELIJKE ONDERWIJSKANSEN

Het doel van het gelijke onderwijskansenbeleid is verschillen in leerresultaten van leerlingen die verklaard worden door achtergrondkenmerken van die leerlingen (zoals hun socio-economische status (SES)) weg te werken. Op deze pagina lees je hoe je een GOK-beleid kunt voeren, hoe je SES-werkingsmiddelen en omkaderingsmiddelen kunt aanwenden, en welke aanpak leidt tot meer gelijke onderwijskansen voor leerlingen.

Werken aan gelijke onderwijskansen

Waarom, voor welke leerlingen en met welke middelen?

Regelgeving

Met welke regels en decreten moet je school rekening houden?

Kwaliteitsvol werken

Hoe stel je een kwaliteitsvol beleidsplan op?

Veelgestelde vragen

Je kan hier antwoorden vinden op veelgestelde vragen.

Professionalisering

Overzicht van nascholingen, vormingen, netwerken ...

Gelijke onderwijskansen

werken aan gelijke onderwijskansen

regelgeving

kwaliteitsvol werken

veelgestelde vragen

professionalisering

Professionalisering

Filter

wis filter ✕

55

recent gepubliceerd ▾

ZOEK

Zoek ✕

ONDERWIJSNIVEAU ^

FUNCTIE ^

FYSIEK OF ONLINE ^

TYPE ^

LOCATIE EN DATUM ^

TOON RESULTATEN

individuegericht

CONSULT: Online consulten zorg en kansen basisonderwijs regio Oost-Vlaanderen

 Meerdere data
 Online

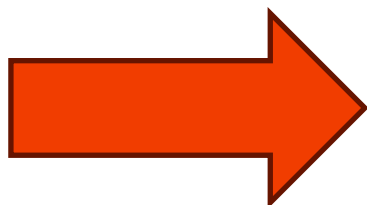
Tijdens dit initiatief spelen we in op prangende, veel gestelde vragen en uitdagingen rond zorg en kansen.

individuegericht

Netwerkdag Aan de slag met gelijke onderwijskansen in het so voor starters

 16 oktober 2023
 Hasselt

Tijdens dit initiatief deel je praktijkervaringen en materialen om toe te passen in je eigen werking. Je zoekt samen met anderen naar antwoorden op je leervragen.

[Professionalisering \(katholiekonderwijs.vlaanderen\)](#)

Vervolg

Voor BuBaO volgt een verdiepende sessie.

- Dinsdag 10 oktober 2023
- 9.00 uur - 12.00 uur
- Locatie: Gent of Mechelen

Deelnemers zijn hier reeds voor ingeschreven.

GOK- netwerken in de regio

- **BaO**

- Antwerpen: 17/10/23 - 27/02/24 - 21/05/24
- Mechelen -Brussel: 17/10/23 - 27/02/24 - 7/05/24
- Limburg: 28/10/23 - 1/03/24 - 14/05/24
- Oost-Vlaanderen: in eigen regio door schoolbegeleider
- West-Vlaanderen: 9/11/23 - 30/01/24

- **BuBaO:**

- Antwerpen - Mechelen- Brussel: 6/11/23 - 29/02/24 - 4/06/24
- Limburg: 23/11/23 - 7/03/24 - 3/06/24
- Oost-Vlaanderen: 16/11/23 - 27/02/24 - 30/05/24
- West-Vlaanderen: 14/11/23 - 4/03/24 - 23/05/24

Hoe kunnen we je helpen?

Heb je een vraag?

1. Raadpleeg

<https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/gelijke-onderwijskansen>

<https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/vademecum-zorgen-kansen>

2. Contacteer je verbindingspersoon.

We informeren, begeleiden, coachen en ondersteunen.

Hoe kunnen we je helpen?

Aanspreekpunten gelijk onderwijskansenbeleid Katholiek Onderwijs Vlaanderen

PROVINCIE	DIENST	CONTACTGEGEVENS
West-Vlaanderen	Dienst Lerenden	fabien.verborgh@katholiekonderwijs.vlaanderen
Oost-Vlaanderen	Dienst Lerenden	henk.dereviere@katholiekonderwijs.vlaanderen
Antwerpen	Dienst Lerenden	saskia.beullens@katholiekonderwijs.vlaanderen
Mechelen-Brussel	Dienst Lerenden	britt.vanespen@katholiekonderwijs.vlaanderen
Limburg	Dienst Lerenden	katleen.verboven@katholiekonderwijs.vlaanderen
BuBaO Vlaanderenbreed	Dienst Lerenden	evy.hotiu@katholiekonderwijs.vlaanderen

Vragen?

Wat hebben we geleerd vandaag?

- Je weet waarom je in het basisonderwijs een geïntegreerd zorg- en kansenbeleid moet voeren.
- Je bent op de hoogte van de regelgeving en weet hoe de middelen worden toegekend.
- Je wordt uitgenodigd om naar je context te kijken vanuit een zorg- en kansenbril.
- Je weet welke stappen je moet ondernemen om een kwaliteitsvol zorg- en kansenbeleid vorm te geven.

Evaluatie: GOK Infosessie voor starters : Bao en BuBao

<https://forms.office.com/e/gvTbEkU677>

Beste collega's

Hier nog eens de downloadlink:

(Deze is slechts zeven dagen geldig.)